

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
KULLANILAN HİKÂYE KİTAPLARININ SÖZ VARLIĞI
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: SALİH HİKÂYE
SERİSİ ÖRNEĞİ

Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2022

©2022-Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

T.C.

KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE
KULLANILAN HİKÂYE KİTAPLARININ SÖZ VARLIĞI
AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: SALİH HİKÂYE
SERİSİ ÖRNEĞİ

EVALUATION OF STORY BOOKS IN TERMS OF
VOCABULARY IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN
LANGUAGE: SAMPLE OF SALİH STORY SERIES

Hazırlayan

Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

KIRŞEHİR-2022

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Tuğçe Bayrak Gökaya tarafından hazırlanan “*Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Hikâye Kitaplarının Söz Varlığı Açısından Değerlendirilmesi: Salih Hikâye Serisi Örneği*” adlı tez çalışması.....tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Üye.....(İmza)

Prof. Dr. Kelime ERDAL

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Bahadır GÜLBAHAR

Danışman.....(İmza)

Dr. Öğr.Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..

(İmza)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Teziminyıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../20..

Öğrencinin Adı Soyadı

İmza

ÖZET

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN HİKÂYE KİTAPLARININ SÖZ VARLIĞI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: SALİH HİKÂYE SERİSİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

2022–(XVI+97)

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Kelime ERDAL

Doç. Dr. Bahadır GÜLBAHAR

Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ve kültür tanıtımında söz varlığının önemi, bu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarında yer alan deyim, atasözü, kalıp söz, ikileme, ünlem ve özel isimlerden oluşan söz varlığını; hikâye kitaplarında yer alan kelimelerin kullanım sıklığını ve yaygınlığını ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Araştırmanın evrenini yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının tamamı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise; PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi: *Salih Okula Başlıyor*, *Salih Evde*, *Salih Köyde*, *Salih'in Seyahat Günlüğü*, *Salih Oyun Oynuyor*, *Salih Hasta*, *Salih'in Bayram Ziyareti*, *Salih'in Bir Günü*, *Salih Çarşıda* ve *Salih Tabiat ve Hayvan Müzesinde* adlı 10 hikâye kitabı ve hikâye kitaplarında yer alan etkinlikler oluşturmaktadır. Bu hikâyeler ve hikâyelerde yer alan etkinlikler kelime sıklığı ve söz varlığı bakımından incelenmiştir. Araştırmada “doküman incelemesi yöntemi” kullanılmıştır. Hikâye kitapları PİKTES Projesi'nin internet sayfasından indirme yoluyla elde edilmiştir. Hikâye metinleri bilgisayar ortamına aktarılıp, yazım hataları kontrol edilmiştir. Kelime sıklıklarını belirleyebilmek amacıyla kelimeler çekim eklerinden arındırılmıştır. Birleşik kelimeler, atasözleri, deyimler, ilişki sözleri tek bir kelime sayılması için düzenlenmiştir. Hikâye kitaplarının kelime sıklığını belirlemek için Cibakaya 2.0 programı kullanılmıştır. Her hikâye kitabının kelime sıklık listesi oluşturulmuş ve oluşturulan sıklık listelerinden, söz varlığı unsurlarının kullanım sıklıkları, toplam kelime içindeki kullanım sıklığı ve hikâyelerin toplam kelime sayıları tablolarında yer almıştır. Elde edilen veriler yorumlanmış, söz varlığı unsurlarının hikâye metinlerinde bulunma durumları incelenmiş ve hikâye metinlerinin ikilemeler, ünlemler ve atasözleri gibi bazı söz varlığı unsurları açısından eksik olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ne ait hikâyelerde atasözüne rastlanmamış, diğer söz varlığı unsurlarının da yer alma durumu bulgular kısmında ele alınmıştır. Çalışmanın sonunda elde edilen verilere göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının sözcük sayıları

ve sıklık oranları bakımından seviyelere uygun olarak düzenlenmesi gerektiği, hikâye kitaplarının hangi yaş grubuna ve hangi dil seviyesine uygun olduğunun belirtilmesi, söz varlığı unsurlarının kullanımının hikâye kitaplarında çeşitlendirilebileceği ve arttırılabileceği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Salih Hikâye Serisi, Söz Varlığı, Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

ABSTRACT

EVALUATION OF STORY BOOKS IN TERMS OF VOCABULARY IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: SAMPLE OF SALİH STORY SERIES

M.Sc.Thesis

Preparer: Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

Advisor : Asst. Prof. Dr. Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

2022– (XVI+97)

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School Of SocialSciences

Turkish and Social Sciences Education Department

Turkish Education Science

Jury

Prof. Dr. Kelime ERDAL

Assoc. Prof. Dr. Bahadır GÜLBAHAR

Asst. Prof. Dr. Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER

The importance of vocabulary in teaching Turkish as a foreign language and promoting culture is the starting point of this research. The aim of the study was determined as to reveal the vocabulary consisting of idioms, proverbs, formulaic words, reduplication, exclamation and proper nouns in the storybooks used in teaching Turkish as a foreign language, and to reveal the frequency and prevalence of the words in the storybooks constitutes the whole. The sample of the study is; Salih Story Series prepared within the scope of PİKTES Project: *Salih Begins School, Salih is at Home, Salih is in the Village, Salih's Travel Diary, Salih is Playing a Game, Salih is Patient, Salih's Holiday Visit, Salih's One Day, Salih is in the Bazaar and Salih is in the Nature and Animal Museum* named it consists of 10 story books and activities in story books. These stories and the activities in the stories were examined in terms of word frequency and vocabulary. In the research, "document analysis method" was used. The storybooks were obtained by downloading from the PİKTES Project website. The story texts were transferred to the computer environment and spelling errors were checked. In order to determine the frequency of the words, the words were freed from inflectional suffixes. Compound words, proverbs, idioms, relationship words are arranged to be counted as a single word. Cibakaya 2.0 program was used to determine the word frequency of the storybooks. The word frequency list of each story book was created and the frequency of use of the vocabulary elements, the frequency of use in the total word and the total number of words of the stories were included in the tables. The data obtained were interpreted, the presence of the vocabulary elements in the story texts was examined and it was determined that the story texts were missing in terms of some vocabulary elements such as reduplications and exclamations. It was determined that no proverbs were found in the stories belonging to the Salih Story Series, and the presence of other vocabulary elements was discussed in the findings section. According to the data obtained at the end of the study, suggestions were made such as that the story books used in teaching Turkish as a foreign language should be arranged in accordance with the levels in terms of

the number of words and frequency ratios, it should be stated that the story books are suitable for which age group and which language level, the use of vocabulary elements can be diversified and increased in the story books.

Keywords:Salih Story Series, Vocabulary, Teaching Turkish, Teaching Turkish As A Foreign Language.

ÖN SÖZ

Söz varlığı dilsel ürünler yardımıyla, bir milletin kültüründen, yaşayış şeklinden, coğrafi şartlarından ve edindikleri tecrübelerden kesitler sunan bir unsurdur. Yeni bir dil öğrenmeye başlayan bireyler öğreneceği dilin ait olduğu milletin kültürünü de öğrenmeye başlar. Zira diller ve kültürler iç içe, etkileşim halindedir. Söz varlığı , ana dil öğretiminde de yabancı bir dilin öğretiminde de önemlidir. Bu sebeple çalışma, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi hakkındadır.

Literatürde söz varlığı açısından birçok çalışmaya rastlamak mümkün fakat Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarıyla ilgili yapılan çalışmalar sayıca azdır. Bu yüzden çalışmanın bu alanda yapılan çalışmalara fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışma toplam beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışmanın amacı, önemi ve problem durumu üzerinde durulmuş bu unsurlar açıklanmıştır. Ayrıca çalışmaya ait sınırlılıklar, varsayımlar ve tanımlar hakkında da bilgi verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde araştırmaya ait kavramsal ve kuramsal çerçeveye yer verilmiştir. İlk olarak dil öğretimine ve yabancı dil öğretimine ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimine ilişkin bilgiler verilmiş, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan yazılı öğretim materyalleri detayları ile açıklanmıştır. Devamında ise Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne ilişkin bilgiler yer almış, bu kısımda Avrupa Ortak Başvuru Metni Sözcük Kullanım Tablosu (CEFR,2009:106)'na da yer verilmiştir. Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı ile ilgili çeşitli bilgiler yer almıştır. Devamında Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES)'ne yer verilmiş, Proje'nin faaliyetleri hakkında bilgi verilmiş ve Proje kapsamında kullanılan öğretim materyalleri ile bilgiler verilmiştir. Ayrıca PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan ve çalışmanın da temelini oluşturan Salih Hikâye Serisi ile ilgili açıklama yapıp, Salih Hikâye Serisi'nde bulunan 10 hikâye kitabının da özetleri bu kısımda yer almaktadır. Söz varlığı başlığı altında temel söz varlığı unsurları ile ilgili tanımlamalar yapılmış ve bu başlık altındaki atasözleri,deyimler, kalıp sözler(iliski sözler), özel isimler, ikilemeler ve ünlemler hakkında da detaylı bilgiler verilip çeşitli tanımlamalarda bulunulmuştur. Son olarak ise alanyazında yapılan ilgili çalışmalarla ilgili bilgiler verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmanın yöntemiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Doküman

analizi yöntemi açıklanmış, verilerin analizi ve veri toplama süreci hakkında da detaylı bilgi verilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde her bir söz varlığı ögesinin Salih Hikâye Serisi'ne ait hikâyelerde yer alıp almadığına dair tablolar oluşturulmuş, hikâye kitaplarının sözcük sıklık düzeylerini gösteren tablolar verilmiş ve bunlarla ilişkili olarak her bir söz varlığı ögesi için bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Çalışmanın beşinci ve son bölümü olan sonuç ve öneriler bölümünde ise, dördüncü bölümde Salih Hikâye Serisi'nden elde edilen bulgulardan yola çıkarak bir sonuca varılmıştır. Sonuç bölümü detaylarıyla açıklanmış ve elde edilen bulgulara yönelik olarak da çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Son olarak ise çalışma atıfta bulunulan, yararlanan kaynaklar, sözlük ve makale kaynaklarının listesi ve ek olarak özgeçmiş kısmı ile sonlandırılmıştır.

Yüksek lisans tezimin hazırlanma sürecinde benden desteklerini, tecrübelerini ve sabrını esirgemeyen kıymetli danışmanım Dr.Öğr.Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN DİLBER'e, her anımda yanımda olan anneme, maddi manevi hiçbir desteğini esirgemeyen aileme ve beni hiç yalnız bırakmayan, hep cesaretlendiren biricik eşime teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim. Ayrıca eğitim öğretim hayatım boyunca üzerimde emeği bulunan, öğretmen olmamı destekleyen bütün öğretmenlerime teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xvi
BÖLÜM I	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI	2
1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	2
1.3. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ.....	3
1.4. PROBLEM CÜMLESİ.....	4
1.4.1. Alt Problemler	4
1.5. SINIRLILIKLAR	5
1.6. VARSAYIMLAR.....	5
1.7. TANIMLAR	5
1.7.1. Dil.....	5
1.7.2. Ana Dil	5
1.7.3. Yabancı Dil	6
1.7.4. Söz Varlığı	6
BÖLÜM II.....	7
2.KAVRAMSAL/KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	7
2.1.DİL ÖĞRETİMİ	7

2.1.1. Yabancı Dil Öğretimi.....	9
2.1.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	11
2.1.1.1.1.Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazılı Öğretim Materyalleri.....	13
2.1.1.2.Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni	14
2.1.1.3.Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı.....	16
2.1.1.4.Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES)	17
2.1.1.4.1.PİKTES Projesi Kapsamında Hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyalleri	18
2.1.1.4.1.1.Salih Hikâye Serisi.....	18
2.2. SÖZ VARLIĞI.....	20
2.2.1.Temel Söz Varlığı Unsurları	21
2.2.1.1.Atasözleri.....	21
2.2.1.2.Deyimler.....	23
2.2.1.3.İlişki Sözleri (Kalıp Sözler).....	24
2.2.1.4.İkilemeler.....	25
2.2.1.5.Özel İsimler	25
2.2.1.6.Ünlemler.....	26
2.2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Söz Varlığı.....	26
2.3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	27
BÖLÜM III	32
3.YÖNTEM.....	32
3.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	32
3.2. VERİ SETİ	32
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	32
3.4.VERİ TOPLAMA SÜRECİ.....	34

3.5. VERİLERİN ANALİZİ.....	35
BÖLÜM IV.....	36
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	36
4.1. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Kelimelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	36
4.1.1. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	36
4.1.3. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	38
4.1.4. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bayram Ziyareti” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	40
4.1.5. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	41
4.1.6. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâye Kitabının Sıklık Kelime Dizini	43
4.1.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	45
4.1.8. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini.....	47
4.1.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâye Kitabının Sıklık Kelime Dizini.....	49
4.1.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	51
4.2. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Atasözlerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	53
4.3. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Deyimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	53
4.4. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Kalıp Sözlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	55

4.5. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Özel İsimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	56
4.6. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan İkilemelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	58
4.7. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Ünlemlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	59
4.8. Salih Hikâye Serisi’ndeki Etkinliklerde Yer Alan Kelimelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	60
4.8.1. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	60
4.8.2. Salih Hikâye Serisi “Salih Evde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini.....	62
4.8.3. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	64
4.8.4. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bayram Ziyareti” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	66
4.8.5. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	68
4.8.6. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini.....	70
4.8.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	72
4.8.8. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	74
4.8.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	76
4.8.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	78
BÖLÜM V	82

5. SONUÇ VE ÖNERİLER	82
5.1. SONUÇ	82
5.2.ÖNERİLER	89
KAYNAKÇA.....	91
ÖZ GEÇMİŞ	97

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. Avrupa Ortak Başvuru Metni Sözcük Kullanım Tablosu	15
Tablo 4.1. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	36
Tablo 4.2. Salih Hikâye Serisi “Salih Evde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	37
Tablo 4.3. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	39
Tablo 4.4. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bayram Ziyareti” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	40
Tablo 4.5. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	42
Tablo 4.6. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	43
Tablo 4.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	45
Tablo 4.8. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	47
Tablo 4.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	49
Tablo 4.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini	51
Tablo 4.11. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Atasözlerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	53
Tablo 4.12. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Deyimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	54
Tablo 4.13. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Kalıp Sözlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	55

Tablo 4.14. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Özel İsimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	56
Tablo 4.15. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında İkilemelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	58
Tablo 4.16. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Ünlemlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular	59
Tablo 4.17. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	61
Tablo 4.18. Salih Hikâye Serisi “Salih Evde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini.....	63
Tablo 4.19. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	64
Tablo 4.20. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bayram Ziyareti” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	66
Tablo 4.21. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	68
Tablo 4.22. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini.....	70
Tablo 4.23. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini.....	72
Tablo 4.24. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	74
Tablo 4.25. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	76
Tablo 4.26. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini	78

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
CEFR	Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni
GEM	Geçici Eğitim Merkezleri
PİKTES	Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi
TDK	Türk Dil Kurumu
TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TÖMER	Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi
TYDOÖP	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarından Salih Hikâye Serisi'nin söz varlığı açısından değerlendirilmesi bağlamında, araştırmanın amacına, önemine, sınırlılıklarına, problem durumuna, varsayımlara ve tanımlara yer verilmiştir.

Bir dilde kurulan iletişimin sağlıklı olması, bu dilde üretilen yazılı ve sözlü bir metnin anlaşılabilmesi, o dilin kelimelerinin bilinmesine bağlıdır. Bu açıdan hem ana dili öğretiminde hem de yabancı dil öğretiminde kelime öğretiminin bilimsel veriler ışığında ve belirli bir program doğrultusunda yapılması önemlidir. Yabancılarla Türkçe öğretimi açısından kelime öğretimi planlanırken kelimelerin sıklık verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yüzden de söz varlığı ve kelime sıklığını kapsayan çalışmalar önem taşımaktadır.

Söz varlığı bir ulusun kültürü hakkında yorum yapabilmeyi sağlayan dilsel bir kavramdır. Ayrıca dillerin sahip olduğu kültürü tanımaya imkan sağlayan birincil ve temel öğeleri de kapsar. Söz varlığı bir ulusun düşünce yapısını ve kendine özgü değerlerini yansıtan ve ulusa ait dilsel birimleri kapsayan bir kavramdır. Dili öğrenen kişinin dili işlevsel bir şekilde kullanabilmesi için söz varlığında yetkin olması gerekir. Bu nedenle söz varlığı öğretiminin hem ana dili hem de Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında önemi büyüktür.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi önemlidir çünkü; yabancılarla Türkçe öğretimi Türkçenin ve Türkiye'nin tanıtılmasında, kültürel unsurların ve değerlerin başka insanlar tarafından öğrenilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Türkçenin öğretimi sırasında topluma ait kültürel unsurların da öğretimi dili bütünüyle kavramaya yardımcı olacaktır. Metinlerde yer alan yaşayış biçimleri, yemek, kılık kıyafet, inanç ve değerler gibi kültüre ait unsurlar metinlere doğru biçimde yerleştirilmesi ve metinlerde dilin söz varlığının zenginliğine de yer verilmesi bütünü kavramak açısından önem taşır.

Yabancılarla Türkçe öğretiminde söz varlığı ve dolayısı ile sözcük öğretimi önemlidir. Bu amaçla öğrencilerin iletişim becerisini geliştirmek için öncelikle öğretilmesi gereken Türkçenin temel söz varlığıdır. Temel söz varlığı yanında öğrencinin dil öğrenme amacına uygun sözcüklerin de öğretilmesi gerekmektedir. Yabancılarla Türkçenin öğretiminde kullanılan materyallerin başında ders kitapları ve yardımcı kitaplar öne çıkmaktadır. Ders ve hikâye kitaplarındaki metinlerde; kültürü en iyi ortaya çıkaracak kavramlara, toplumun etkileşimsel yönünü yansıtacak kalıp sözlere, atasözü ve deyimlere

kısacası söz varlığına ait unsurlara yer verilmesi mühimdir. Söz varlığı unsurlarını öğrenen ve sözcük hazinesini zenginleştiren bireyler için, doğru ve etkili bir iletişim sağlamak bu şekilde mümkündür.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitapları ve PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabının ve hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerin deyim, atasözü, kalıp söz(ilişki söz), ikileme, ünlem ve özel isimlerden oluşan söz varlığını belirlemek ve bu hikâye kitaplarında yer alan kelimeler ile söz varlığı unsurlarının kullanım sıklığını ortaya koymaktır.

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Ana dili öğretiminde de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de söz varlığı unsurları önemlidir. Çünkü; söz varlığını bilmek kişinin kendini ifade edebilmesini, kültürü tanımasını ve sosyal hayatta insanlarla rahat iletişim kurmasını sağlar.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan yazılı materyaller, söz varlığının dili öğrenen kişilere kazandırılması açısından büyük önem taşır. Yazılı materyallerin başında gelen ders ve hikâye kitapları söz varlığı açısından zengin olmalı ve kültür aktarımını sağlayabilmelidir. Söz varlığı bir dilin tarihini en iyi yansıtan unsurların bütünü niteliğindedir. Bu sebeple söz varlığı dilin ve o dile sahip olan ulusun kültürel yapısıyla ilgili önemli ipuçlarını da sunar. Ders ve hikâye kitaplarının yazıldığı dildeki topluma ait yaşayış biçimi, örf adetleri ve söz varlığı unsurları açısından zenginleştirilmesi dilin kapsamlı olarak öğrenilmesine olanak sağlar.

Yabancılara Türkçe öğretiminde günümüzde çok fazla araştırma yapılmıştır. Bu çalışmalardan ana dili öğretimi için yapılan söz varlığı çalışmalarının yanında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de söz varlığı çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır. Söz varlığı çalışmaları incelendiğinde genel olarak yabancılara yönelik hazırlanan Türkçe ders kitaplarında bazı sıklık çalışmaları (Akpınar, 2010; Arslan, 2014; Aydın, 2015; Çaydaş, 2016; Hasekioğlu, 2009; Özdemirel, 2017; Özkan, 2017; Şimşek, 2015; Tunçel, 2011) öne çıkmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarına yönelik çalışmalar da (Bilgin, 2020; Miçooğulları, 2020; Türk, 2018) yapılmıştır. Bahsedilen birçok çalışma ders kitapları, yazılı anlatım ve farklı diller için hazırlanmış ders kitapları üzerinden söz varlıkları açısından incelenmiş olup; hikâye kitaplarına yönelik çalışmalar ise söz varlığı, sıklık çalışmaları ya da kültür öğelerinin aktarımı yönünden incelenmiştir.

Hikâye kitaplarının söz varlığı ögelerini belirlemek amacıyla yapılan bazı çalışmalarda (Bilgin, 2020; Türk, 2018; Göçen ve Aydın, 2021) hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerin çalışmaya dahil edilmediği belirlenmiştir. Literatürde doğrudan etkinliklerin söz varlığı unsurlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar bulunmamakla beraber, ders kitaplarının söz varlığını unsurlarının belirlenmesinde etkinlikleri de dahil eden bazı çalışmalar (Akgün, 2020; Şimşek, 2020; Hayran, 2020) bulunmaktadır. Yapılan bu araştırma PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan doğrudan ilköğretim düzeyindeki öğrenciler için hazırlanmış hikâye kitapları ile ilgili yapılan çalışmaların öncüsü niteliğindedir. Ayrıca çalışma hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerin söz varlığı açısından değerlendirilmesi açısından da önem arz etmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarıyla ilgili söz varlığı ve sıklık ilişkisi bakımından incelemesi açısından bu alanda yapılacak çalışmalara da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Dil öğretimi; salt bir şekilde kelime öğretimi ya da dil bilgisel kuralların öğretimi değil, kültüre ait unsurların da verildiği bir süreçtir. Kültürü kavrayamayan bireyler, dildeki söz varlığını bütünüyle özümseyemeyebilir. Bu bağlamda dil öğretiminde kullanılacak materyaller önem arz etmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde ders kitapları ve hikâye kitapları en çok kullanılan materyallerdir. Ders ve hikâye kitaplarında yer alan metinlerde ve etkinliklerde, kültürü en iyi yansıtacak unsurlara ve toplumun iletişimsel yönünü ortaya çıkaracak söz varlığı ögelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Söz varlığı unsurlarını kavrayan ve kelime hazinesini zenginleştiren bireylerin, doğru ve etkili bir iletişim becerisi elde etmesi mümkündür. Alanyazında yapılan söz varlığı çalışmalarının birçoğu (Arslan, 2014; Aydın, 2015; Bozkurt, 2015; Çaydaş, 2016; Çelik, 2014; Erol, 2014; Göçen, 2016) kullanılan ders kitaplarının söz varlığı unsurlarını ve sıklık dizinlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarına da yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan Miçooğulları (2020), Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Unsurların Kullanımı: “Anadolu Hikâyeleri Dizisi” Örneği adlı çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde yardımcı kaynak olarak kullanılan hikâye dizisinde yer alan kültürel değerleri yansıtan ögeleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Bilgin (2020), “Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının söz varlığı açısından değerlendirilmesi: Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisi örneği A1-A2” isimli çalışmasında, Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisi’ndeki hikâye

kitapları kelime sıklığı açısından incelemiştir ve A1 seviyesindeki hikâye kitaplarının kelime kullanımı, ilişki söz, özel isim ve ünlem bakımından A2 seviyesi hikâye kitaplarına göre daha zengin olduğu saptanmıştır. Göçen ve Aydın (2021), “Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2 Örneği” adlı çalışmada yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin hangileri olduğunu ve bunların kullanım sıklığını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada, Yunus Emre Enstitüsü’nün yayımladığı A1-A2 seviyesi Çocuk Hikâyeleri Dizisi’nde yer alan 14 okuma kitabı incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda incelenen okuma kitaplarında temel sözcüklerin daha fazla kullanıldığı ve bunun yanında kitaplarda ikilemelerin ve deyimlerin de yer aldığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışma incelendiğinde atasözlerinin hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir. Alanyazında, doğrudan belirli bir öğrenci düzeyi hedef alınarak hazırlanan yazılı materyallerin söz varlığı ve sıklık ilişkisinin araştırılmasıyla ilgili çalışmalarda eksiklikler bulunması ve Salih Hikâye Serisi’nin direkt olarak ilköğretim seviyesindeki öğrencilere yönelik olarak hazırlanması bu çalışmanın yapılaş amacını oluşturmaktadır. Bütün bunlar göz önünde bulundurularak çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1.4. PROBLEM CÜMLESİ

Salih Hikâye Serisi’ndeki hikaye kitaplarında hangi söz varlığı unsurları bulunmakta ve bu hikâye kitaplarında yer alan kelimeler ile söz varlığı unsurları ne sıklıkta kullanılmaktadır?

1.4.1. Alt Problemler

- 1) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında yer alan kelimelerin kullanım sıklığı nedir?
- 2) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında atasözlerinin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?
- 3) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında deyimlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?
- 4) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında kalıp sözlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?
- 5) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında ikilemelerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?
- 6) Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında özel isimlerin bulunma durumu ve

kullanım sıklığı nedir?

7) Salih Hikâye Serisi'ndeki hikâye kitaplarında ünlemlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?

8) Salih Hikâye Serisi'ndeki hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerde kelimelerin ve söz varlığı unsurlarının kullanım sıklığı nedir?

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu çalışma PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi'ne ait “*Salih Okula Başlıyor, Salih Evde, Salih Köyde, Salih'in Seyahat Günlüğü, Salih Oyun Oynuyor, Salih Hasta, Salih'in Bayram Ziyareti, Salih'in Bir Günü, Salih Çarşıda ve Salih Tabiat ve Hayvan Müzesinde*” adlı 10 farklı hikâye kitabı ve hikâye kitaplarında yer alan etkinlikler ile sınırlıdır.

1.6. VARSAYIMLAR

Bu çalışmada incelenmek üzere seçilen Salih Hikâye Serisi'ne ait;

- 1) Salih Okula Başlıyor
- 2) Salih Evde
- 3) Salih Köyde
- 4) Salih'in Seyahat Günlüğü
- 5) Salih Oyun Oynuyor
- 6) Salih Hasta
- 7) Salih'in Bayram Ziyareti
- 8) Salih'in Bir Günü
- 9) Salih Çarşıda
- 10) Salih Tabiat ve Hayvan Müzesinde

başlıklı 10 hikâye kitabının, alandaki diğer hikâye kitaplarıyla benzer özelliklere sahip olduğu varsayılmıştır.

1.7. TANIMLAR

1.7.1. Dil

Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz bir varlıktır(Aksan, 2004).

1.7.2. Ana Dil

Bugün ses yapısı, şekil yapısı ve anlam bakımından birbirinden az çok farklılaşmış bulunan dil veya lehçelerin, kök bakımından bilinmeyen bir tarihte birleştikleri ortak dil: Ana Türkçe, Ana Moğolca, Ana Altayca, Roman dillerine kaynaklık eden Latince gibi (Korkmaz, 1992:8).

1.7.3. Yabancı Dil

Birey için tamamen yabancı olan, sonradan öğrendiği ve yaşadığı çevrede işlevsel olarak iletişimde kullanılma olasılığı bulunmayan, belli amaçlar doğrultusunda öğrenilen dil(Şahin, 2013:14).

1.7.4. Söz Varlığı

Bir dilin söz varlığı o dilin sözcükleri, deyimleri, kalıp sözleri, atasözleri, terimleri ve çeşitli anlam kalıplarının oluşturduğu bütündür(Aksan, 2004).

BÖLÜM II

2.KAVRAMSAL/KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde dil öğretimi, yabancı dil öğretimi, Diller İçin Ortak Başvuru Metni, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, PİKTES Projesi, söz varlığı ögeleri ve ilgili çalışmalara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1.DİL ÖĞRETİMİ

Dil, geçmişten günümüze birçok bilim insanının, filozofun ve filoloğun üzerinde durduğu, düşündüğü bir olgudur. Dil için yapılmış olan birçok tanım bulunmaktadır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır:

“Dil, konuşan kişinin işlevi değildir; bireyin edilgen biçimde belleğine aktardığı üründür. Önceden tasarlama gerektirmez.”(Saussure,1998:43).

Ergin'e göre dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta,kendine mahsus kanunları olan ve ancak kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir.” (Ergin, 2002: 1).

Kaplan'a göre ise dil, duygu ve düşüncenin âdeta kabıdır. Bir milletin bütün duygu ve düşünce hazinesi, dil kabına veya kalıbına dökülür ve bu dil kabı ile yerden yere, nesilden nesle aktarılır (Kaplan, 1996: 139).

Diller geçmişi aydınlatıp geleceğe ışık tutar. İnsan olmanın, medenileşmenin dışı vurumudur. Dil iletişimin temelidir ve anlama - anlatma becerilerinden oluşur. İnsanlar duygu ve düşüncelerini dil ile ifade ederler. Taşıdığı tüm değerleri hayata, evrene dair ne varsa dil ile çözümler, dil ile anlatır. Diller toplumların birlik ve beraberliklerini sağlayıp toplumları ayakta tutarlar.

Her dilin bir kimliği ve ayrıca geleneksel ve kültürel bir söz varlığı mevcuttur. Dil öğrenimi/öğretimi konusunda “iletişimsel söz varlığı” önemli bir kavramdır.

Her dilin ait olduğu toplum tarafından bütünüyle bilinmesi ve öğrenilmesi gerekir. Bu yüzden dil öğretimi, bir bütün hâlinde ve belirli ilkeler doğrultusunda gerçekleşmelidir.

Dil öğretimi, planlı, kasıtlı belirli bir zaman diliminde gerçekleşen öğrenme – öğretme süreçlerini kapsar ve dil öğrenimi ile bir bütün olarak ele alınır. Dil öğretimi, dört temel beceri alanı olan; okuma,yazma,konuşma ve dinlemeden bağımsız düşünülemez. Bu nedenle dil dersi bilgi dersi olmaktan daha çok bir beceri dersi niteliğindedir. Böylece dört temel beceri alanlarına ait uygulama ve etkinliklerle geliştirilebilir, kazanımlara dönüştürülebilir. Dil öğretiminin en önemli amacı, bireylere dört temel dil becerisini

kazandırmak; böylece bu becerilerin gelişimine katkı sunup bireylerin çevreleriyle sağlıklı iletişim kurmalarını sağlamaktır.

Bir dil öğretilirken hangi hedef kitleye ne kadar bir süre içerisinde ve hangi ihtiyaca dayalı olarak hangi materyallerle öğretim yapılması gerektiği önceden planlanmalıdır. Her adımı önceden planlanmamış bir eğitim anlayışıyla dil öğretimi gerçekleştirilemez. Dil öğrenen her kişi bir diğerinden ve yine her dil öğretim durumu da birbirinden farklılık gösterir(Güzel,2020:250).

Yapıcı'ya göre “dil öğretimi” terimi ile çoğunlukla planlı kasıtlı, belirli bir zaman dilimine yerleştirilen öğrenme-öğretme süreçleri kastedilmektedir. Her iki olgunun da yaşamın doğası içinde bir bütün olarak ele alınmaktadır. İnsan dile egemen değildir. İnsan dilde, dilin olanakları içinde kendini bulur ve yaşamını sürdürür (Yapıcı,2007:177-192).

Er(2006)'e göre ise dil öğretimi aynı zamanda hedef dildeki toplumun yaşayışı ile ilgili bilgi verdiğiinden insanların, o dile ve topluma adaptasyonunu da kolaylaştırmaktadır. Bu durum bireyin ana dili ile hedef dil arasında karşılaştırma yaparak benzer ve farklı olan noktaları keşfetmesini sağlar. Ayrıca konuşma ve davranışlara etki eden yaş, cinsiyet, sosyal sınıf gibi faktörleri farkına varır.

Dil öğretimi, ana dil öğretimi ve yabancı dil öğretimi olarak iki farklı başlıkta ele alınabilir. Dil bireyin toplumsallaşmasında önemli bir araçtır. Bu bağlamda anadili eğitimi üzerinde önemle durulmalı ve ciddiyetle düşünülmelidir. Anadili eğitimi belli bir ilişki ağı içinde bir bütün oluşturur: konuşma dinlemeyi, dinleme anlamayı, anlama söze veya yazıya dönüştürmeyi gerektirir. Anadili bir beceri ve alışkanlık dersidir. Alışkanlığın oluşması, anadili eğitiminin beceri haline gelmesi için bireyin bizzat yapması ve uygulaması gerekmektedir (Durmuşçelebi, 2006).

Sever (2004:11)'e göre ana dili öğretimi, bireylerin anlama ve anlatma ile ilgili dilsel beceri ve alışkanlıklarının geliştirilmesini hedefler. “Bu becerilerin kazandırılması ise ‘dinleme’, ‘konuşma’, ‘okuma’ ve ‘yazma’ gibi dört ana etkinliğe dayanır. Dil becerileri, anılan bu dört etkinlik alanının birbirini bütünleyen ilişkileri içinde edinilir.”

Ana diline tam olarak hakim olamayan bireyler, bilimsel ve sanatsal faaliyetlerde üretici konumunda olamamakla beraber yabancı bir dil öğrenmede de zorluk çekebilirler. Bu sebeple ana dili öğretimi ve yabancı dil öğretimi birbirleri ile etkileşim halindedir. Çalışmamızın konu alanı yabancı dil öğretimi ve Türkçenin yabancı bir dil olarak öğretimine yönelik olduğu için bu başlıklar daha kapsamlı olarak ele alınmıştır.

2.1.1. Yabancı Dil Öğretimi

Dil, bir toplumun anlaşma vasıtası olmakla birlikte aynı zamanda bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. İkinci bir dil öğrenme ise başka bir kültürü öğrenmenin en kolay yoludur. Yabancı dil öğretimi kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir. Kültürel etkileşim ve bireysel faydalanmayı da sağlar yabancı dil öğretimi. Bir yabancı dili bilmek, bireyin o dildeki sözcükleri ve dilbilgisi yapılarını bilmesine de yardımcı olur. Sadece dilbilgisel yetiye değil, yazılı, sözlü ve iletişimsel becerilere de sahip olunur. Hangi ortamlarda hangi yapı ve sözcükleri kullanılması gerektiği de bilinir.

Yabancı dil öğretimi; toplumların birbirleriyle toplumsal, siyasi, ekonomik ilişkilerinin sonucunda ortaya çıkan ve her çağda önemli bir yer tutan süreçtir. Bir dili bilmek ve öğrenmek, bu ilişkisel süreçte bir ihtiyaç haline gelmiştir. Yabancı dil öğrenimi, dile ait ses ve mana bütünüünün oluşturduğu kuralların öğrenilmesi ve bu kurallara uyarak dilin doğru kullanılmasıdır (İşeri, 1996).

İnsanlar; turizm, ticaret, eğitim gibi çeşitli sebeplerle yabancı dil öğrenmektedirler. Yabancı dil öğrenmek sadece o dilin dilsel işlevlerini yerine getirmekle sınırlı değildir. Bu dilsel işlevlerin yanı sıra öğrenilen dilin kültüründen de bir şekilde etkilenmek; o kültürden ve kültürel unsurlardan kazanımlar elde ederek yabancı dil edinimini tam olarak gerçekleştirmektir. Yabancı dil öğrenimi, kişinin ana dili dışında başka bir dil ve kültürle tanışması demektir (Barın, 2004).

Dil öğrenmek aynı zamanda o dile ait dünyayı tanımak, bilmek, değerlendirmek ve kısacası o dünyada yaşamak olarak nitelendirilebilir. Bireyler ve toplumlar arasında çeşitli alanlarda yürütülen etkileşimin sağlıklı olarak yürütülebilmesi için de uygun bir iletişim kanalına ihtiyaç duyulması, dil öğrenmenin ne kadar önemli olduğunu gösterir niteliktedir. Bu yüzden yabancı dil öğretimi, ilk çağlardan beri üzerinde durulan bir konudur.

Bireyler ve toplumlar arasında çeşitli alanlarda yapılan etkileşimin sağlıklı yürütülmesi için doğru bir iletişim kanalına ihtiyaç duyulur, bu ihtiyaç dil öğrenmenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Göçer, 2017).

Yabancı bir dil öğrenmenin insanlara katacağı çeşitli nitelikler bulunmaktadır. İşcan (2017:2), yabancı dil öğrenmenin bireylere kazandıracığı özellikleri şu şekilde sıralamıştır:

-Hayattaki farklı görüşleri ve bakış açılarını öğrenme, bilme ve bu duruma karşı anlayış geliştirebilir.

-Başka kültürleri tanıyarak farkındalık kazanır.

-Empatik, yaratıcı, yansıtıcı ve eleştirel düşünme gibi becerilere sahip olabilir.

-Farklı bir dilin konuşulduğu ortamda kendini ifade edebilme, iletişim becerisiyle birlikte öz güven duygusunu kazanabilir.

-Öğrendiği dildeki sanatsal ve kültürel etkinlikleri takip edebilecek düzeye gelebilir ve bu alanlarda kendini geliştirebilir.

-Farklı bir dil bilmek, bireye iş imkânları sağlayabilir.

Günümüze kadar yabancı dil öğretiminde çeşitli yöntemlerin ortaya çıktığı görülmüştür. Geleneksel dilbilgisi çeviri yöntemi uzun süre yabancı dil öğretiminde kullanılırken, 1930'larda konuşma dilinin öğretilmesine ağırlık verilmesi üzerine düzvarım(direct) yöntemi, daha sonra kulak-dil alışkanlığı (audio-lingual) yöntemi yaygın bir şekilde kullanılmaya, son yıllarda da iletişimci yöntemlere yer verilmeye başlanmıştır. Türk ve Avrupalı uzmanlar tarafından benimsenen yöntemler: Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method), Düzvarım Yöntemi(Direct Method), Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi(Audio-Lingual Method), Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı(Cognitive-Code Approach), Doğal Yöntem(Natural Method), İletişimci Yaklaşım(Communicative Approach), Seçmeli Yöntem(Eclectic Method) şeklinde olmuştur(Demirel,2021).

Yabancı dil öğretimi, dil öğretim yöntemlerini,hedef dildeki söz varlığı unsurlarını, sözcük öğretim yöntemlerini ve dil öğretimine katkı sağlayan materyaller gibi birçok unsuru kapsayan bir süreçtir.

Bir dili öğrenmek aynı zamanda o dile ait söz varlığına da vakıf olmayı sağlar. Böylece kelime hazinesinde gözle görülebilir bir iyileşme söz konusu olabilir. Söz varlığı Türkçe sözlükte “bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler” (TDK, 2019:2158) olarak tanımlanmıştır. Karaağaç(2013:754) bir dilin söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı olarak ifade etmiştir. Karatay(2016) ise söz varlığını; “insanın çevresini kuşatan varlıkların, olay ve durumlarla ilgili zihinsel tasavvurlarının imgesel hali olan sözcükler ve söz öbekleri” olarak tanımlamıştır. Söz varlığı sadece sözcük ya da sözcük öbeklerini değil, o dile ait kültür, yaşayış, fikir dünyası ve dil zenginliğini de kapsar.

Yazılı anlatıma dayalı metinlerin geliştirilmesi ve sözcük kullanımına önem verilmesi dilin öğrenilmesinde ve kullanımında öneme sahiptir(İşeri,1996).

Aksan(2018:34), söz varlığını içerdiği öğeler olarak temel söz varlığı, yabancı sözcükler, deyimler, atasözleri, ilişki sözleri(kalıp sözler), kalıplaşmış sözler, terimler ve çeviri sözcükler diye gruplandırmıştır. Bu bilgiler ışığında söz varlığının; kapsamlı bir yargı olduğu, sadece sözlerden ve söz öbeklerinden oluşmadığı, o dili konuşan millete ait

kültürel unsurları ve o dilin zenginliğini gösterdiği belirtilebilir.

Bir dilin söz varlığı, onun asırlarca işlenegelen mükemmellik seviyesini temsil eder. Bu mükemmellik seviyesinin yazılı kültürün gelişmesini sağladığı muhakkaktır. Söz varlığının belirlenmesi, dilin günümüzde ulaştığı seviyenin eserlere, kaynaklara dayanarak ortaya konulmasını gerektirir.

2.1.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Ana dil dışında ikinci bir dil öğrenmek, insanlar için neredeyse bir ihtiyaç haline gelmiştir. Yabancı dil öğrenimi bir süreci kapsar. Dili öğrenen kişi bu süreçte sadece o dili değil, dile ait kültürü, toplumun yaşayışını, politikasını ve ticari unsurlarını da öğrenmiş olur.

Dünya üzerinde artan uluslararası ilişkiler, ulusların kendi ana dilleriyle iletişim kurmalarında yetersiz kalmış, bu durum milletlerin birbirlerinin dillerini öğrenme mecburiyetini getirmiştir. Bir ülkenin dilinin yabancılarca öğrenilmesini gerekli kılan unsurlar, o ülkenin yürütmüş olduğu politik, ekonomik, ticari ve kültürel ilişkileri içinde barındırır(Ungan,2006).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi noktası önemlidir çünkü; yabancılar Türkçe öğretimi Türkçenin ve Türkiye'nin tanıtılmasında, ülkemiz ile ilgili yanlış yargıların ortadan kalkmasında, kültürel unsurlarımızın ve değerlerimizin başka insanlar tarafından öğrenilmesi açısından büyük değer taşımaktadır(Barın,1992).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde; Türkçenin biçimsel-söylemsel yapısı, Türk kültür motifleri, Türk milletinin hayatı algılayış ve yaşayış tarzı dikkate alınmıştır, genel ilke, yöntem ve teknikler bu millî unsurlarla uyumlu bir bütün halindedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin ülkemizde yaygınlaşmaya başlaması ile bu alanda birçok çalışma yapılmıştır ve bu çalışmalarda genel olarak kabul gören terim “yabancı dil olarak Türkçe öğretimi”dir.

“Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi” kavramı 1960'lı yıllara dayanmaktadır. 1960'lı yıllardan sonra Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi günden güne yaygınlaşmaya başlamıştır. Mehmet Hengirmen'in 1978'de Almanya'ya gitmesi ve orada Albert Ludwig Üniversitesi Oryantalistik Bölümünde çalışması, Goethe Enstitüsünün dil öğretim yöntemlerini yakından takip etmesi ve sonrasında Türkiye'de Alman eğitim direktörü Abed Tabet Naumann'ın tavsiyesi üzerine Alman çocuklara Türkçeyi öğretmesinin sonucunda, Hengirmen, ”Türkçe Öğreniyoruz” adlı kitabı yazmıştır(Kıymaz,2019).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi on birinci yüzyıla dayanır. Kaşgarlı

Mahmud Türkçenin Arapça ve diğer dillerden aşağı olmadığını ispat etmek, Türkçeyi bilmeyenlerin daha rahat öğrenmeleri için Divan-ı Lügati't-Türk adlı eseri yazmıştır(Ungan, 2006: 223). Bu eser yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin başlangıcı niteliğindedir. Devamındaki çalışmalar ise şu şekildedir; Nasirüddin Ebu Hayan tarafından yazılan Kitabü'l-İdrak Li-Lisani'l-Etrak(Türklerin Dilinin Anlama Kitabı), Cemalü'd-din Ebi Muhammed Abdullahi't-Türkî tarafından yazılan Kitabü Bulgatü'l-Müştak Fi Lügati't-Türk ve ve'l-Kıfçak(Türk ve Kıpçak Sözcüklerinin Türevlerinin Kitabı), El-Kavaninü'l-Külliyet Li-Zabti'l Lügati't-Türkiye(Türk Dilinin Öğrenilmesi İçin Bütün Kurallar), Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-lugâti't- Türkiye(Yeni ve Arı Türkçenin Sözlüğü), Ali Şir Nevâyî tarafından kaleme alınan Muhakemetü'l Lugateyn, Codex Cumanicus(Kuman Kitabı), Kitâb-ı Mecmû-i Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mongolî(Türkçe, Farsça ve Moğolcanın Bütün Çevirmenlerinin Kitabı), Hilyetü'l-İnsân ve Heybetü'l-Lisân- Cemâlü'd-dîn İbni Mühennâ(İnsanın Güzel Sıfatları ve Dilin Büyüklüğü) şeklinde sıralanabilir. Bu çalışmalar genellikle sözlük niteliğinde olup, o dönemdeki toplumsal, ticari, siyasi gibi farklı ilişkilerdeki ihtiyaçları karşılayıp, Türkçenin öğretilmesini amaçlar(Bayraktar,2003).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kitapların, sözlüklerin ve uygulamaların yeri ne kadar önemli olsa da kurumsallaşma şüphesiz çok daha önemlidir. Dil öğretim süreci her ne kadar 11. yüzyılda başlamış olsa da bu alandaki kurumsallaşma çok da geriye gitmemektedir. Bu alanda ilk adım Ankara Üniversitesi bünyesinde 1984 yılında kurulan Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER) ile atılmıştır. Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi denildiğinde akla ilk gelen kurumlar; üniversiteler, Yunus Emre Enstitüsü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Maarif Vakfı gelmektedir(Şen,2019:8).

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı(TİKA), başta Türki cumhuriyetler olmak üzere, Türkiye'nin Tarihi kültürel açıdan sıkı sıkıya bağlı olduğu tabii coğrafyası ile güçlü bir işbirliği geliştirmek üzere 1992 yılında kurulmuştur (TİKA). TİKA'nın faaliyetleri kapsamında "Her Okulda Bir Türkçe Sınıfı" projesiyle yurt dışındaki birçok okulda Türkçe sınıfı açılmıştır.

Yunus Emre Vakfı, Türkiye'yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını tanıtmak; bununla ilgili bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak; Türk dili,kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek; Türkiye'nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini arttırıp dostluğunu geliştirmek amacıyla 2007 yılında kurulmuş bir kamu vakfidir. Yunus Emre Enstitüsü ise Yunus Emre Vakfı'na bağlı olarak

kurulmuştur(Yunus Emre Enstitüsü). Yunus Emre Enstitüsü'nün yurt dışında birçok kültür merkezi bulunmaktadır. Kültür merkezleri sayesinde Türk kültür ve sanatını tanıtmak amaçlanmıştır.

Türkiye Maarif Vakfı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak 2016 yılında kurulmuştur. Hem Türkiye'de hem de yurt dışında yaşayan yabancı öğrencilere yönelik Türkçe eğitimini öğretimini yürüten bir kurumdur (Türkiye Maarif Vakfı).

Milli Eğitim Bakanlığı, hem yurt içinde hem de yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini destekleyen kurumların en büyüğü olarak belirtilebilir. PİKTES, GEM(Geçici Eğitim Merkezleri) ve diğer yurt dışı projeleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenen Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı projeleridir.

2.1.1.1.1.Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yazılı Öğretim Materyalleri

Dil öğretiminde materyallerin, ders kitaplarının, okuma kitaplarının ve uygulamaların önemi büyüktür. Ders kitapları öğrenme ve öğretme sürecinde nasıl bir yol ve yöntem uygulanacağını kılavuzu niteliğindedir. Dil öğrenme dört temel dil becerisini de kapsayan bir süreçtir. Bu nedenle, etkinlikler becerilerden bağımsız düşünülemez. Okuma kitapları da bu etkinliklerin önemli bir parçasıdır.

Eğitim programlarında yer alan kazanımların, ulaşılması hedeflenen amaçların, bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan değerlendirme çalışmalarının ders kitaplarında kapsamlı bir şekilde bulunması ders kitaplarının diğer eğitim öğretim araçlarına göre kullanılabilirliğini ve öğrenilenlerin büyük ölçüde kalıcılığını arttırmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için kullanılan birçok ders kitabı bulunmaktadır. Dil öğretiminde etkili kaynak ders kitaplarıdır.Ders kitapları; dil öğrenim sürecinde öğreticiye ve öğrenciye yardımcı olan, öğretimde hedeflere ulaşmayı sağlayan, dersin planlı, düzenli şekilde işlenmesine imkân veren önemli bir materyal konumundadır. Sürecin başından sonuna kadar kullanılacak olan ders kitaplarının hedef kitleye uygunluğu son derece önemlidir.Bu yüzden nitelikli bir eğitim süreci, bu süreçte kullanılacak ders kitaplarının ve yardımcı materyallerin de nitelikli olmasına bağlıdır. Kullanılan ders kitaplarından bazıları şu şekildedir: Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER) akademik ve idare personelleri tarafından hazırlanan “Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti”, “Diller İçin Ortak Avrupa Başvuru Metni”nde yer alan düzey ve dil yeterliklerine temel dil becerilerini geliştirmeye yönelik biçimsel ve anlamsal uygunlukta hazırlanmıştır. Bu sete ilaveten “Yabancılar İçin Türkçe Dilbilgisi”

“Öğretmen Kılavuz Kitabı” “Ölçme ve Değerlendirme Kitabı” adlarında yayınlar da bulunmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe dil öğrenim seti Türkçe Eğitim Müdürlüğü bünyesinde ders kitapları, çalışma kitapları, öğretmen kılavuz kitapları, dinleme kitapçıkları ve kayıtlarından oluşmaktadır. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğrenim Seti ise Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER tarafından hazırlanmıştır ve set temel, orta ve ileri düzey kitaplardan oluşur (İşcan, 2019). Bu kaynaklar dışında Türkçe Öğrenelim 1-2-3-4, Yunus Emre Enstitüsü Yayınları, Akademik Türkçe (Okuma Becerileri), Akademik Türkçe (Yazma Becerileri), Türkçe Öğreniyoruz-Orhun, Türkçe Öğreniyoruz-Güneş, Türkçe Okuyalım Yazalım, Temel Söz Varlığı Dil Öğretim Afişleri, A Pratical Course in Turkish/Yabancılar Pratik Türkçe Dersleri Türkçenin Kapıları, Z-Kitap (A1-A2), İstanbul: Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve İzmir: Yabancılar İçin Türkçe gibi birçok çeşitli kaynak bulunmaktadır. Ders kitapları dışında birçok okuma kitabı da mevcuttur. Yunus Emre Enstitüsü, Çocuk Hikâyeleri Dizisi, Anadolu Hikâyeleri, Dede Korkut Hikâyeleri ve Türkçenin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri adlı hikâyeleri hazırlamıştır. Kültür Bakanlığı A1-A2, B1-B2, C1-C2 düzeylerindeki her bir dil seviyesi için beşer adet hikâye kitabı hazırlamış ve bunlara genel anlamıyla Seviyelendirilmiş Türkçe Hikâye Kitapları ismini vermiştir. Salih Hikâye Serisi de PİKTES projesi kapsamında başta Suriyeli çocuklar olmak üzere, ülkemizde bulunan yabancılar Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmıştır.

2.1.1.2. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır (CEFR, 2009:1).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dil seviyeleri ve bu dil seviyelerinin kazanımlarının ortak bir çerçeve dâhilinde verilmesi öğretimin daha düzenli ve sistemli hâle gelmesini sağlayabilir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni dil öğretiminin evrensel bir durum olması, dil becerilerinin ortak noktalarda olması ve öğrenilen dillerin

iletişimsel boyutu olması sebebiyle ortaya çıkmıştır.

Ortak başvuru metninin, dil öğrenme programlarının planlanmasında, dil öğreniminin belgelendirilmesinde, kendi kendine öğrenmenin planlanmasında, öğrenme programları ve sertifika esaslarında” kullanıldığı görülmektedir(DAOBM,2009:5).Ortak başvuru metninde A(Temel Düzey Kullanıcı), B(Ara Düzey Kullanıcı), C(İleri Düzey Kullanıcı)olarak üç düzey ve bunların alt seviyeleri olan A1, A2(Ara ya da temel gereksinim), B1(Eşik Düzey), B2(İleri ya da bağımsız), C1(Özerk), C2(Ustalık) düzeyleri olmak üzere toplamda altı ortak düzey, eğitimin programlanması için kullanılmaktadır(CEFR, 2009:20).

Dili öğrenmede yeni olan öğrenci için temel düzeyde sözcüğün gerçek, temel, düz anlamını öğretmek daha yararlı olmaktadır. Gerçek anlamlı sözcükler, öğrencinin konuşma ve yazma için en sık kullanacağı sözcüklerdir. Çünkü düzeyler arttıkça sözcüklerin anlam özellikleri daha derin bir çerçevede öğretilmektedir. Sözcük bilmeyen bir öğrenci okuduğu bir metni de anlamakta zorluk çekmekte ve konuşulanları da anlayamamaktadır. Anlama becerileri olan okuma ve dinlemede zorlanan öğrenci anlatma becerileri yazma ve konuşmada da başarılı olamamaktadır. Hangi düzeyde ne kadar sözcük öğretilmeli veya hangi sözcüklerin öğretilmesi hakkında kurallaşmış bir yapının olmaması dil öğretiminde özellikle temel düzeyde sıkıntılara neden olabilmektedir. Avrupa diller için ortak başvuru metninde sözcük düzeyleri ve değerlendirilmesi ile ilgili bölüm, Tablo 2.1’de belirtilmiştir (Uzdu Yıldız, 2013).

Tablo 2.1.Avrupa Ortak Başvuru Metni Sözcük Kullanım Tablosu(CEFR,2009:106)

Sözcük Düzeyleri	Değerlendirme Ölçütü
C2	Deyimler ve günlük dildeki ifadeleri de içeren oldukça geniş bir sözcük dağarcığına sahiptir; sözcükleri yan anlamları ile birlikte bilmektedir.
C1	Konumdaki duraksamaları ifadeyi farklılaştırarak giderecek oldukça geniş sözcük bilgisine sahiptir; ifade güçlüğü ya da kaçınma stratejisi fark edilmeyecek boyuttadır. Deyimler ve günlük ifadelerde yetkindir.
B2	Kendi alanı ve genel konularla ilgili geniş bir sözcük dağarcığına sahiptir. Sık tekrarlardan kaçınacak ifadeler kullanabilir, ancak konuşmada duraksamalara ve çapraşık ifadelere yol açabilecek sözcüksel boşluklar vardır.
B1	Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve günlük olaylar gibi günlük yaşamıyla ilgili çoğu konuda kimi zaman dolambaçlı ifadelerle de olsa kendini ifade edebilecek yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.
A2	Bilinen durum ve konuları içeren günlük görüşmeleri yapabilecek yeterli sözcük dağarcığına sahiptir. Temel iletişimsel gereksinimleri ifade edecek yeterli sözcük dağarcığına sahiptir. Basit günlük gereksinimler için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.
A1	Belirli somut durumlar için tek sözcük ve söz öbeklerinden oluşan temel sözcük bilgisine sahiptir.

Tablo 2.1’de görüldüğü gibi dil öğretimi için altı düzey bulunmaktadır. Öğrencinin dil öğrenimi sonucunda sözcüklerle ilgili edinmesi beklenen kazanımlar düzeylere göre seviyelendirilmiştir. Dil öğrenim sürecinde kullanılan ders ve okuma kitaplarının bu kazanımlara bağlı kalarak hazırlanması, öğrencinin sözcük ve söz varlığı öğrenimi için önemli bir konudur. Zira ders sürecinde birçok öğretici sözcük öğretimi için ders kitaplarını kullanmakta ve bunlarla sınırlı kalabilmektedir.

2.1.1.3. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, Türkiye Maarif Vakfı tarafından 2020 yılında hazırlanmıştır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR) esas alınarak hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı; yaklaşım ve dayanaklar, yapısı, genel amaçları, kazanım listeleri, ölçme ve değerlendirme gibi temel hususların yer aldığı kuramsal çerçeve bölümü ile K-12 düzeyinde kademelere göre yapılandırılan izlençer bölümlerinden oluşmaktadır. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, özellikle örgün eğitime göre oluşturulan izlençer bölümüyle alanda ilk örneği teşkil etmektedir(TYDOÖP,2020).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; Program’ın temel dayanakları ve yaklaşımı, genel amaçları, yapısı ve kademelere göre yapılandırılması, uygulanmasına dair öneriler, ölçme ve değerlendirme yaklaşımı ile seviye ve becerilere göre düzenlenmiş kazanımlar listesinden oluşmaktadır. İkinci bölümde izlençer yer almaktadır. Bu izlençer yurt içi ve yurt dışında örgün eğitim kademelerine göre yapılandırılmıştır. Program’ın birinci bölümünden hareketle farklı hedef kitlelerine yönelik öğretim planlamaları yapılarak izlençer oluşturulabilir. Düzey ve becerilere göre kazanımların belirlenmesinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnindeki düzeylere göre yeterlik tanımları (CEFR, 2001, 2018) esas alınmıştır. Yeterliklerden hareketle dil becerileri ve seviyeler için genel bir kazanım listesi oluşturulmuştur. Bu genel kazanımlar Program’da verilen izlençer etrafında yapılandırılarak sistematik bir dil öğretim planlaması yapılmıştır(TYDOÖP,2020).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı’yla Türkçe anlama ve anlatma becerilerini kullanarak sosyal hayatın her alanında iletişim kurma becerisine sahip olan, keşfederek ve yaparak-yaşayarak öğrenen, öğrenme sürecinde sorumluluk alan, iş birliği içinde çalışan, problem çözme becerilerini kullanan, sorgulayan, yorumlayan, evrensel ve

kendi kültürüne özgü değerlere duyarlı, kültürlerarası bilinç sahibi bireyler yetiştirmek istenmektedir. Bu çerçevede Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nin önerdiği eylem odaklı yaklaşım, Program'ın temel yaklaşımı olarak benimsenmiştir(TYDOÖP,2020).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunar. Yabancı dil öğrenenlerin, bir dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiği kapsamlı bir şekilde açıklanmaktadır.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı aynı zamanda adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, estetik, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi insani değerleri içermektedir. Bu evrensel değerlerin yanı sıra toplumların ürettiği değerler de göz önünde bulundurulmuştur. Böylece Program, öğrencilerin dil yeterliklerini geliştirmenin yanı sıra onların evrensel ve yerel değerlere duyarlılık kazanmalarını da hedeflemektedir. Program eylem odaklı yaklaşım temelinde iletişimsel işlevleri esas almaktadır. Program'ın düzenlenmesinde sarmal ve tematik yaklaşım benimsenmiştir(TYDOÖP,2020). Program'a yurt içindeki örgün eğitimin ihtiyaçları dikkate alınarak ilk ve ortaokul kademelerine yönelik farklı seviyelerde izlenceler eklenmiştir. Ortaöğretim kademesinde ise hedef kitlenin yaşı ve hazırbulunuşluk durumları dikkate alınarak bütün dil düzeylerine yönelik ayrıntılı izlenceler oluşturulmuştur(TYDOÖP,2020).

2.1.1.4.Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİKTES)

PIKTES Projesi, Geçici Koruma Altındaki çocukların, Türkiye'deki eğitime erişimlerine ve sosyal uyumlarına katkı sağlamayı amaçlar. Proje'nin özel amaçları arasında Milli Eğitim Bakanlığının Geçici Koruma Altındaki çocukların Türk eğitim sistemine katılımı ve uyumuna yönelik çabalarını desteklemek de mevcuttur. PİKTES, bütçesinin tamamı Avrupa Birliği tarafından Türkiye'deki Mülteciler İçin Mali Yardım Programı (FRIT) anlaşması çerçevesinde doğrudan hibe yöntemiyle karşılanmaktadır. 03.10.2016 tarihinde başlatılan Proje halen ülkemizin 26 ilinde sürdürülmektedir. İlk PİKTES projesi iki yıl ile sınırlı kalmıştır. İkinci fazı 2018 Aralık ayında başlayan PİKTES Projesi Ekim 2022'ye kadar devam edecektir. PİKTES Projesi faaliyetleri kapsamında, Türkçe Dil Eğitimi, Arapça Dil Eğitimi, Erken Çocukluk Eğitimi, Telafi Eğitimi, Destekleme Eğitimi, Taşıma Eğitimi, Kırtasiye Yardımı, Suriyeli Ailelere Yönelik Türkçe

Dil Eğitimi Sosyal Uyum Faaliyetleri, Ekipman Desteği Sağlanması gibi birçok hizmet bulunmaktadır (PİKTES).

2.1.1.4.1.PİKTES Projesi Kapsamında Hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Öğretim Materyalleri

Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitapları ve okuma kitapları bir dili öğrenme üzerinde etkilidir. Bu yüzden bu minvalde hazırlanan kitaplar da dili en iyi şekilde öğretebilmek için donanımlı olarak hazırlanmalıdır.

PİKTES projesi kapsamında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için birçok öğretim materyali hazırlanmıştır. Bunlar; Etkinlik İçerikli Öğretmen El Kitabı Seti, Türkçe Aile Etkinlik Takvimi, Türkçe Hayat Boyu Kitabı, Yabancılar İçin Türkçe Hikâyeler, Yabancı Öğrenciler İçin Türkçe Çalışma Kitabı, Arapça Aile Etkinlik Takvimi, Arapça Ders Kitabı ve Salih Hikâye Serisi'nden oluşmaktadır (PİKTES).

2.1.1.4.1.1.Salih Hikâye Serisi

Hikâye kitapları, öğrenilen dile ait kültürün tanınmasını, yazı ve konuşma diline ait kalıplaşmış ifadelerin öğrenilmesini kolaylaştırır. Dili öğrenen kişi, o dilde düşünmeye, hayal etmeye başlayabilir. Kültür öğelerinin ve söz varlığı unsurlarının öğrenilmesini hızlandırabilir. Ayrıca bir dilin tam anlamıyla öğrenilmesinde en güzel yöntemlerden biri o dilin edebi ve estetik yapısına, okuyucunun dil düzeyine uygun yazılmış metinleri okumaktır ve Salih Hikâye Serisi de bu minvalde yazılmış bir hikâye setidir. Salih Hikâye Serisi PİKTES Projesi kapsamında ülkemizdeki Suriyeli çocuklara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmış bir hikâye kitabıdır. Bu seri Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe öğrenimine katkı sağlaması ve dilsel zenginliklerin artırılması amacıyla ortak kültürel değerler de dikkate alınarak yazılmıştır. Hikâye serisi Salih'in maceralarının kazanımlar esas alınarak kaleme alınmış bir günlük yaşam öyküsü olarak addedilebilir. Salih Hikâye Serisi "*Salih Okula Başlıyor, Salih Evde, Salih Köyde, Salih'in Seyahat Günlüğü, Salih Oyun Oynuyor, Salih Hasta, Salih'in Bayram Ziyareti, Salih'in Bir Günü, Salih Çarşıda ve Salih Tabiat ve Hayvan Müzesinde*" olmak üzere toplamda 10 hikâye kitabından oluşmaktadır. Her bir hikâye kitabı 24 sayfadır ve hikâye kitaplarının sonunda çeşitli etkinlikler yer almaktadır. Kısaca hikâyelerin özetleri şu şekildedir:

Salih Okula Başlıyor

Serinin ilk kitabı olan bu hikâyede Salih'in bir okul günü anlatılmaktadır. Salih'in sabah uyanması ile başlanıp rutinlerinden bahsedilmiş ve ilk okul gününde arkadaşları ve

öğretmeni ile tanışması anlatılmıştır.

Salih Evde

Hikâye Salih'in güne başlaması ve kahvaltı, çizgi film ve kitap okuma gibi günlük rutinleri ile başlamaktadır. Anne ve babası ile günü geçirmesi ardından arkadaşları ile dışarıda oynayıp, ödevlerini yapması ile son bulmuştur.

Salih Köyde

Salih ve ailesi, bir hafta sonunu köyde yaşayan dede ve babaannesinin yanında geçirirler. Köyde yeni meyve ve sebzelerin isimlerini öğrenir, yeni hayvanları tanır. Sevdiği yemek ve yiyeceklerden babaannesi ile dedesine bahseder. Salih'in köy hayatına ilişkin bilgiler edinmesi konu alınmıştır.

Salih'in Bayram Ziyareti

Salih, ailesi ile bayramda anneanne ve dedesini ziyaret etmiştir. Salih'in teyzesinin ve dayısının çocuklarıyla oynadığı oyunlardan ve oyuncak taşıtların isimlerinden bahsedilmiştir. Bayram ritüellerinde neler yapıldığı, ne gibi yiyecekler tüketildiği gibi bilgileri öğrenmiştir. Bayram ritüeline, adet ve geleneklerine uygun bilgiler verilmiştir.

Salih Oyun Oynuyor

Salih'in sabah rutini ile başlayıp pencerede arkadaşlarını görmesiyle devam eden bir günü anlatılmıştır. Arkadaşlarından yeni bir oyunun ismini, kurallarını ve nasıl oynanacağını öğrenmiştir. Sonrasında arkadaşları ile mahalledeki yaşlı bir amca ve teyzeye poşetlerini taşımada yardım ettiler. Günün devamı akşam yemeği ve aile arası sohbet ile devam etmiştir.

Salih Hasta

Salih'in uyumadan önce karnı ağrır. Salih soğuk su içtiği için karnının ağrıdığını annesine söyler ve eve doktor çağırırlar. Eve gelen doktor, Salih'i muayene eder ve Salih'e hastaneye gitmesi gerektiğini söyler. Hastanede doktor, ilaçlarını düzenli içmesi gerektiğini ve iyi beslenmesi gerektiğini ifade eder. Hastaneden çıkan Salih ve ailesi eczaneden ilaçları alıp eve dönerler.

Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde

Salih ve arkadaşları bir parkta buluştuklarında, Salih arkadaşlarına önceki gün annesi ile bir müzeye gittiğinden bahseder. Müzeye girdiklerinde hayvanların isimlerinin bir listede yazılı olduğunu ve bu listeyi küçük kardeşine okuduğunu anlatır. Her bir hayvanın yanına geldiklerinde hayvanların kendileriyle konuştuğunu ifade eden Salih bunun nasıl mümkün olduğunu sorduğunda annesi, hayvanların gerçek olmadığını ifade etmiştir. Bütün hayvanlar ile tanıştıktan sonra, Salih ve ailesi arabada "*Ali Babanın*

Çiftliği” şarkısını söylerler.

Salih’in Bir Günü

Salih’in sabah uyanması ile birlikte, kahvaltıda neler yediklerinden bahsedilmiştir. O gün Salih’in arkadaşı Ömer gelecektir ve beraber yemek yapacaklardır. Salih annesine peynirli makarna yapmak istediklerini söyler ve yemeğin yapım aşamaları ve malzemeleri belirtilir. Yemekten sonra Ömer ve Salih diğer arkadaşlarını da çağırıp parka giderler ve o gün öğrendikleri saatlerle ilgili oyunu oynarlar. Akşam eve geldiğinde akşam yemeği yerken ailesi ile günlerinin nasıl geçtiği hakkında sohbet ederler.

Salih Çarşıda

Bir Pazar günü Salih’in evine arkadaşı Meltem ve ailesi misafir olarak gelecektir. Bunun için Salih babası ile pazara gidip eksik olan malzemeleri alacaktır. Salih ve babası önce berbere sonra da manav, market ve kasaba giderler. Eve döndüklerinde hep beraber bahçede masayı ve mangalı hazırlarlar. Meltem ve ailesi geldiğinde beraber oyunlar oynarlar. Salih, Meltem’e bugün babasıyla berber, manav, kasap ve markete gittiğini, eve dönüşte dolmuşla gelirken bir kadın ve bir erkek polis memuru gördüğünden bahseder. Meltem polisleri çok sevdiğini ve polis olmak istediğini belirtir. Salih ise insan ve hayvanlara yardım etmek için itfaiyeci olmak istediğini ifade eder.

Salih’in Seyahat Günlüğü

Ömer, Salih’e telefon eder ve tatilden eve döndüyseniz size gelmek istiyorum der. Ömer Salih’in evine geldiğinde Salih, Ömer’e tatilinin nasıl geçtiğini anlatır. Önce anne ve babası ile Ankara’daki amcasına gittiğini, orada Anıtkabir ve tarihi Hamamönü evlerini ziyaret ettiğini anlatır. Ankara’dan Denizli’ye oradan da İstanbul’a geçtiklerini İstanbul’da birçok tarihi mekanı ziyaret ettiğini ifade eder. Sonrasında da Azerbaycan’a babasının bir arkadaşının yanına tatile gideceklerini anlatır. Ömer de ailesiyle yaptıkları tatillerden ve gittikleri şehirlerden bahseder.

2.2. SÖZ VARLIĞI

Söz varlığı Türkçe sözlükte “bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler” (TDK, 2019:2158) olarak tanımlanmıştır.

Söz varlığı, yalnızca sözcük ya da sözcük öbekleri değildir. Aynı zamanda o dili kullanan toplumun kültürünün, yaşam biçiminin, düşünce dünyasının ve o dilin zenginliğinin de en önemli kriteri olarak nitelendirilebilir. Dillerin söz varlığı unsurları o dilin yüzyıllar boyunca geçirdiği değişimleri ve süreci de kapsar. Dil, içinde geliştiği

kültürle birlikte düşünölmelidir. Bu yüzden kültüre ait durumlar ve ifadeler; atasözleri, deyim ya da kalıp sözlerle ifade edilir. Eğer bir dil dünyanın en zengin dilleri arasında varsayılıyor ise; bunda deyimler, atasözleri, kalıp sözler mecazlar kısacası söz varlığı unsurlarının çeşitli olmasının payı büyüktür. Ayrıca dilde ne kadar söz varlığı unsuru mevcut ise, aynı oranda da kültüre ait unsurlar bulunduğu söylenebilir. Bu bilgiler ışığında söz varlığının kapsamlı bir yargı olduğu, sadece söz ve söz öbeklerinden oluşmadığı, ayrıca ait olduğu toplumun kültürünü de içerisinde barındırdığı sonucuna ulaşılabilir.

2.2.1. Temel Söz Varlığı Unsurları

Söz varlığının içerdiği ögelerden bahsederken ilk bahsedilmesi gereken öge “temel söz varlığı” ya da “çekirdek sözcükler”dir. Bu kavramın sınırları belirlenirken temele insanın alınması gerekir ve insanın en temel gereksinimlerinden, maddi ve manevi kültürünü de içine alan çeşitli kavramlar sayılabilir (Aksan, 2018:34). Yaşanılan yer, geçim kaynakları, inançlar ve kültürün temel söz varlığındaki kelimeleri etkilediği söylenebilir. Sözcükler, şekilleri ve anlamları münasebetiyle bir dilin temel sözlüğünü oluştururlar.

Temel söz varlığı bir dilin doğuşundan itibaren ortaya çıkan sözcükleri içerir. Dilin doğuşu da insanların öncelikle temel ihtiyaçlarını karşılayabilme isteklerine dayanmaktadır.

Temel söz varlığı, dilsel kavramlar yardımıyla bir ulusun kültüründen, yaşayışından, coğrafi şartlarından, geçmişte edindikleri tecrübelerden kesitler sunan bir çerçevedir.

Doğası gereği daima iletişim içerisinde olan insan için dil kavramı büyük önem taşır. İnsanların günlük hayatta iletişim kurarken kullandıkları sözcük ve sözcük grupları temel söz varlığı içinde yer alır. İnsan vücudundaki organlardan akrabalık kavramlarına; sayılardan sıfatlara ve hatta cümle kurmak için kullanılan fiiller de temel söz varlığı içerisinde bulunmaktadır.

Özetle söz varlığı bir ulusun düşünce yapısını ve kendine özgü değerlerini yansıtan, geçmişle bağlantı kurulmasını sağlayan ve ulusa ait dilsel unsurların tamamını kapsayan bir kavramdır. Öğrencinin dili etkili şekilde kullanabilmesi için söz varlığında da yetkin olması gerekmektedir. Bu nedenle söz varlığının hem ana dili hem de Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemi büyüktür.

2.2.1.1. Atasözleri

Atasözleri, atalarımızın deneyimleri sonucu insanlara nasihatler vermek, yol

göstermek amacıyla söylenmiş halka mal olmuş özlü sözlerdir. Atasözleri, hem ana dili hem de yabancı dil öğretiminde yer almalıdır. TDK'de; “uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimesel” olarak tanımlanan (TDK, 2019:180) atasözlerini, Püsküllüoğlu ise (1995:7) “ataların uzun denemelere, gözlemlere dayanan yargılarını, genel kural, bilgece düşünme ya da öğüt veren ve kalıplaşmış bir biçimi olan kamuca benimsenmiş kısa, özlü sözler” olarak tanımlamıştır. Atasözleri, günlük iletişimin bir parçası olmakla birlikte ana dili öğretiminde ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, kültürümüzü yansıtmakta önemli rol oynayabilir.

Atasözleri her milletin kendi varlığının ve benliğinin aynasıdır. Aynı zamanda bir milletin maddi ve manevi kültürünü, yaşadığı çevreyi ve yaşam koşullarını yansıtır. Ayrıca atasözleri milletlerin zekâlarındaki keskinliği, hayallerindeki genişliği, duygularındaki inceliği belirten en önemli örneklerdir.

Sosyal yaşamla atasözleri arasında önemli bir ilişki vardır. Bu yüzden atasözlerinin konu ve kavram alanı oldukça geniştir. Bireysel duygulardan toplumsal kurallara, doğa olaylarından günlük yaşam gerçeklerine kadar hemen her şey atasözlerinin konu alanı içinde yer bulabilir. Bir kimseye davranışlarını konu alan bir öğütte bulunulacaksa, olaylar, olgular, durumlar açıklanırken atasözlerinden faydalanılabilir. Her biri başlıbaşına bir gözlemin, tecrübenin, inanç, töre ve geleneklerin ürünüdür; *üzüm, üzüme baka baka kararır(gözlem)*, *bugünün işini yarına bırakma(nasihat)*, *eski dost düşman olmaz (deneyim)...*

Atasözleri kısa, özlü, yoğun anlatımı olan sözlerdir. Geniş, çok yönlü ve çok boyutlu bir düşünceyi ve bir olay üzerine söylenebilecek birçok sözü, birkaç sözcük somut bir biçimde yansıtabilir. Örneğin, kişilerin karşılık beklediği işten istediği verimi alabilmesi için yeterli ve gerekli harcamaları yapmasını kısa ve öz olarak anlatmak için; *bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun* atasözü ortaya çıkmıştır.

Atasözlerinin bir başka özelliği de genelde bir ya da iki cümle uzunluğunda olmalarıdır. Atasözlerinde dile getirilenlerin her zaman olageldiği düşünüldüğünden genelde geniş zaman kipi kullanılır. Fakat atasözünde bir öğüt verme durumu varsa bu durumda da emir kipi kullanılır; *adamakla mal tükenmez, ayağını yorganına göre uzat...*

Anonim özellik gösteren ve sözlü gelenek içinde önemli bir yeri olan atasözleri nesilden nesle aktarılır. Atasözleri mecazî özellik göstermenin yanında kalıplaşmış şekildedirler ve genelde öğüt içerirler. Bu öğütler yansıtılırken milletin kıvrak zekası belirgin bir şekilde hissedilir.

Atasözleri daha önce de belirtildiği gibi deyimler gibi kalıplaşmış sözcüklerdir. Atasözlerini oluşturan kalıplar değiştirilemezler. Sözcükler eş anlamlıları ya da yakın anlamlıları ile yer değiştiremezler. Örneğin *Misafir ev sahibinin bağlı kuzusudur*, atasözünde kuzu yerine koyun kavramı getirilemez. Atasözlerinin bütününe sadık kalınmalıdır.

2.2.1.2.Deyimler

Deyimler de söz varlığı ögeleri içerisinde yer alırlar. Deyimler, bir dili konuşan toplumun yazılı ve sözlü anlatımdaki gücünü benzetmeye, nükteye olan eğilimini ortaya koyan ögelerdir. Deyimler bir dilin anonim sayılan ögelerinden biridir. Ancak bunların büyük bir bölümü, başlangıçta bir kişi tarafından türetilerek kullanılmış; dile sonradan yerleşmiştir. Çoğunlukla, deyimleri ilk kullananların kimler olduğu bilinmez ya da zamanla unutulur.

Deyimler TDK'de “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” olarak tanımlanmıştır(2019:651). Deyimler kalıplaşmış sözlerdir; yani belli kurallar dahilinde oluşturulurlar ve onların yerine eş ya da yakın anlamlısı getirilemez. Söz varlığının içinde önemli yer edinen deyimler aynı zamanda toplumun kültürünü, algılama ve anlatım gücünü, nükte eğilimini de ortaya koyan sözlerdir(Aksan, 2004:94).

Deyimler, kelimelerin bir araya gelip mecazlaşarak yeni anlam kazanmaları ve bir durumu karşılamalarının yanında bir hikâyesinin olması, kültüre ait unsurları yansıtması ve topluma ait ögeler barındırması açısından da önemlidirler. Söz konusu bilgiler ışığında, deyimlerin, ait olduğu toplumun hafızasının bir bölümünü yansıtması ayrıca o toplumun nesnelere, soyut varlık ya da durumları nasıl anlamlandırdığı da gözlemlenmiş olur.

Aksoy (1962); deyimlerin özelliklerini şekil ve kavram özellikleri olarak iki şekilde incelemiştir. Biçim özellikleri olarak; deyimler, kalıplaşmış, kısa ve özlü sözlerdir. Deyimler şekil olarak 3 bölümde incelenebilir, bunlar ekli sözcük şeklinde, sözcük topluluğu şeklinde ve cümle biçimindedir.

Türkçedeki deyimlerin anlatım gücü oldukça yüksektir ve deyimler olayları, durumları, insan davranışlarını somutlaştırarak, bir tiyatro sahnesinde canlandırırçasına dile getirir. Deyimler oluşturulurken benzetmelerden, söz sanatlarından ve mecazlardan önemli ölçüde yararlanır. Benzetme yönünden incelendiğinde birçok deyim bulunmaktadır: *tereyağından kıl çeker gibi, kazık yutmuş gibi, mahşer gibi, ana baba günü gibi...* Deyimlerde içinde, zıtlık, abartma gibi, anlatımı güçlendiren ögelerden

yararlanılanlar da vardır: *gökte ararken yerde bulmak, taşı sıkısa suyunu çıkartmak...*

Türkçedeki deyimler biçim ve kuruluş yönünden iki grupta toplanabilir: Sözcük öbeği şeklinde olan deyimler: *kaşla göz arasında, içli dışlı, kellesi koltuğunda...* Cümle şeklinde olan deyimler ise: *Halep ordaysa arşın burada, hangi dağda kurt öldü?, Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak, atı alan Üsküdar'ı geçti, Kambersiz düğün olur mu ?..*

2.2.1.3. İlişki Sözleri(Kalıp Sözler)

Günlük konuşma dilinde, sosyal hayatta iletişimi sağlayan, düzenleyen bazı sözcükler bulunmaktadır. Bu sözcüklerin yerinde ve zamanında kullanılması kişiler arası iletişimin olumlu yönde etkilenmesini sağlar. “İlişki söz”, “kalıp söz” ve “kültür birim” olarak adlandırılan söz veya söz öbekleri kültür birimler olarak adlandırılırlar.

Kalıp sözler adından da anlaşılacağı gibi kalıplaşmış ve belli durumlarda kullanılan ifadelerdir. Kalıp sözler, bir dili konuşan toplumun kültürüne ışık tutmakta, geleneklerini, göreneklerini, inançlarını ve insanların ilişki durumunu göstermektedir(Aksan,2018:201).

Her toplumun kendine has sözleri o toplumun geçmişi, kültürü ve yaşamıyla ilgili ipuçları vermektedir. Türkiye Türkçesinin söz varlığına ait kalıp sözler de, hem Türk toplumunun kimliği hakkında bilgi verip hem de kültürüne ışık tutar. Kalıp sözler, Türkiye Türkçesinin ne kadar zengin olduğunu ifade eder. Türkiye Türkçesinde insanın kişisel ve toplumsal ilişkilerinde, günlük yaşamda kullandığı *günaydın, geçmiş olsun, çok yaşa, iyi akşamlar* gibi kalıp sözler, başka dillerde pek rastlanmayan geniş bir söz varlığının örnekleridir. Örneğin, bir iş yapmakta olan kimseye söylenen *kolay gelsin*, yeni doğan bir bebeğe *Allah analı babalı büyütsün*, yakını vefat eden birine *başınız sağ olsun* denmesi önemli ilişki sözleri arasındadır. Bu sözler toplumun yaşayışına ve kültürüne ışık tutarak o toplumun inançlarını, gelenek ve göreneklerini, değer yargılarını yansıtır. Ayrıca bu sözler gözlem ve deneyimler sonucunda öğrenilip ve kullanılmaktadır.

İlişki sözleri günlük hayattaki birçok anlatımda birçok şekil ve sebepte kullanılabilirler. Selamlaşmada, tanışmada kullanılan kalıp sözler, doğumu ve evliliği kutlamada kullanılan kalıp sözler, şaşkınlığı, korkuyu, kuşkuyu ve umursamazlığı belirten kalıp sözler olmak üzere birçok örneği mevcuttur ve örnekler çoğaltılabilir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kalıp sözlerin önemi büyüktür. Türkçe öğrenmekte olan yabancı öğrenciler günlük yaşamlarında çeşitli ortamlarda kalıp sözlerle karşılaşır. Bu karşılaşma genellikle sinema ve reklam filmleri, sosyal medya gibi ortamlarda kalıp sözlerin durum ve olaylar karşısında kullanılmasıyla gerçekleşir. Kalıp sözlerin tekrar

tekrar kullanılması öğrenmeyi kolaylaştırır ve kalıcı hale getirir. Bu durum yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerde kalıp sözlere yer verilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

2.2.1.4. İkilemeler

İkilemeler aynı türden iki kelimenin arka arkaya gelmesiyle oluşan sözcük gruplarıdır(Ergin,2004:377). İkilemeler, anlamı kuvvetlendirmek, anlama çokluk etkisi katmak ya da anlamın devamlılığını sağlamak amacıyla kullanılan sözcüklere denir.

İkileme, anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılmasıdır (TDK, 2019: 1165).

Türkçenin söz zenginliği olan ikilemelerin, başka dillerde çok az rastlanılan yeni kalıpları dilin canlı bir varlık olması nedeniyle her geçen gün söz varlığına katılmaktadır. İkilemeler cümleye sadece anlam, pekiştirme ve güçlendirme katmaz aynı zamanda söze akıcılık, ahenkli ve estetik olma özellikleri de katmaktadır(Kaçmaz,2018).

İkilemeler, anlatımı güçlendirir, renklendirir ve kavramların inceliklerle yansıtılmasını sağlar. Bu yüzden dilimizin söz varlığını oluşturan söz değerleri arasında başlı başına bir kavram oluşturduğu gibi, atasözlerimiz, deyimlerimiz içinde de bulunurlar.İkilemelerin oluşmasında ses benzerliğinin ve ses güzelliğinin önemli bir etkisi vardır.

Dilimizdeki ikilemeler oluşturulurken bir tür kafiyelendirme yoluna gidilmiştir. Bunun için de aynı sesi veren aynı sözcüklerin yinelenmesi ya da sesleri birbirine yakın olanların, birbirini andıran sözcüklerle yan yana kullanılması tekniğiyle yapılmıştır: *Çerden çöpten*. Bundan farklı olarak ikilemeler, aynı kelimenin tekrarı; *hızlı hızlı, yavaş yavaş*; zıt anlamlı kelimelerin bir araya gelmesi; *aşağı yukarı, ileri geri* gibi şekillerle oluştururlar. İkilemelerin oluşmasında başka bir yöntem ise yansıma sözcüklerden oluşan ikilemelerdir: *Şırl şırl, lıkr lıkr, miyav miyav...*

İkilemeler Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması gereken söz varlığı unsurlarıdır. İkilemelerin konuşma dilinde fazlasıyla kullanılmasından dolayı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylere nerede, nasıl kullanılacağı öğretilmelidir.

2.2.1.5. Özel İsimler

Özel adlar; “kişi, hayvan, yer, yerleşme alanı, coğrafya adları, ulus, ülke, kurum, kuruluş, belli bir düşünce ya da din adı” olarak çeşitli gruplara ayrılabilir(Aksan,2007:85). Özel isimler TDK’de ise “bir kişiye benzerlerinden farklı özellik taşıyan varlığa veya

topluluğa verilen ad” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2019: 1866).

Özel isimler, bir milletin kültürü ile bilgiler vermesi açısından söz varlığında önemli yer tutar.İsim verme geleneğinden kaynaklı olarak isimler ile yaşanan coğrafya, konum ve çevre arasında ilişkiler bulunabilir.

Kültürlerin ve toplumların tarihi seyri içerisinde bu denli önemli bir yere sahip olmaları özel isimleri vazgeçilmez kılmıştır. Öyle ki “yeryüzünde ad verme olgusundan yoksun tek bir topluluk ve toplum görmek olası değildir.” (Acıpayamlı, 1992:2).

Kişi isimleri, şehir isimleri, mekan-yer isimleri gibi birçok özel isim, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler sosyal yaşamlarında karşılaşılabilecekleri özel isimlerden sadece bazılarıdır.

2.2.1.6. Ünlemler

Ünlemler, duygularımızı ifade etmek için kullandığımız kelimelerdir.Ünlemler cümle düzeyinde bakıldığında daha çok anlamlı hâle gelebilir. TDK’de ”Ünlem, türlü duyguları anlatan veya bir doğa sesini yansıtan kelime, nida”(TDK,2019:2447) olarak tanımlanmıştır.

Ünlemler bir yönü ile insanın ruh dünyasındaki duygu ve heyecanları dışarı vurmaya, bir yönü ile de tabiattaki çeşitli ses ve olayları taklit yolu ile kelimeler türetmeye yarayan bir kelime sınıfıdır(Korkmaz,2003:1140).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin sağlıklı ve doğru iletişim sağlamaları için Türk halkının hangi durumlarda hangi tepkileri verdiğini öğrenmeleri açısından ünlemlerin öğretimi önemlidir.

2.2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Söz Varlığı

Kelimeler zihindeki kavramların, söze ve yazıya dönüşmüş halidir. Duygu, düşünce ve fikirler sözcüklerle anlam kazanır. Kişiler arası iyi bir iletişimin temel şartı da zengin bir söz varlığına sahip olmaktan geçer. Kelime hazineleri zengin olan bireyler okuma, dinleme,konuşma ve yazma becerilerini daha aktif kullanmaktadırlar.

Zengin bir sözcük bilgisine ve kelime hazinesine sahip olmak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önemlidir.Bir bireyin edindiği sözcüklerin hepsi kelime hazinesini oluşturur. Kelime hazinesinin genişliği ne kadar çok olursa, bireyin hedef dili anlama ve anlatma yetisi de o ölçüde gelişir. Okunan bir metin içerisinde anlamı bilinmeyen kelime sayısı ne kadar çoksa metnin anlaşılması da o kadar zor olabilir. Bireyin kendini ifade edebilmesi ve insanlarla iletişim kurmasında sözcük bilgisinin önemi büyüktür.

Sözcük kullanımı yabancı dili öğrenen bireyler için önemlidir çünkü iletişim kurmalarında, kendilerini ifade etmede ve kelimeleri uygun ve yerinde kullanılmasında etkili olan şey sözcük kullanımı ve öğretimidir. Aynı zamanda sık kullanılan kelimeleri duyması ve öğrenmesi bireyin dört temel dil becerisinde etkili olabilmektedir (Göçen,2016).

Özbyay ve Melanlıoğlu (2013)'na göre, dili öğrenen bireyin edindiği sözcük sayısındaki artışla hedef dile hakimiyeti de artmaktadır.

Demirezen (1983), dilbilgisi öğretilmeden, bir yabancı dilin çok azının öğrencilere kazandırılabilceğini ama sözcük öğretilmeden öğrencilere hiçbir şey öğretilmeyeceğini, çünkü sözcüklerin yabancı dil öğretiminde yapı taşları olduğunu belirtir.

Türkçe öğretilmesi aynı zamanda Türk kültürüne ait unsurların da öğretilmesidir. Metinlerde yer alan yaşayış biçimleri, kılık kıyafet, yemek ve değerler gibi kültüre ait unsurlar, metinlere iyi bir şekilde yerleştirilmeli ve metinlerde dilin söz varlığının zenginliği tanıtılmalıdır. Metinler kültür aktarımında önemli rol oynarlar. Bu yüzden Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler için hazırlanan metinlerin özenle seçilmesi, söz varlığını ve kültürü tanıtmaya, öğretme ihtiyacını karşılayacak nitelikte olması önemlidir.

2.3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretiminde söz varlığı ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır ve bunlar genel olarak ders kitaplarındaki söz varlığı, hikâye kitaplarındaki söz varlığı ve bu söz varlığı çalışmalarının karşılaştırılması gibi konular şeklindedir. Bu bölümde yabancılara Türkçe öğretilmesi ile ilgili literatürdeki kelime sıklığı ve söz varlığı çalışmalarına yer verilmiştir. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

Tunçel (2011), "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözlü Türkçenin Kelime Sıklığı ve Yaygınlığını Belirleme Çalışması" adlı yüksek lisans tezinde; üniversite öğrencilerinin üniversite yerleşkesinde yoğun olarak kullandıkları yerlerde ihtiyaç duyacağı kelime ve kelime gruplarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada; üniversite öğrencilerinin sık kullandığı kantin, kırtasiye, öğrenci işleri, fotokopi, kütüphane ve yemekhaneye ses kayıt cihazı yerleştirdikten sonra alınan kayıtlar bilgisayar ortamına aktarılarak kelime havuzu oluşturmuş, kelimeler farklı özelliklere göre gruplandırılarak sözlü Türkçenin kelime sıklığı ve yaygınlığı belirlemeye çalışmıştır.

Çelik (2014), "Yabancı Dil Olarak Almanca ve Türkçe Öğretilmesi A1 ve A2 Seviyesindeki Ders Kitaplarında Kullanılan Söz Varlığının Karşılaştırılması" adlı yüksek

lisans tezinde; yabancı dil olarak Almanca öğretimi için kullanılan Netzwerk serisi ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Hitit serisi A1 ve A2 seviyesi kitaplarındaki kelime sıklık sayıları ve söz varlığı unsurlarını tespit ederek verileri hem kendi içinde hem de iki kitap serisi arasında karşılaştırmalar yaparak değerlendirmiştir.

Erol (2014), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Kelime Edinimi” isimli doktora tezinde; ders kitaplarını kelime hazinesi sayı, sıklık, yaygınlık, okunabilirlik ve türleri yönünden incelemiş; bulunan verileri Yazılı Türkçenin Sıklık Sözlüğü ile karşılaştırmış, temel seviye için öğretilmesi gerekli kelimeler listesi hazırlamıştır.

Arslan (2014), “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Söz Varlığı Unsurlarının İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde; Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe setindeki okuma metinlerini kelime sıklığı ve söz varlığı unsurları açısından incelemiş ve öğretim setinde yer alan üç kitaptaki söz varlığı unsurlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirmiştir.

Bozkurt (2015), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Orta Seviye(B1-B2 düzeyi) Hedef Sözcük Belirleme Çalışması” isimli yüksek lisans tezinde; B1-B2 düzeyinde öğretilmesi hedeflenen kelimelerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Yeni Hitit Yabancılar Türkçe ders kitabı, İstanbul Yabancılar için Türkçe ders kitabı, Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe ders kitabı ve Lale Türkçe ders kitaplarından kelime havuzu oluşturmuş. Bu havuzdan çeşitli kıstaslara göre kelime listeleri belirlenmiş ve kelimeler kendi içinde gruplandırılmıştır.

Aydın (2015), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders ve Okuma Kitaplarındaki Kelime Sıklığı ve Seviyelere Göre Sözcük Hazinesi Çalışması” isimli yüksek lisans tezinde; yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki kelimeler ve sıklıkları tespit edilerek hangi düzeyde hangi kelimelerin verilmesi gerektiği ile ilgili kelime listeleri oluşturmuştur.

Arslan (2016), “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Kalıp sözlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı tezinde Gökkuşuğu Türkçe, Pratik Türkçe, Türkçe Alıştırma Kitabım, İstanbul, İzmir ve Yeni Hitit (A1-A2) yayınlarına ait ders kitaplarında yer alan söz varlığı öğelerini kalıp sözlerin varlığı, kullanıldıkları bağlamlar, kalıp sözlerin sıklıkları ve çeşitlilikleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda en çok kalıp sözün Gökkuşuğu Türkçe setinde, en az kalıp söz kullanımının ise Yeni Hitit setinde kullanıldığı belirtilmiştir.

Göçen (2016), “Yabancılar için Hazırlanan Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı

ile Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazılı Anlatımlarındaki Söz Varlığı” adlı doktora tezinde yabancılar için hazırlanan Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim setlerinin her birinde yer alan A1, A2, B1, B2 ve C1 düzeyindeki 15 ders kitabı ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen TÖMER’lerdeki 500 öğrenci seçilerek onların yazılı anlatımlarındaki söz varlığı ve kullanım sıklığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Yabancılar için Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen toplam 500 öğrencinin yazılı anlatımları değerlendirildiğinde en sık kullanılan 0-2000 sözcüğün yüksek oranda benzer olduğu ve öğrencilerin yazılı anlatımlarında ihtiyaç duydukları sözcüklerin ders kitaplarında genel anlamda bulunduğu saptanmıştır.

Çaydaş (2016), “Gazi Üniversitesi TÖMER ve İzmir Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Setlerinde Kullanılan Kalıp Sözcüklerin İncelenmesi” adlı tezinde Türkçe öğretim merkezlerinde genel olarak kullanılan iki farklı ders kitabını incelemiştir. Kitapların A1-A2, B1-B2 ve C1 seviyeleri ele alınmıştır. Çalışmada beceri sınırlılığı yapılmamıştır. Kitaplardaki kalıp sözler anlam, yapı, işlev ve bağlam yönünden incelenmiş ve belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda incelenen kitaplarda çok sayıda kalıp söz kullanımına rastlandığı ve dil düzeyleri arttıkça kalıp söz kullanımının azaldığı tespit edilmiştir.

Özdemirel (2017), “Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Ders Kitaplarındaki Sözcüklerin Kullanım Sıklığı Bağlamında Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde; İstanbul Yabancılar için Türkçe ders kitabı A1-A2 seviyesindeki sözcükler ve American Headway Starter ve 1 yabancılar için İngilizce kitaplarında yer alan sözcükler, o dilde hazırlanan kelime sıklık sözlüklerindeki kelimeler ile benzerlik oranı bakımından karşılaştırılmıştır. Daha sonra da oluşan benzerlik oranı Türkçe ve İngilizce ders kitaplarının oranlarıyla karşılaştırmalar yapılarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması için sıklık listelerine ihtiyacı olduğu sonucuna varılmıştır.

Serin (2017), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi için Hazırlanmış Ders Kitapları ile Bu Kitapları Kullanan Öğrencilerin Söz Varlığının Karşılaştırılması” adlı doktora tezinde; Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin A1,A2 ve B1 seviyelerinde hazırlanan kitaplarında ve çalışma kitaplarında yer alan metin ve alıştırmalar söz varlığı-sıklık ilişkisi bakımından incelenmiştir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Yunus Emre Enstitüsündeki 120 öğrencinin de yazılı anlatımlarındaki söz varlığı ve sözcük sıklığı inceleni, kitaplardaki veriler ile öğrencilerin kullandığı söz varlığı unsurları karşılaştırılarak bunlar arasında büyük oranda benzerlik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çetinkaya (2018), “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel

Unsurlar: Yedi İklim Türkçe” adlı tezinde Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim ders kitaplarında (A1, A2, B1, B2, C1 ve C2) yer alan okuma metinleri kültür unsurları bağlamında incelenmiştir. Çalışma sonucunda kültür aktarımı en fazla olan metinlerin A1 seviyesinde olduğu saptanmıştır.

Erdal vd. (2018), “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Öğeler (A2 Düzeyi)” adlı çalışmasında, Türkçe öğretimi alanında kullanılan A2 düzeyinde ders kitapları -İstanbul, Ankara, Yunus Emre Enstitüsü, Gazi, DİLMER- incelenmiş ve bu ders kitaplarında hedef dile ait kültürel öğelere ne ölçüde yer verildiğini belirlemeyi amaçlamıştır. İncelenen A2 düzeyi ders kitaplarında Türkiye’nin farklı şehirlerindeki değerlerin geniş ölçüde yer aldığı ve yemek kültürü konusuna da fazlaca yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Mustafaoğlu (2018), “ Yabancı Dil Olarak İngilizce ve Türkçe Öğretimi A1 ve A2 Seviyesindeki Ders Kitaplarının Söz Varlığı Bakımından Karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tezinde; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı seti ile yabancı dil olarak İngilizce öğrenenler için New Headway serisi, söz varlığı ve sıklık bakımından incelenmiş ve kıyaslamalar yapılarak kitaplar arası benzerlik ya da farklılıklarını ortaya koymuştur.

Tüfekçioğlu (2018), “Yabancı Dil Olarak Akademik Türkçe: Sosyal Bilimlerde Akademik ve Teknik Söz Varlığı” adlı doktora tezinde; Türkçenin sosyal bilimler alanındaki 18 alana ait teknik ve akademik söz varlığını belirlemiş ve sözcük listesi oluşturmuştur.

Zorpuzan (2018), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Kitaplardaki Kalıp Söz Ve Deyim Varlığı” adlı tezinde Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe ve Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim A1, A2, B1 ve B2 ders kitaplarını deyim ve kalıp sözlerin sıklığı yönünden incelemiştir. Yapılan inceleme sonucunda tüm seviyelerde kalıp söz kullanımının %41 oranında deyim kullanımının ise %24 oranında benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. Deyim kullanımının Yedi İklim Türkçe ders kitabında daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.

Güvendik (2019), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil-Kültür İlişkisi Bağlamında Yazınsal Metinlerin Temel Söz Varlığı Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Öğretim Seti ve İstanbul Üniversitesi DİLMER tarafından hazırlanan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti’ndeki yazınsal metinler dil-kültür ilişkisi açısından temel söz varlığı kapsamında incelenmiş ve kıyaslamalar yapılmıştır.

Bilgin (2020), "Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının söz varlığı açısından değerlendirilmesi: Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisi örneği A1-A2" isimli çalışmada, Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisi'ndeki hikâye kitapları kelime sıklığı açısından incelenmiş ve sıklık dizinleri oluşturulmuştur. Söz varlığı unsurları belirlenerek tablolar haline getirilmiştir. A1 seviyesindeki hikâye kitaplarının kelime kullanımı, ilişki söz, özel isim ve ünlem bakımından A2 seviyesi hikâye kitaplarına daha zengin olduğu saptanmıştır.

Yahşi (2020), "Yabancılara Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına dayalı söz varlığı" isimli tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan temel kaynaklar taranmış ve Sakarya Üniversitesi TÖMER'de öğrenim göre A1-A2 düzeyindeki öğrencilerle yazılı ve sözlü anlatım üzerine çalışmalar yapılmış. Öğrencilerin sözlü anlatım uygulamalarına dayalı derlem çalışmalarının yeterli düzeyde oluşturulamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Miçooğulları (2020), "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Unsurların Kullanımı: "Anadolu Hikâyeleri Dizisi" Örneği" adlı çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde yardımcı kaynak olarak kullanılan hikâye dizisinde yer alan kültürel değerleri yansıtan öğeleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Anadolu Hikâyeleri Dizisi'ne ait hikâyeleri kültürel unsurları barındırmalarına yönelik olarak değerlendirmiştir.

Göçen ve Aydın (2021), "Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2 Örneği" adlı çalışmada yabancılar için hazırlanmış Türkçe okuma kitaplarındaki temel sözcüklerin, ikilemelerin, deyimlerin ve atasözlerinin neler olduğunu ve bunların kullanım sıklığını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada, Yunus Emre Enstitüsü'nün yayımladığı A1-A2 seviyesi Çocuk Hikâyeleri Dizisi'nde yer alan 14 okuma kitabı incelenmiştir. İncelenen hikâye kitaplarında söz varlığı başlığına ait unsurların bulunma durumlarına dair yorumlarda bulunulmuştur.

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli; evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve özellikleri, araştırma verilerinin toplanması ve çözümü ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

Bu çalışmada doküman olarak Salih Hikâye Serisi'ne ait 10 hikâye kitabı kullanılmıştır. Bu hikâyeler, kelime sıklığı ve söz varlığı açısından incelenerek elde edilen bulgular doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

3.2.VERİ SETİ

Araştırmanın evrenini yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının tamamı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi'ni içeren 10 hikâye kitabı ve hikâye kitaplarında yer alan etkinlikler oluşturmaktadır. Bunlar: *Salih Okula Başlıyor*, *Salih Evde*, *Salih Köyde*, *Salih'in Seyahat Günlüğü*, *Salih Oyun Oynuyor*, *Salih Hasta*, *Salih'in Bayram Ziyareti*, *Salih'in Bir Günü*, *Salih Çarşıda* ve *Salih Tabiat ve Hayvan Müzesinde* adlı hikâye metinleridir. Bu hikâyeler ve hikâye kitaplarında yer alan etkinlikler kullanılan kelime sıklığı ve söz varlığı bakımından incelenmiştir. Salih Hikâye Serisi, atasözleri, deyimler, ikilemeler, özel isimler, kalıp sözler (ilişki sözler) ve ünlemler olmak üzere söz varlığı unsuruna ait 6 farklı başlıkta incelenmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırma, PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabının ve hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerin kelime sıklığı ve söz varlığı açısından değerlendirilmesini içermektedir. Hikâye kitapları PİKTES Projesi'nin internet sayfasından¹ indirme yoluyla elde edilmiştir. PİKTES Projesi'nin internet sayfasından² indirme yoluyla elde edilen serinin ilk kitabı olan "*Salih Okula Başlıyor*" adlı

¹<https://piktes.gov.tr/>

²<https://piktes.gov.tr/Home/DersKitaplari>

hikâye kitabının ön sözünde yer alan açıklamada Salih Hikâye Serisi ile ilgili şu bilgiler yer almıştır:

“Salih Hikaye Serisi”, başta Suriyeli çocuklar olmak üzere ülkemizde bulunan yabancılara Türkçe Öğretimi amacıyla “Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES)” kapsamında hazırlanmıştır. Bir dilin öğrenilmesinde en güzel yöntemlerden biri de o dilin edebi ve estetik yapısına, okuyucunun dil seviyesine uygun üslupla yazılmış metinleri okumaktır. Bu kitap, yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğretimine katkı sağlamak ve dilsel zenginliklerini artırmak amacıyla; ortak kültürel değerlere özen gösterilerek yazılmıştır. Salih’in serüveni kazanımlar esas alınarak kaleme alınmış bir günlük yaşam öyküsüdür aslında. Hikâyelerin sonunda okumaların daha verimli hale gelmesi amacıyla temaya uygun olarak hazırlanmış farklı etkinliklere yer verilmiştir³.

Ayrıca “Salih Okula Başlıyor” adlı hikâye kitabının ön sözünde PİKTES Direktörü Pınar ÖZEL tarafından yazılan, hikâyelerin oluşturulması sürecinde Projeyi destekleyen Adana İl Koordinasyon Ekibine ve PİKTES Merkez Yönetimine; yazım ekibinde yer alan PİKTES Öğretmenleri Feray KOÇ, Rabia İpek SOFUOĞLU, Betül HANILÇI, Esra PAYZA, Halil Server ŞAHİN ve Demet ARISOY’a; içeriğe pedagojik açıdan rehberlik eden Songül ÇOL’a; etkinlikleri hazırlayan ve kitabın redaksiyonunu yapan PİKTES Öğretmenleri Sinem KIZILTAŞ, Hatice ATAŞ; Materyal Birimi üyeleri Dr. Serap SAYDIM ve Nuray ÇEVİK’e bir teşekkür metni yer almaktadır⁴.

Salih Hikâye Serisi toplamda 10 farklı hikâye kitabından oluşmaktadır. Her hikâye kitabının sonunda etkinlikler yer almaktadır. Daha önce kavramsal ve kuramsal literatür bölümünün geniş özetinde de yer verildiği gibi hikâyelerin özeti kısaca şu şekildedir:

Salih Okula Başlıyor

Serinin ilk kitabı olan bu hikâyede Salih’in bir okul günü ve okulda arkadaşlarıyla tanışma süreci anlatılmaktadır.

Salih Evde

Hikâye Salih’in güne başlaması ve kahvaltı, çizgi film ve kitap okuma gibi günlük rutinlerinden bahsetmektedir.

Salih Köyde

Hikâye Salih’in anne ve babasıyla köyde yaşayan babaannesi ve dedesini ziyaret etmesini ve köy hayatına ilişkin edindiği bilgileri anlatmaktadır.

³<https://piktes.gov.tr/Home/DersKitaplari>

⁴<https://piktes.gov.tr/Home/DersKitaplari>

Salih'in Bayram Ziyareti

Hikâye Salih'in ailesi ile bayramda annesine ve dedesini ziyaret etmesini konu edinip bayram ritüeli hakkında bilgi vermeyi de amaçlamıştır.

Salih Oyun Oynuyor

Hikâye Salih'in evdeki günlük rutini ile başlayıp devamında arkadaşlarından öğrendiği yeni bir oyunu oynaması ve oyunun kurallarını öğrenip akşam ailesine bahsetmesiyle son bulur.

Salih Hasta

Hikâyede Salih'in soğuk su içip rahatsızlanması ve hastanede doktorun onu muayene etmesi devamında ise arkadaşlarının Salih'i ziyaret etmesi anlatılmaktadır.

Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde

Salih'in ailesi ile Hayvan ve Tabiat Müzesi'ne gidip orada gördüğü evcil ve yabani hayvanlar hakkında edindiği bilgileri arkadaşlarına anlatması konu alınmıştır hikâyede.

Salih'in Bir Günü

Hikâyede Salih'in günlük rutini ve arkadaşı Ömer ile birlikte makarna yapması anlatılmaktadır.

Salih Çarşıda

Hikâyede Salih'in evine misafir gelecek olması ve bunun üzerine evdeki eksikler için babası ile alışverişe gitmesi ve alışveriş esnasında yaşananlar anlatılmıştır.

Salih'in Seyahat Günlüğü

Hikâyede Salih'in tatil dönüşü arkadaşı Ömer ile buluşup tatilinde ailesi ile gezdiği yerleri anlatması konu edilmiştir.

Hikâye serisinin içeriğine bakıldığında ön sözünde de belirtildiği gibi, Salih Hikâye Serisi bir günlük yaşam öyküsünü konu edinmiştir.

3.4. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Salih Hikâye Serisi'nde yer alan hikâye metinleri bilgisayar ortamına araştırmacı tarafından aktarılmıştır. Salih Hikâye Serisi'ne ait hikâyelerin analizinde aşağıdaki hususlar dikkate alınmıştır:

- 1) Hikâye kitaplarındaki ve etkinliklerdeki sıklık dizini belirlenirken kelimeler çekim eklerinden ayrılmış, kelimeler kök veya gövde hali ile incelenmiştir.
- 2) Fiil kök veya gövdelerinin sonlarına “-” işareti eklenmiştir.
- 3) Fiillere gelen olumsuzluk eki “-ma/-me” kelimelerden çıkarılmıştır.
- 4) Rakamla verilen tarih ve sayılar sıklık listesine eklenmeyip, yazıyla belirtilen

sayılar kelime olarak kabul edilmiştir.

5) Zarf türündeki sözcükler kalıplaşmış olarak kabul edilmiştir (özellikle, sonunda gibi).

6) "aaa, hımm" gibi ünlemler metinde geçtiği şekliyle kelime listelerine eklenmiştir.

7) Birleşik kelimeler, atasözleri, deyimler, kalıp sözler (ilişki sözler) tek bir kelime sayılması için düzenlenmiştir.

8) Hikâye metinlerinde ve etkinliklerde geçen kalıp sözler sıklık dizinine olduğu gibi eklenmiş, çekim eklerinden arındırılmamıştır.

9) Hikâye metinlerinde ve etkinliklerde geçen bazı özel isimler, unvanlarıyla beraber sıklık dizininde yer almıştır.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Yukarıda bahsedilen işlemler yapıldıktan sonra hikâyeler ve etkinlikler Cibakaya 2.0 adlı programa yüklenerek sözcükler listelenmiş ve sözcüklerin sıklık değerleri belirlenmiştir. Bu program kullanılmadan önce incelenen metinler ve söz varlığı unsurları programın özellikleriyle uyumlu hale getirilmiştir. Cibakaya 2.0, Ceval Kaya tarafından Türkçe için geliştirilmiş bir sıklık programıdır. Windows altında dil çalışmaları için kullanılabilir. İlgili dosya adı yazılıp program çalıştırıldığında "dizin, MBS ve sorun" adlarında üç çıktı sunmaktadır. Dizin dosyasında metindeki bütün sözcüklerin abecesel dizinine yer verilmektedir. Bu dosyanın sonunda ayrıca toplam sözcük, geçerli sözcük, geçersiz sözcük, alt madde ve madde başı bilgileri verilmektedir. MBS dosyasına ise madde başları ve her bir madde başının kaç kez geçtiği yazılmaktadır. Sorun dosyasına ise geçersiz sözcükler yazılmaktadır. Bütün sözcüklerin ölçütlere uygun olması durumunda bu dosya oluşmamaktadır (Armut, 2019). Çıkarılan sıklık dizininden deyim, atasözü, kalıp sözler, ikileme, ünlem ve özel isimler ayrı ayrı tablolar halinde açıklamaları ile birlikte belirtilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde, Salih Hikâye Serisi’nde yer alan hikâye kitaplarının ve hikâye kitaplarında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizinleri çıkarılmış ve kelime sıklık dizinlerine tablolar halinde yer verilmiş, söz varlığı unsurları tespit edilip söz varlığı unsurlarının hikâye kitaplarında yer alıp almadığına dair bulgular tablolarla belirtilmiştir. Hikâyeler Cibakaya 2.0 adlı programa yüklenerek sözcükler listelenmiş ve sözcüklerin sıklık değerleri belirlenmiştir. Çıkarılan sıklık dizinlerinden söz varlığı unsurları, deyim, atasözü, kalıp sözler(ilişki sözler), ikileme, ünlem ve özel isimler ayrı ayrı tablolar halinde açıklamaları ile birlikte belirtilmiştir. Bulguların çözümlemesi yapılırken her bir hikâye kitabı için ele alınan söz varlığının kullanım sıklığı, toplam kelime içindeki kullanımı ve toplam kelime sayıları göz önünde bulundurularak yorumlamalar yapılmıştır.

Aşağıda sırasıyla alt problemlere göre bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Kelimelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında kelimelerin kullanım sıklığı nedir?”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı kelimelerin kullanım sıklığı açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

4.1.1. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin ilk kitabı olan “Salih Okula Başlıyor” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.1’de gösterilmektedir:

Tablo 4.1. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Adana	1	hoş geldin	1	sen	4
ad	4	ilk	1	sev-	1
çal-	1	isim	1	silgi	1
Ankaralı	1	iyiyim	2	siz	1
anne	3	şimdi	1	sınıf	7
arkadaş	2	kaç	2	sıra	3
ayağa kalk-	1	kalem	1	söyle-	1
baba	2	nereli	1	tahta	1
başla-	1	kitaplık	1	tanı-	2
beş	1	çık	1	teşekkür ederim	2
ben	11	ülke	1	tüm	1
Betül Hanım	1	masa	1	şu	2
Mehmet Bey	1			var	2

bir	1	memnun oldum	2	ve	3
birbiri	1	Ömer	12	yaş	6
bit-	1	merhaba	2	yan	1
bu	6	mutlu	1	yedi	1
bugün	2	ön	1	zil	1
burası	1	nasılsın	2	otur-	2
de	2	ne	4	otuz	1
ders	2	nerelisin	2	öp-	1
ev	1	o	3	öğrenci	6
eşya	1	çocuk	5	öğretmen	10
gel-	2	çok	4	Salih	20
git-	1	okul	3	sekiz	1
gir-	1	ol	1		
gün	1	götür-	1	Hatice	1
günaydın	2	Halepli	1	heyecanlı	1

Tablo 4.1'e göre Salih Hikâye Serisi "*Salih Okula Başlıyor*" adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 231 kelime bulunduğu belirlenmiştir. Madde başı ise 109'dur. "*Salih Okula Başlıyor*" adlı hikâye kitabında Salih'in ilk okul günü ve arkadaşlarıyla tanışmasından bahsedilmiştir. Hikâye kitabında okulla ilgili "*okul, öğretmen, öğrenci, kitaplık, tahta, sınıf, kalem, silgi, zil*" gibi ;tanışma durumuyla ilgili "*adın ne, nerelisin, kaç yaşındasın, memnun oldum, hoş geldin, Ankaralı, Halepli*" gibi konu alanına giren sözcük ve söz öbekleri kullanılmıştır. Bu durum "*Salih Okula Başlıyor*" adlı hikâye kitabının konusu ile kullanılan söz varlığı unsurları arasında uyum olduğunu göstermektedir. "*Salih Okula Başlıyor*" adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin; "*Salih(20), Ömer(12), ben(11)*" olduğu tespit edilmiştir.

4.1.2. Salih Hikâye Serisi "*Salih Evde*" Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi'nin ikinci kitabı olan "*Salih Evde*" isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.2'de gösterilmektedir:

Tablo4.2.Salih Hikâye Serisi "*Salih Evde*" Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

acı-	1	birlikte	1	kapı	1
afiyet olsun	1	bitir-	1	kardeş	1
aile	1	bit-	1	çıkart-	1
akşam	1	bugün	1	sabah	1
al-	4	bulaşık	1	futbol	1
çalış-	1	buzdolabı	1	gazete	1
çal-	1	canım	1	gel-	8
şampuan	1	cumartesi	1	sev-	1
anne	10	da	1	sıhhatler olsun	1
saklambaç	1	dışarı	1	git-	5
salata	1	de	1	sohbet	1
Salih	31	defter	1	giy-	2
salon	2	Demet	1	gör-	1
çanta	2	ders	2	güzel	3
arkadaş	3	sandalye	1	hava	1

Tablo 4.3. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

hayır	1	ben	4	şeftali	1
ağabey	1	Mehmet bey	1	çekmece	1
ağaç	8	bezelye	1	eğlen-	1
aferin	1	biber	1	el	2
aile	9	bir	2	elma	5
al-	2	biraz	2	en	1
anlat-	1	birlikte	5	erik	1
anne	3	bitir-	1	ev	5
çanta	1	bit-	1	evet	2
araba	3	biz	2	bu	8
armut	1	büyük	1	fasulye	1
çatal	1	canım	2	gel	6
babaanne	13	da	1	git-	5
baba	2	Demet	19	güneş	1
bahçe	9	de	5	güle güle	1
değil	1	dede	29	gül-	2
bak-	1	diğer	1	göster-	1
başla-	1	dinlen-	2	götür-	1
bat-	1	dön-	2	güzel	4
bekle-	1	domates	1	hafta	2
herkes	1	doğru	1	hangi	2
heyecanlı	1	kahvaltı yap-	1	hava	1
heyecanlan-	1	kaşık	1	haydi	3
hoşça kal	2	karar-	1	hazırlan-	1
hortum	2	kardeş	3	hazırla-	1
hep	2	çok şükür	1	kuzu	1
koy-	2	kulak	1	köy	8
ile	2	kayısı	1	kız	1
şimdi	1	kiraz	4	lezzetli	1
in-	1	koş-	3	mı	1
iyi	1	konuş-	2	marul	1
mi	1	çünkü	2	onlar	2
çiçek	1	iki	1	katlı	1
iyiyiz	1	koyun	1	masal	1
kabak	1	misiniz	1	masa	2
meyve	3	ön	1	otur-	1
mutfak	2	çocuk	10	oyna-	1
oyun	1	mutlu	1	çok	13
Salih	30	sebze	1	siz	6
nasılsınız	2	salatalık	3	patates	1
muyum	1	oku-	1	patlıcan	1
muz	1	ol-	2	sabah	1
ne	2	onlar	5	sen	1
sepet	1	sofra	1	sevin-	1
sonra	4	satranç	1	ıspanak	1
yine	1	iyiyiz	1	ye-	1
yıka-	1	yürü-	1	özle-	1
sebze	5	sula-	3	yap-	1
sarıltı	2	sev-	8	son	2
tatil	1	şurada	1	yavaş yavaş	1
tavuk	1	uyu-	1	yaşa-	2
tüm	6	var	5	yemek	3
söyle-	1	topla-	2	ve	32
tabak	1	torun	1	ver-	1
tak-	1	tut-	1	yan	1
tamam	1	şu	1		

Tablo 4.3'e göre Salih Hikâye Serisi “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 453 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 234’tür. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında Salih’in ailesi ile köyde yaşayan babaannesi ve dedesini ziyarete gitmesi ve köy yaşamına ilişkin bilgiler edinmesi konu alınmıştır. Köy yaşamıyla ilgili meyveler ve sebzeler “*bezelye, patates, patlıcan, kayısı, fasulye, kiraz, sebze, ıspanak, domates*” ve yine köy yaşamına çağrışım yapan “*bahçe, hortum, ağaç, sepet*” gibi konu alanına giren kelimelerin kullanılması, ayrıca “*babaanne, dede, torun*” akraba isimlerinin de yer alması “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabının konusu ile söz varlığı unsurları arasında uyum olduğunu göstermektedir denilebilir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*ve(32), Salih(30), dede(29)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.4. Salih Hikâye Serisi “*Salih’in Bayram Ziyareti*” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin dördüncü kitabı olan “*Salih’in Bayram Ziyareti*” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.4’te gösterilmektedir:

Tablo 4.4. Salih Hikâye Serisi “*Salih’in Bayram Ziyareti*” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

yaşasın	2	değil	1	kahve	2
acı-	1	Demet	8	kaldır-	1
ellerine sağlık	1	diye	2	kamyon	7
afiyetolsun	1	dök-	2	kapı	3
aile	4	dün	1	çıkır-	6
al-	3	dön-	1	küçük	2
Ali	14	doldur-	3	kolonya	3
anne	7	duy-	2	koltuk	1
anneanne	6	şeker	4	komik	1
yemek ye-	1	el	4	koş-	2
araba	4	eğlen-	1	koy-	1
arka	3	ev	2	kürek	1
aç-	2	evet	1	kırmızı	1
bahçe	2	çevir-	1	kur-	2
bak-	2	gel-	8	kutla-	1
baklava	3	gemi	6	mahalle	1
başla-	2	geç-	1	bayramınız mübarek olsun	2
baş	1	getir-	4	merhaba	1
bağır-	2	git-	5	misafir	3
bayram	8	gir-	1	mu	1
beğen-	1	gül-	2	mutlu	1
ben	2	gülümse-	1	ön	1
Betül hanım	1	iyi günler	1	çocuk	15
bir	1	gör-	1	çok	15
birbiri	2	güzel	2	mutlu ol-	1
birlikte	4	havuz	3	oğlu	2
bisiklet	1	haydi	4	onlar	6
bizim	1	hayır	1	yemek	1
bırak-	3	hediye	1	orada	1

Tablo 4.5. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Şahin	4	biz	2	fırın	1
ad	1	bu	1	geç	1
aferin	1	buğday	1	gece	1
günaydın	1	bugün	1	geç-	2
hoşça kal	1	bul-	2	gel-	5
aile	1	cam	1	git-	3
istop	2	cumartesi	1	giy-	2
akşam	2	da	3	gökyüzü	1
akıl	1	dışarı	2	gül-	1
çak-	2	de	4	gün	2
ama	1	de-	8	gör-	3
amca	4	değiştir-	1	güzel	4
anla-	1	Demet	1	hangi	1
anne	5	devam	1	hava	1
şapka	1	ödev	2	haydi	1
arkadaş	7	diş	1	hazırla-	1
ara-	1	dinlen-	1	hemen	3
sarı	1	diye	1	hep	1
aç-	1	de-	1	hepimiz	1
at-	2	dün	1	hepsi	1
ayakkabı	1	dolap	2	herkes	3
yaşlı	1	dur-	1	heyecan	1
yağmur	1	ebe	12	hiç	2
baba	8	ebele-	1	için	2
bak-	3	ekmek	1	çikolata	1
başla-	1	elen-	1	şimdi	2
bağır-	1	el	4	şimşek	1
ben	3	üç	2	insan	3
Betül hanım	2	çember	2	isim	1
beyaz	1	eşofman	1	iste-	2
bir	5	Esra	2	istop	3
biraz	1	etraf	1	çık-	2
birlikte	3	ev	3	kahvaltı	3
bitir-	2	evet	2	kal-	1
bit-	2	fırçala-	1	kapak	2
kardeş	1	mu	1	pijama	1
Kemal	4	mutfak	2	poşet	4
kişi	1	mutlu	1	öğren-	1
kimse	1	muz	1	renk	5
kitap	1	nasıl	2	renkli	3
komşu	2	önce	2	rüya	1
koş-	4	ne	1	saat	3
çık-	1	o	5	Salih	26
kıyafet	2	çocuk	3	ellerine sağlık	2
kız	2	oda	2	sarı	2
lacivert	2	çok	7	seç-	3
lamba	1	oku-	1	sel	1
ilk	1	ol-	9	sen	3
mı	1	oğul	3	siz	1
masa	2	onlar	6	sofra	2
mavi	2	orta	1	sonra	7
Mehmet bey	4	otur-	2	sor-	1
merhaba	1	oyna-	13	söyle-	3
Mert	2	oyun	13	söz	1
mesela	1	İpek	5	tabii	1
mi	4	pencere	1	taşı-	1
tamam	2	piş-	1	tak-	1
tamir et-	1	yağmur	2	yemek	2

yüz	2	yan	2	yeni	2
teşekkür et-	2	yan-	1	yer	1
teyze	5	yap-	1	Öykü	5
tüm	1	yardım et-	6	yıka-	2
topla-	1	yatak	2	yaşlı	2
ve	15	yat-	1	öyle	1
veda	1	yağ-	3	yol	2
verdi	1	yemek ye-	1	yukarı	1

Tablo 4.5'e göre Salih Hikâye Serisi "*Salih Oyun Oynuyor*" adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 520 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 300'dür. "*Salih Oyun Oynuyor*" adlı hikâye kitabı Salih'in günlük rutini ile başlar, ailesi ile vakit geçirmesi ve arkadaşlarıyla yeni bir oyun oynaması ve oyunun kurallarını öğrenmesi konu alınmıştır. Günlük rutin kapsamında "*kahvaltı yapmak, yemek yemek, pijamalarını giymek, dişlerini fırçalamak, sofrayı hazırlamak, yemek pişirmek*" gibi söz varlığı unsurları ve "*günaydın, ellerine sağlık, hoşça kal*" gibi kalıp sözler kullanılmıştır. Günlük rutin ile ilgili söz varlığı unsurları kapsamında kullanılan kelimeler diğer hikâyelerde de benzer olarak kullanılmıştır. Ayrıca hikâyede öğrenilen yeni oyun olan "*renkli istop*" oyunuyla ilgili "*mavi, sarı, lacivert, ebe*" gibi oyunla ilgili kelimelerin yer alması, oyunun başlangıcından sonuna kadar oyun aşamalarının anlatılması ve oyuna dahil olan bir tekerlemenin de kullanılması "*Salih Oyun Oynuyor*" adlı hikâye kitabının konusu ile söz varlığı unsurları arasında bir uyum olduğunu göstermektedir. "*Salih Oyun Oynuyor*" adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin "*Salih(26), ve(15), ebe(12)*" sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.6. Salih Hikâye Serisi "*Salih Hasta*" Adlı Hikâye Kitabının Sıklık Kelime Dizini

Salih Hikâye Serisi'nin altıncı kitabı olan "*Salih Hasta*" isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.6'da gösterilmektedir:

Tablo 4.6. Salih Hikâye Serisi "*Salih Hasta*" Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

neden	2	bulan-	1	İkram et-	1
arkadaş	5	canım	1	ilaç	4
çabuk	1	cuma	1	ile	2
dinlen -	1	daha	1	işlem	1
ad	1	dışarı	2	şimdi	1
adres	1	de-	3	ince	1
üzgün	1	değiştir-	1	iyileş-	2
Ahmet	6	derece	2	kaç	1
aile	4	dinle-	1	kahvaltı	1
şimdi	1	dinlen -	2	çık-	1

iyi akşamlar	4	diye	2	kapı	1
akşam	2	dün	3	karın	5
çal-	1	düşün-	2	kek	1
al-	1	doktor	15	kendi	1
alo	1	doldur-	1	kim	2
amca	2	durum	1	kitap	1
canım	1	duy-	1	kontrol	2
anlat-	1	düzenli	1	kork-	1
anne	14	eczacı	3	çık-	1
anneeee	1	efendim	1	kulak	1
şaşır-	1	eşi	1	kullan -	1
çağır-	5	endişeli	1	kıyafet	2
üzül-	1	et-	3	kızarıklık	1
arka	1	ev	2	ılık	1
ağrı-	4	evet	1	ölç-	4
sağlıklı	1	şey	1	mü	1
ateş	6	form	2	Mehmet bey	9
ateşlen-	1	gel	6	meyve	1
yapboz	1	geçmiş olsun	4	mi	1
baba	4	giriş	1	mide	1
bak-	4	gitti	7	muayene et-	2
baş	1	giydir-	1	Mustafa bey	1
ben	3	gün	2	mutfak	1
Betül hanım	8	günaydın	2	mutlu	1
bilgi	1	gör	1	inşallah	1
bir	6	göğüs	1	ince	2
birlikte	2	götür-	1	süt	1
boğaz	2	güzel	1	ne	1
bol	2	göz	1	çünkü	2
bu	3	hafta	2	o	2
haydi	1	hoş geldiniz	1	çocuk	3
hekim	4	iç-	6	oda	2
hemen	2	için	3	çok	10
hep	1	iki	1	oku-	1
ol-	3	sabah	1	son	1
oğul	3	Salih	34	soğuk	4
onlar	1	salon	2	soyadı	1
oyna-	5	sen	3	sıra	1
orada	1	ses	2	sırt	1
oyun	5	sevin-	1	su	4
reçete	1	sohbet	1	tamam	4
saat	2	sonra	7	tamamen	1
teşekkür ederim	5	uyan-	2	yap-	1
tekrar	1	uyu-	3	yatak	2
telaşlan-	2	uzan-	1	yat-	1
telefon	1	var	3	yaz-	2
terle-	2	ve	19	ye-	1
terli	1	ver-	1	yüksek	1
şu	1	yan	2	Mehmet Yıldız	1

Tablo 4.6'ya göre Salih Hikâye Serisi “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 505 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 258'dir. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabı Salih'in soğuk su içtiği için karnının ağrıyıp hastalanması ve eve gelen doktorun muayenesinden sonra hastaneye gitmesi gerektiğiyle başlar. Hastane, hastalık konu alanıyla ilgili “*doktor, reçete, hekim, ilaç, eczacı, karın*

ağrısı, ateşlenmek, boğaz ağrısı, terlemek, geçmiş olsun” gibi söz varlığı unsurları yer almaktadır. Kullanılan söz varlığı unsurları göz önüne alındığında “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabının konusu ile söz varlığı unsurları arasında uyum olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*Salih(34), ve(19), doktor(15)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin yedinci kitabı olan “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.7’de gösterilmektedir:

Tablo 4.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

ağ	1	bağır-	5	dün	3
ağaç	3	bazı	4	dön-	1
bak-	3	böcek	1	dur-	1
de-	10	ben	12	duvar	1
evcil	1	beslen-	4	duy-	1
havv	1	Betül hanım	1	çeşitli	1
haydi	1	bilet	1	eğlenceli	1
hey	1	bil-	1	el	2
aile	1	bin	2	en	1
ağla-	1	bir	22	çene	
al-	1	biraz	1	esnek	1
Ali	13	birlikte	5	Esra	1
açıl-	1	birçok	2	et	2
ama	2	biz	17	etkileyici	1
merhaba	5	bölüm	5	evcil	2
miyav	2	boy	5	evet	1
müze	1	bu	5	ev	2
ancak	1	hoş bulduk	1	farklı	1
an	1	buluş-	1	fil	7
anne	2	bunlar	1	gıdak	2
orman	1	burada	1	gel-	2
ağır	1	Burcu	1	gerçekten	2
araba	1	büyük	3	gez-	1
şaşır-	3	canlı	2	gibi	1
arkadaş	5	cm	1	gıt-	3
arkadaş ol-	1	da	3	gir-	1
şarkı	1	daha	1	giriş	1
arı	1	dar	1	gıt-	5
art-	1	de	8	güçlü	1
aslan	6	başka	1	güler yüzlü	1
teşekkür ederiz	1	defa	1	göl	1
tsssss	1	değil	1	gün	5
yabani	1	değiştir-	1	gör-	1
ayak	2	Demet	6	görevli	4
ayrıl-	1	deri	3	göster-	1
baba	15	devam et-	1	gıt	4
bacak	2	diğer	1	göz	1
bahçe	1	diye	8	güzel	3
bağır-	5	hareket	1	hangi	1

hava	3	hızlı	2	çim	1
hayat	1	ışık	1	inek	1
hayvan	17	çiçek	1	ise	1
hem	2	içeri	1	isim	1
hep	4	çiftlik	9	iste-	2
hisset-	1	iç-	2	haberleş-	1
hoş geldiniz	2	İki	3	iyi	1
horoz	1	İle	6	çıkış	1
hortum	2	şimdi	1	kafa	1
kahverengi	1	kral	1	müze	5
kalın	1	çık-	1	nasıl	1
kaplan	1	kulak	1	üçüncü	2
kapı	2	kuzu	1	önce	3
kara	2	liste	3	ne	1
kardeş	1	litre	2	nefes al-	1
çıkart-	1	mı	2	nehir	1
kedi	2	mööömööö	2	ön	1
keçi	1	meeemeee	2	o	2
kendi	1	Ömer	2	çocuk	5
kilo	4	metre	5	çok	22
komşu	1	misiniz	1	oku-	1
konuş-	4	miyav	2	ol-	2
köpek	2	mu	3	orada	1
ot	2	renk	1	Selim	1
otomatik	1	resim	1	ses	4
otur-	1	örümcek	5	sevimli	1
oynat-	1	sağlam	1	sev-	3
park	3	Salih	9	siz	1
parlak	1	sıcak	2	sonra	6
pazar	1	sekiz	1	sor-	2
plan	1	selam ver-	1	sırada	1
su	6	tanı-	1	tek	2
söyle-	1	tanış-	1	timsah	2
tabiat	2	tanıt-	1	tut-	1
tabela	1	taraf	1	uçuş-	1
tamam	1	tavan	2	uzun	2
tane	1	tavuk	2	var	24
ve	16	yan	8	yavru	1
vızzz	2	yap-	3	yaşa-	3
yabani	1	yaprak	1	yeşil	1
yaklaşık	1	yarın	1	yeni	1
yaklaş-	1	yavaş yavaş	1	ye-	1
yılan	7	yürü-	2	yol	1
yıl	1	üzeri	2	yorul-	1
yok	3	zebra	1	zürafa	6

Tablo 4.7'ye göre Salih Hikâye Serisi “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 685 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 384’tür. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında Salih’in ailesi ile Hayvan ve Tabiat Müzesi’ne gitmesi, oradaki yabani ve evcil hayvanları tanıyıp hayvan minyatürlerinin kendilerini tanıtmaları konu alınmıştır. Yabani hayvanlar kapsamında “*zürafa, aslan, kaplan, fil, zebra, yılan, timsah*” gibi hayvanlar, evcil hayvanlar kapsamında “*tavşan, kedi, köpek, tavuk, horoz, keçi*” gibi hayvanlar yer

almıştır. Ayrıca hayvan sesleriyle de ilgili “vızzz, mööömööö, meemeee” gibi seslere de yer verilmiştir. Bunlar haricinde hayvanların yaşam alanlarıyla da ilgili bilgilere yer verilmiştir. Bu bilgiler ışığında “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının konusu ile hikâye kitabında yer alan söz varlığı unsurları arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*var(24), bir(22), çok(22)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.8. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin sekizinci kitabı olan “Salih’in Bir Günü” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.8’de gösterilmektedir:

Tablo 4.8. *Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini*

günaydın	1	de-	6	için	4
acık-	2	değil	1	iç	3
evet	1	Demet	6	ilgili	1
aferin	1	ders	5	şimdi	2
afiyet olsun	1	dikkatle	1	iste-	1
afiyetle	1	diş	1	çiz-	4
hoşça kalın	1	dinle-	1	çizgi	1
aile	1	dün	1	izle-	1
akşam	3	dön-	1	kadar	1
al-	5	dokuz	1	kahvaltı	2
altı	2	ebe	4	kaşık	1
çalış-	2	şekil	2	kapat-	1
ama	1	ekmek	2	çıkart-	1
anlat-	4	eğlen-	2	karşı	1
anne	14	elinize sağlık	1	kardeş	2
çanta	1	el	3	kayna-	2
çok	1	ellerinize sağlık	1	kendi	1
ooooo	1	Emre	1	ki	1
çağır-	1	en	2	kitap	2
arkadaş	9	eşofman	1	konuş-	1
saat	1	içeri	1	koy-	6
sen	1	et-	1	çık-	2
aç-	1	ev	10	kıyafet	1
çatal	1	ez-	1	kız	2
at-	2	farklı	1	lezzetli	1
çay	1	film	1	mı	4
baba	4	fırçala-	1	mahalle	2
başka	1	iyi geceler	1	makarna	13
bal	1	geç-	1	masa	3
başla-	3	gel-	10	matematik	1
bebek	1	git-	9	Mehmet bey	5
bekle-	1	giy-	3	Ömer	25
ben	4	gün	3	merakla	1

Betül teyze	2	güzel	7	Meral	1
bil-	1	haber	1	merhaba	1
bir	13	hadi	1	mi	3
biraz	1	hangi	1	misafir	2
birinci	2	Betül hanım	17	misin	2
birlikte	6	hatırla-	1	zil	1
biz	11	hazırla-	1	miyiz	1
öbür	1	hemen	3	mutfak	2
bu	4	hep	2	mutlu	1
bugün	11	hepsi	1	müzik	1
bul-	2	herkes	1	nasıl	1
buçuk	2	hisset-	1	ne	2
buzdolabı	1	hımm	1	neşe	1
da	2	hoş geldiniz	1	o	5
dakika	2	hoş geldin	1	ocak	2
dışarı	1	hoş bulduk	2	çocuk	9
de	8	hızlı	2	oda	2
çok	11	resim	1	tabak	1
oku-	2	öğretmen	1	tabii	2
okul	8	öğret-	1	tamam	5
ol-	5	saat	17	tanıştır-	1
oğlu	2	Salih	36	teşekkür ederim	2
onlar	1	satranç	1	teşekkür ederiz	1
otur-	1	say-	1	tekerleme	1
oyna-	9	Seda	2	tencere	2
oyun	11	seç-	2	teneffüs	1
park	2	sev-	1	topla-	1
peki	1	seyret-	1	toprak	1
peynir	5	siz	2	Türkçe	1
peynirli	2	sınıf	1	tuz	2
pişir-	1	sohbet	1	uyan-	1
pijama	1	sonra	10	uyku	1
piş-	1	süt	1	uyu-	1
reçel	1	su	6	var	5
öğrendik-	1	söyle-	4	ve	23
öğren-	2	süz-	1	vedalaş-	1
ver-	2	yardım et-	1	yemek	4
yağ	2	yarım	1	yeni	2
yak-	1	yedi	1	yine	1
yap-	8	yemek ye-	2	yıka-	2
öyle	1	yüz	2	üzeri	1
yumurta	1	zaman	1	zeytin	1
paket	1	sen	3	tüm	1

Tablo 4.8'e göre Salih Hikâye Serisi "*Salih'in Bir Günü*" adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 712 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 347'dir. "*Salih'in Bir Günü*" adlı hikâye kitabında Salih'in okuldan sonra arkadaşı Ömer ile eve gelip makarna yapmak istemesi ve sonrasında Ömer ile mahalledeki arkadaşları ile oyun oynamaları anlatılır. "*Hoş geldiniz, hoş bulduk, ellerinize sağlık, afiyet*

olsun, teşekkür ederiz” gibi diğer hikâye kitaplarında da karşımıza çıkan kalıp sözler kullanılmıştır. Bir işin yapım aşamalarını öğretmek için makarna yapımı ve makarna yapım aşamalarında kullanılan “*su koymak, ocağı yakmak, tuz ve yağ eklemek*” gibi söz varlığı unsurları kullanılmıştır. Ayrıca oynadıkları saat oyununun aşamaları ve yine oyunda bir tekerleme yer almıştır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabının konusu ile hikâye kitabında yer alan söz varlığı unsurları arasında eş dizimsel bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*Salih(36), Ömer(25), ve(23)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâye Kitabının Sıklık Kelime Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin dokuzuncu kitabı olan “*Salih Çarşıda*” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.9’da gösterilmektedir:

Tablo 4.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

artık	1	defa	1	ihtiyaç	1
acılı	2	değil	1	için	2
Adana kebab	2	Demet	2	iki	1
adet	1	ödeme	3	ile	1
aile	2	öde-	1	ilk	1
aşam	5	diye	1	şimdi	2
kulaktan kulağa	1	dön-	1	çimen	1
al-	7	dolaş-	1	in-	1
alışveriş	9	dolmuş	3	insan	2
ama	2	domates	1	iste-	8
amca	4	durdur-	1	itfaiyeci	3
ancak	2	düzenle-	1	iç-	1
inecek var	1	eksik	1	iyi	1
anne	10	elbette	1	kaç	2
araba	2	el	1	Kadir	3
çarşı	4	erkek	1	kadın	1
arkadaş	1	et	1	kahraman	2
artık	1	et-	2	kahvaltı	1
çatal	1	ev	11	kaşık	1
az	2	şey	2	kal-	2
baba	19	geç	1	karabiber	1
bahçe	3	gece	1	kardeş	1
bak-	3	gel-	5	karşıla-	1
başla-	2	hoş geldin	1	karpuz	1
balkon	1	hoş geldiniz	2	kasap	5
bağır-	1	gerçekten	1	kebab	2
bazı	1	gibi	1	kes-	1
beğen	1	git-	17	kg	3
bekle-	3	gül-	5	kilo	3
belirle-	1	güle güle	2	ışık	1
ben	7	gülümse-	2	koltuk	1
berber	11	gör-	1	koy-	2
Betül hanım	7	görüştürüz	1	göz kırpma	1
biber	1	hadi	2	kısalt-	1

bin-	1	hangi	2	çık-	3
bir	6	Hanifi bey	2	kıyma	2
biraz	1	hava	1	limonata	3
bitir-	1	Hayri amca	3	lira	6
biz	2	hayırlı işler	3	liste	5
bölüm	1	hayvan	1	lütfen	1
bozuk	1	hazırla-	3	mı	1
bu	4	Hazırlık	1	malzeme	3
bugün	2	hem	2	manav	8
buraya	1	hemen	1	mangal	1
büyü-	1	hepsi	2	market	5
büyük	2	Her	2	masa	3
ücret	1	herkes	1	maydanoz	1
da	1	heyecanlan-	2	Mehmet Bey	19
de	10	hoşça kal	1	Meltem	6
de-	5	iç-	1	meraklı	1
merhaba	1	çünkü	2	para	5
mi	4	çocuk	4	pastane	2
Mine	2	oda	1	Pazar	1
misafir	2	şoför	3	piş-	1
miyim	1	çok	10	poşet	1
miyiz	1	ol-	11	polis	6
mısın	2	oğlum	3	rüya	1
mutlu	1	o	4	saç	4
önce	4	onlar	5	salata	1
ne	1	ooo	1	Salih	55
neden	3	otur-	6	sıcak	1
nereye	1	oyna-	1	sen	6
sev-	3	susa-	1	uza-	2
siz	2	söyle-	1	var	1
soğan	1	tabak	1	ve	27
sohbet	3	tabii	2	ver-	7
sonra	8	tamam	5	sıvı yağ	1
soru	1	teşekkür ederim	1	yaşasın	1
sor-	1	tüm	2	yakala-	1
sürpriz	3	trafik	3	yaklaş-	1
para üstü	1	tuz	1	yak-	1
suçlu	1	şu	1	yan	1
yemek	5	unut-	1	yap-	13
yıka-	1	ustam	1	yardım et-	4
yol	2	yorul-	1	yarım	1
yürü-	2	zaman	1	üzüm	1

Tablo 4.9'a göre Salih Hikâye Serisi "*Salih Çarşıda*" adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde toplamda 760 kelime bulunduğu tespit edilmiştir. Madde başı ise 379'dur. "*Salih Çarşıda*" adlı hikâye kitabında Salih'in evine misafir gelecek olması ve annesinin evdeki eksikleri üzerine babası ile çarşıya gitmesi anlatılır. Bu hikâyede genel olarak sosyal çevreyle nasıl iletişim kurulduğu, nasıl alışveriş yapıldığı, alışveriş esnasında "*inecek var, para üstü, ödeme yapmak, alışveriş yapmak*" gibi söz varlığı unsurları kullanıldığı ayrıca meslek isimleriyle ilgili "*manav, kasap, berber, polis, şoför, itfaiyeci*" gibi meslek dalları da hikâyeye uygun olarak tanıtılmıştır. Bu veriler ışığında "*Salih Çarşıda*" adlı hikâye kitabının konusu ile hikâye kitabında yer alan söz varlığı öğelerinin

uyum gösterdiği söylenebilir. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*Salih(55), ve(27), baba(19), Mehmet Bey(19)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.1.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin son kitabı olan “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” isimli hikaye kitabının kelime sıklık dizini Tablo 4.10’da gösterilmektedir:

Tablo 4.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâye Kitabının Kelime Sıklık Dizini

aa	1	birbiri	1	git-	20
ağabey	1	birlikte	1	Giresun	1
Adana	2	birçok	1	gir-	1
adet	1	biz	10	gül-	1
akşam	2	bu	13	gün	4
akraba	2	bura	3	gönder-	1
al-	4	büyük	2	gönül	1
alet	1	cami	1	gör-	5
Ali amca	3	cevap	1	görüürüz	1
alo	1	cm	1	göster-	1
altıncı	1	da	1	Guinness	1
ama	1	daha	2	güzel	11
amca	1	davet	1	hafta	1
Mevlana	1	dayım	3	hakkında	1
Amsterdam	1	de	1	Haleplibahçe Mozaik Müzesi	1
Çanakkale	1	de-	2	Hamamönü evleri	1
önce	1	değirmen	2	hangi	1
Ankara	3	Demet	1	harita	1
anlat-	4	Denizli	1	hayal et-	1
Şanlıurfa	2	dün	1	Haydar Aliyev Merkezi	1
anne	3	dünya	2	hazırlan-	1
Anıtkabir	1	doğal	1	hediye	1
ara	1	şehir	4	hem	4
arkadaş	2	şekil	1	hepimiz	1
Artvin	1	çek-	1	hepsi	2
aslında	1	eğlen-	1	her	2
Ayasofya Müzesi	1	çeşme	1	herkes	1
ayrıca	1	en	5	heyecanlı	1
Azerbaycan	2	erken	1	Hierapolis	1
Azeri Türkçesi	1	etkile-	1	Hollanda	3
baba	5	etkileyici	1	için	2
başka	2	et-	7	içinde	1
Bakü	3	ev	2	iki	2
başkent	6	evet	3	ilginç	1
bak-	1	farklı	2	ilk	1
bağlı	1	fazla	1	insan	1
başla-	3	fikir	1	iste-	8
Balıklıgöl	1	üfle-	1	iyiyim	2
baş	1	fotoğraf	2	çizme	1
basketbol	1	Galata Kulesi	1	Japonca	1
batı	1	gece	1	Japonya	2
beğen-	2	geçen	3	kahvaltı	2
bekle-	1	geçir-	2	kalabalık	1

bembeyaz	1	gel-	8	kal-	3
ben	13	Gelibolu Yarımadası	1	Ankara kalesi	1
bilet	1	gerçekten	1	kalk-	1
bilgi	1	geç-	1	Kapalı Çarşı	1
bil-	5	gez-	11	Karadeniz	1
bin	1	gezi	4	karar-	1
bir	11	Gibi	1	kardeş	1
Keloğlan Mağarası	1	konuş-	1	lale	1
kendi	1	Konya	1	öğle	1
ikinci	1	Kremlin Sarayı	1	ilk	1
kitap	2	kısa	1	ülke	10
küçük	1	Kukla Müzesi	1	mı	1
Kleopatra havuzları	1	kurs	1	makarna	1
kültür	1	kıyafet	1	maç	1
maç	1	Moskova	1	neden	1
mekan	1	Musun	3	nereye	1
Ömer	19	mutlu	2	ney	2
merak et-	6	müze	5	çünkü	3
merhaba	2	müzik	1	ünlü	1
Mevlana Türbesi	1	inşallah	1	oda	1
mi	2	nasıl	1	çok	26
Minyatür Kitap Müzesi	2	nasılsın	2	ol-	2
Ordu	1	önce	5	onlar	2
otel	1	ne	3	ora	5
oyna-	1	rekor	1	Rusya	2
pamuk	1	öğren-	2	sabah	2
Pamukkale Travertenleri	1	renk	1	sadece	1
park	1	Rize	1	Salih	25
peki	1	Rizvaniye Camisi	1	sanat	1
pizza	1	robot	2	san-	1
sağ ol	1	seyahat	3	İstanbul	7
saray	1	siz	3	İtalya	4
sen	3	sohbet	1	tamam	2
sene	1	sonra	4	tarih	1
sesi	1	soğuk	1	tatil	5
sevin-	3	spor	1	tek	3
telefon	1	Türkiye	3	vatandaş	1
teyze	1	tur	3	ve	20
tüm	1	uçak	1	ver-	3
Tokyo	1	uzun	2	yan	1
Topkapı Sarayı	1	üç	1	yap-	6
Trabzon	1	vakit	1	yarın	1
türbe	1	var	10	yarı	1
yaşa-	1	yeni	1	yol	1
yaz	2	yer	2	zaman	3
yel	2	yıl	2	ziyaret	4
yemek ye-	1	yolculuk	1	özle-	1
otur-	1	plan	4		

Tablo 4.10'a göre Salih Hikâye Serisi “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabının sıklık dizini incelendiğinde hikâyede 705 kelime yer aldığı tespit edilmiştir. Madde başı ise 422’dir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında Salih’in tatilinden döndükten sonra arkadaşı Ömer ile buluşup tatilini ve seyahat ettiği şehirleri, şehirlerde yer alan kültürel ve doğal güzellikleri anlatması ifade edilmiştir. Hikâye

kitabında kültürel öğeleri ve sosyal çevreyi tanıtmak adına “*Mevlana, Çanakkale, Ankara, Demet, Denizli, Giresun, Haleplibahçe, Hamamönü evleri, Şanlıurfa, Anıtkabir, Kapalı Çarşı, Artvin, Topkapı Sarayı, Trabzon, Pamukkale Travertenleri, Keloğlan Mağarası, Ayasofya Müzesi, Balıklıgöl, Galata Kulesi ve Gelibolu Yarımadası*” gibi birçok yurt içinde yer alan yerlerin tanıtılması haricinde, yurt dışındaki bazı ülke ve şehirlere ait kültürel unsurlara da yer verilmiştir “*Azerbaycan, Azeri Türkçesi, Bakü, Hollanda, Japonca, Japonya, Kremlin Sarayı, Moskova*” bunlardan bazılarıdır.”*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabının konusu ve hikâye kitabında yer alan söz varlığı öğeleri göz önünde bulundurulduğunda uyum içerisinde oldukları tespit edilmiştir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında en çok kullanılan sözcüklerin “*çok(26), Salih(25), vatandaş(20)*” sözcükleri olduğu tespit edilmiştir.

4.2. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Atasözlerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında atasözlerinin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?*”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’nde yer alan hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı atasözlerinin kullanımını açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.11. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Atasözlerinin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

Hikâye Kitapları	Atasözlerinin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde Atasözü Kullanımı (%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	0	%0	231
Salih Evde	0	%0	300
Salih Köyde	0	%0	453
Salih Hasta	0	%0	505
Salih’in Bayram Ziyareti	0	%0	495
Salih Oyun Oynuyor	0	%0	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	0	%0	685
Salih’in Bir Günü	0	%0	712
Salih Çarşıda	0	%0	760
Salih’in Seyahat Günlüğü	0	%0	705

Tablo 4.11 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi’nde yer alan hikâye kitaplarında atasözü kullanılmadığı tespit edilmiştir.

4.3. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Deyimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında deyimlerin bulunma durumu ve*

kullanım sıklığı nedir?”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı deyimlerin kullanımını açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.12. *Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Deyimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular*

Hikâye Kitapları	Deyimlerin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde Deyim Kullanımı (%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	3	%1,29	231
Salih Evde	2	%0,66	300
Salih Köyde	1	%0,22	453
Salih Hasta	3	%0,59	505
Salih’in Bayram Ziyareti	5	%0,99	495
Salih Oyun Oynuyor	8	%1,53	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	4	%0,58	685
Salih’in Bir Günü	3	%0,42	712
Salih Çarşıda	5	%0,65	760
Salih’in Seyahat Günlüğü	8	%1,13	705

Tablo 4.12 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 9 hikâye kitaplarında deyimlerin yer aldığı belirlenmiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında deyim kullanılmadığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 40 deyim kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 16 farklı deyim kullanılmıştır. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında 3, “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında 2, “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında 3, “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında 4, “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında 8, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında 4, “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında 3, “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında 5 ve “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında 8 deyim kullanıldığı tespit edilmiştir. Deyimlerin kullanım sıklığının en yüksek olduğu hikâye kitabının, kullanılan 8 deyimle “*Salih Oyun Oynuyor ve Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitapları olduğu tespit edilmiştir. Toplam kelime içinde deyim kullanımının en yüksek olduğu hikâye kitabının %1,13 oranla “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında “*memnun olmak, ayağa kalkmak*”; “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında “*izin almak, yemek yemek*”; “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında “*muayene etmek, ikram etmek*”; “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında “*yemek yemek, mutlu olmak, ikram etmek, el öpmek*”; “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında “*tamir etmek, yemek yemek, yardım etmek*”; “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında “*arkadaş olmak, devam etmek, selam vermek, nefes almak*; “*Salih’in Bir Günü*” adlı

hikâye kitabında “yemek yemek, yardım etmek; “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında “göz kırpamak, yardım etmek”; “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında “yemek yemek, merak etmek, hayal etmek” deyimleri yer almıştır. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabının deyim çeşitliliğinin en fazla olduğu hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Yemek yemek, yardım etmek, ikram etmek*” deyimlerinin farklı hikâyelerde tekrar ettiği ve sıklık sayısının arttığı tespit edilmiştir.

4.4. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Kalıp Sözlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında kalıp sözlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?*”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı kalıp sözlerin kullanımı açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.13. *Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Kalıp Sözlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular*

Hikâye Kitapları	Kalıp Sözlerin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde Kalıp Söz Kullanımı(%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	14	%6,06	231
Salih Evde	6	%2,0	300
Salih Köyde	8	%1,76	453
Salih Hasta	24	%4,75	505
Salih’in Bayram Ziyareti	17	%3,45	495
Salih Oyun Oynuyor	13	%2,5	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	13	%1,89	685
Salih’in Bir Günü	26	%3,65	712
Salih Çarşıda	21	%2,76	760
Salih’in Seyahat Günlüğü	11	%1,56	705

Tablo 4.13 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi’nde yer alan bütün hikâye kitaplarında kalıp sözlerin yer aldığı belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 153 kalıp söz kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 28 farklı kalıp söz kullanılmıştır. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında 14, “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında 6, “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında 8, “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında 24, “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında 17, “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında 13, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında 13, “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında 26, “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında 21 ve “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında 11 kalıp söz kullanılmıştır. Kalıp sözlerin kullanım sıklığının en

yüksek olduğu hikâye kitabının 26 kalıp söz ile “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabı olduğu, toplam kelime içinde kalıp söz kullanımının en yüksek olduğu hikâye kitabının %6,06 oranla “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında “*günaydın, hoş geldin ,merhaba, nasılsın, i yiyim, nerelisin, teşekkür ederim*”; “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında “*afiyet olsun, iyi geceler, sıhhatler olsun, teşekkür ederim, ellerinize sağlık*”; “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında “*aferin, hoşça kal, nasılsınız, çok şükür, iyiyiz*”; “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında “*iyi akşamlar, efendim, hoş geldiniz, geçmiş olsun, günaydın, teşekkür ederim*”; “*Salih’in Bayram Ziyareti*” dli hikâye kitabında “*ellerine sağlık, afiyet olsun, teşekkür ederim, bayramınız mübarek olsun, merhaba, iyi günler, hoş geldiniz, hoş bulduk, buyurun*”; “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında “*aferin, günaydın, hoşça kalın, ellerine sağlık, merhaba, teşekkür etti*”; “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında “*merhaba, hoş bulduk, teşekkür ederiz, hoş geldiniz*”; “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında “*günaydın, aferin, afiyet olsun, hoşça kalın, elinize sağlık, ellerinize sağlık, iyi geceler, merhaba, hoş geldiniz, hoş geldin, hoş bulduk, teşekkür ederim, teşekkür ederiz*”; “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında “*inecek var, hoş geldin, hoş geldiniz, görüşürüz, hayırlı işler, merhaba, hoşça kal, teşekkür ederim, hadi, gerçekten*”; “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında “*görüşürüz, merhaba, inşallah, nasılsın, sağ ol*” kalıp sözleri yer almıştır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabı kalıp söz çeşitliliğinin en fazla olduğu hikâye kitabı olarak tespit edilmiştir. “*günaydın, merhaba, teşekkür ederim, hoş geldiniz, hoş bulduk, afiyet olsun, elinize sağlık*” kalıp sözlerinin farklı hikâyelerde tekrar ettiği ve sıklık sayısının arttığı tespit edilmiştir.

4.5. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Özel İsimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında özel isimlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?*”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı özel isimlerin kullanımı açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.14. Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Özel İsimlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

Hikâye Kitapları	Özel İsimlerin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde Özel İsim Kullanımı(%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	38	(%)16,45	231
Salih Evde	45	(%)15,0	300

Salih Köyde	50	(%)11,03	453
Salih Hasta	59	(%)11,68	505
Salih'in Bayram Ziyareti	58	(%)11,71	495
Salih Oyun Oynuyor	49	(%)9,42	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	33	(%)4,81	685
Salih'in Bir Günü	95	(%)13,34	712
Salih Çarşıda	101	(%)13,28	760
Salih'in Seyahat Günlüğü	96	(%)13,61	705

Tablo 4.14 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi'ndeki bütün hikâye kitaplarında özel isimlerin yer aldığı belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 624 özel isim yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 76 farklı özel isim kullanıldığı tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında 34, “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında 45, “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında 50, “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında 59, “*Salih'in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında 58, “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında 49, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında 33, “*Salih'in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında 95, “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında 101ve “*Salih'in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında 96 özel isim kullanılmıştır. Özel isimlerin kullanım sıklığının en yüksek olduğu hikâye kitabının 101 özel isimle “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabı olduğu, toplam kelime içinde özel isim kullanımının en yüksek olduğu hikâye kitabının %16.45 oranla “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında “*Adana, Ankaralı, Betül Hanım, Mehmet Bey, Halepli, Ömer, Salih, Hatice*”; “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında “*Demet, Mehmet Bey, Betül Hanım, Salih*”; “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında “*Mehmet Bey, Demet, Salih*”; “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında “*Ahmet, Betül Hanım, Mehmet Bey, Mustafa Bey, Mehmet Yıldız, Salih*”; “*Salih'in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında “*Demet, Betül Hanım, Salih, Ali, Türk*”; “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında “*Şahin, Demet, Betül Hanım, Mehmet Bey, Esra, Kemal, Öykü, Mert, Salih*”; “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında “*Ali, Betül Hanım, Burcu, Esra, Demet, Ömer, Salih*”; “*Salih'in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında “*Demet, Emre, Seda, Mehmet Bey, Meral, Betül Teyze, Betül Hanım, Ömer, Salih*”; “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında “*Adana Kebap, Demet, Kadir, Betül Hanım, Hanifi Bey, Hayri Amca, Mine, Meltem, Mehmet Bey, Salih*”; “*Salih'in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında “*Amsterdam, Mevlana, Çanakkale, Ankara, Demet, Denizli, Giresun, Haleplibahçe Mozaik Müzesi, Hamamönü evleri, Şanlıurfa, Anıtkabir, Artvin, Ayasofya Müzesi, Azerbaycan, Azeri Türkçesi, Bakü, Balıklıgöl, Galata Kulesi, Gelibolu Yarımadası, Haydar Aliyev Merkezi, Hierapolis,*

Hollanda, Japonca, Japonya, Ankara kalesi, Keloğlan Mağarası, Kleopatra havuzları, Ömer, Mevlana Türbesi, Minyatür Kitap Müzesi, Ordu, Pamukkale Travertenleri, Konya, Kremlin Sarayı, Moskova, Kremlin Sarayı, Moskova Kukla Müzesi, Rize, Rizvaniye Camisi, Kapalı Çarşı, Karadeniz, Rusya, Salih, Tokyo, Topkapı Sarayı, Trabzon, Türkiye, İstanbul, İtalya” özel isimleri kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâyelerde istisnasız en çok kullanılan özel isim hikâyelerin kahramanı “*Salih*”tir. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabının özel isim kullanımının en fazla çeşitlilik gösterdiği hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Salih, Ömer, Betül Hanım, Mehmet Bey, Demet*” özel isimlerinin farklı hikâyelerde tekrar eden özel isimler olduğu tespit edilmiştir.

4.6. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan İkilemelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında ikilemelerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?*”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı ikilemelerin kullanımını açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.15. *Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında İkilemelerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular*

Hikâye Kitapları	İkilemelerin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde İkileme Kullanımı(%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	0	%0	231
Salih Evde	0	%0	300
Salih Köyde	2	%0,44	453
Salih Hasta	0	%0	505
Salih’in Bayram Ziyareti	0	%0	495
Salih Oyun Oynuyor	0	%0	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	5	%0,72	685
Salih’in Bir Günü	0	%0	712
Salih Çarşıda	2	%0,26	760
Salih’in Seyahat Günlüğü	0	%0	705

Tablo 4.15 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 9 ikileme yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 6 farklı ikileme kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan “*Salih Okula Başlıyor*”, “*Salih Evde*”, “*Salih Hasta*”, “*Salih’in Bayram Ziyareti*”, “*Salih Oyun Oynuyor*”, “*Salih’in Bir Günü*” ve “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitaplarında ikileme tespit edilememiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında 2, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında 5, “*Salih Çarşıda*” adlı

hikâye kitabında 2 ikileme yer almıştır. İkilemelerin kullanım sıklığının en yüksek olduğu hikâye kitabının 5 ikileme ile “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabı olduğu belirlenmiş, toplam kelime kullanımını içinde ikileme kullanımının %0,72 oranla en yüksek olduğu hikâye kitabının yine “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında anlamlı kelimelerin tekrarıyla oluşan “*güle güle, yavaş yavaş*” ikilemeleri kullanılmıştır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının konusu itibari ile bazı yansıma kaynaklı sözcüklerden oluşan “*miyav miyav, vızzz vızzz, mööö mööö, meee meee*” ikilemeleri ve yansıma kaynaklı sözcükler dışında “*yavaş yavaş*” ikilemesi; “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında “*güle güle*” ikilemeleri kullanılmıştır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının en fazla ikileme çeşitliliğine sahip hikâye kitabı olduğu belirlenmiştir. “*güle güle, yavaş yavaş*” ikilemelerinin farklı hikâyelerde tekrar eden ikilemeler olduğu tespit edilmiştir.

4.7. Salih Hikâye Serisi’ndeki Hikâye Kitaplarında Yer Alan Ünlemlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular

“*Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarında ünlemlerin bulunma durumu ve kullanım sıklığı nedir?*”, alt probleminin cevabını bulmak için Salih Hikâye Serisi’ndeki hikâye kitaplarının her biri ayrı ayrı ünlemlerin kullanımını açısından Cibakaya 2.0 isimli program ile taranmış ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 4.16. *Salih Hikâye Serisi’nde Yer Alan Hikâye Kitaplarında Ünlemlerin Kullanım Sıklığına İlişkin Bulgular*

Hikâye Kitapları	Ünlemlerin Kullanım Sıklığı	Toplam Kelime İçinde Ünlem Kullanımı(%)	Toplam Kelime Sıklığı
Salih Okula Başlıyor	0	(%)0	231
Salih Evde	1	(%)0,33	300
Salih Köyde	0	(%)0	453
Salih Hasta	1	(%)0,19	505
Salih’in Bayram Ziyareti	9	(%)1,81	495
Salih Oyun Oynuyor	1	(%)0,19	520
Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde	2	(%)0,29	685
Salih’in Bir Günü	2	(%)0,28	712
Salih Çarşıda	2	(%)0,26	760
Salih’in Seyahat Günlüğü	1	(%)0,14	705

Tablo 4.16 incelendiğinde Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 19 ünlem kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi’nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 12 farklı ünlem kullanıldığı tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında kullanılan ünlemler genel olarak “*sevinme, şaşırma*” anlamlarında

Tablo 4.17. Salih Hikâye Serisi “Salih Okula Başlıyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

ad	2	kaç	1	öğretmen	3
iyi akşamlar	1	kahvaltı	1	saat	1
al-	1	kapı	1	Salih	11
Ankaralı	1	kelime	1	sandalye	1
çanta	2	kırmızı	1	sekiz	1
işaretle-	1	kim	1	sıra	2
arkadaş	1	kitaplık	2	sınıf	3
baba	2	lamba	1	soru	1
bilgisayar	1	mavi	1	renk	1
bul-	2	Ömer	1	sözcük	1
cevapla-	1	Merve	1	tahta	1
ders	1	mutlu ol-	2	var	1
diş	1	ne	2	ve	1
de	1	nereli	1	yan	2
ev	2	nereye	1	yap-	1
eşya	1	nesne	1	yaz-	2
fırçala-	1	çok	1	zil	1
getir-	1	okul	4	hangi	1
git-	2	otur-	1	Hatice	1
gir-	1	pano	1	isim	1
görsel	1	pencere	1	öğrenci	1
götür-	1	perde	1	öğren-	2

Tablo 4.17 incelendiğinde “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 99 kelime ve 87 madde başı bulunduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında ise toplam 231 kelime ve 109 madde başı bulunduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan sözcüklerin; “*Salih(11) ve sınıf(3)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Merve, Ömer, Ankaralı, Hatice, Salih*” özel isimlerinin ve “*iyi akşamlar*”, kalıp sözünün kullanıldığı tespit edilmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*Salih(11) ve sınıf(3)*” sözcüklerinin, “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(20) ve sınıf(7)*” olduğu belirlenmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, deyimler, ünlemler ve ikilemelere rastlanmamıştır. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*bilgisayar, kırmızı, mavi, pano, telefon, televizyon*” sözcüklerinin ve “*iyi akşamlar*” kalıp sözünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.1’de belirtildiği gibi “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*okul, kitaplık, çanta, sandalye...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece kalıp söz ve özel isimlerin yer aldığı tespit edilmiştir.

4.8.2. Salih Hikâye Serisi “Salih Evde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin ikinci kitabı olan “*Salih Evde*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Kelime tamamlama, Kelime eşleştirme, Çoktan seçmeli, Fark bulmaca, Resimden hareketle cümle kurma, Boyama, Açık uçlu sözcük*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih Evde*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.18’de gösterilmektedir:

Tablo 4.18. *Salih Hikâye Serisi “Salih Evde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini*

çalış-	1	kitaplık	2	sözcük	1
al-	1	koltuk	1	tamamla-	1
şampuan	1	lamba	2	telefon	1
bahçe	1	makine	1	televizyon	4
banyo	1	masa	4	tuvalet	1
Betül Hanım	1	mutfak	1	yap-	3
boya-	1	ne	1	yastık	1
bulaşık	2	nerede	7	yedi	1
bul-	3	nesne	1	yıkan-	1
buzdolabı	1	çocuk	1	yıka-	1
de	1	oda	1	hangi	1
dolap	1	oyna-	1	işaretle-	1
duvar	1	oyun	1	çiçek	1
el	1	pencere	2	çimen	1
eşleştir-	1	perde	1	izle	1
ev	1	peynir	1	kahvaltı	1
fark	1	öğren-	1	kapı	3
halı	1	resim	1	sandalye	1
Salih	10	saat	2	siz	1
salon	1	sabun	1	sula-	1

Tablo 4.18 incelendiğinde “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 93 kelime ve 63 madde başı yer aldığı tespit edilmiştir. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında ise toplam 300 kelime ve 173 madde başı

bulunduğu tespit edilmiştir. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan sözcüklerin “*Salih(11)* ve *televizyon(4)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Betül Hanım, Salih*” özel isimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, deyimler, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*Salih(11)* ve *televizyon(4)*” sözcüklerinin, “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(31)* ve *televizyon(1)*” olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*makine, lamba, halı, yastık, çimen, duvar, perde*” sözcüklerinin yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 4.2’de belirtildiği gibi “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*kahvaltı yapmak, bulaşık yıkamak, ev, buzdolabı...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece özel isimlere rastlanmıştır.

4.8.3. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin üçüncü kitabı olan “*Salih Köyde*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Çoktan seçmeli, Cümle tamamlama, Açık uçlu sözcük, Resim çizme*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih Köyde*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.19’da gösterilmektedir:

Tablo 4.19. Salih Hikâye Serisi “Salih Köyde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

ağaç	1	havuç	3	sev-	1
ad	1	hazırla-	1	siz	1
aile	2	hep	1	soğan	3
akşam	1	işaretle-	1	sofra	1

Ali	1	iç	1	sonuç	1
ananas	1	çilek	1	soru	1
anne	1	kardeş	1	ıspanak	1
aslan	1	karpuz	1	sözcük	1
baba	1	kim	1	tak-	1
bahçe	2	kiraz	3	tamamla-	1
Betül	1	koyun	1	tatil	1
bezelye	2	kulak	1	tavuk	1
biber	3	kuzu	1	var	1
limon	1	Salih	7	ve	8
bir	1	köy	4	vişne	1
birlikte	1	mandalina	1	yap-	1
bul-	1	meyve	1	yağ-	1
cevapla-	1	muz	2	yaz-	1
de	1	ne	1	üzüm	2
dede	4	nereye	1	sebze	2
Demet	5	çok	1	hangi	4
domates	3	oyna-	1	fil	1
elma	3	patates	1	git-	2
en	1	patlıcan	1	gör-	2
erik	2	portakal	2	hafta	2
resim	1	öğren-	1	salatalık	2

Tablo 4.19 incelendiğinde “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 127 kelime ve 84 madde başı yer almaktadır.

“*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabına ise toplam 453 kelime ve 234 madde başı bulunduğu tespit edilmiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan sözcüklerin “*ve(8)* ve *Salih(7)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*Betül, Demet, Ali, Salih*” özel isimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, deyimler, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*ve(8)* ve *Salih(7)*” sözcüklerinin, “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(30)* ve *ve(32)*” olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*mandalina, muz, portakal, üzüm, ananas*” sözcüklerinin yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 4.3’te belirtildiği gibi “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*patates, patlıcan, portakal, bahçe...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece özel isimlere rastlanmıştır.

4.8.4. Salih Hikâye Serisi “*Salih’in Bayram Ziyareti*” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin dördüncü kitabı olan “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Doğru-yanlış, Çoktan seçmeli, Bulmaca, Boyama, Açık uçlu sözcük, Resim çizme*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâyede etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.20’de gösterilmektedir:

Tablo 4.20. Salih Hikâye Serisi “*Salih’in Bayram Ziyareti*” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

aile	1	hala	1	taş	1
Ali	1	hangi	2	taksi	2
amca	2	sözcük	1	teyze	1
anne	1	helikopter	1	toprak	1

anneanne	1	işaretle-	1	torba	1
araba	3	ile	1	traktör	3
işaretle-	1	kamyon	3	tren	2
baba	1	çıkâr-	1	uçak	3
babaanne	1	kardeş	1	vapur	2
baklava	1	kim	2	ve	3
bayram	3	kutla-	1	yap-	2
Betül hanım	1	misafir	1	şeker	1
bisiklet	3	ne	2	ikram et-	2
boya-	1	çocuk	5	gel-	1
cevapla-	1	otobüs	2	gemi	1
dayı	1	oyna-	3	gör-	1
de	1	oyuncak	2	Salih	6
dede	1	pencere	1	salon	1
doldur-	1	öğren	1	siz	1
doğru	1	resim	1	soru	1

Tablo 4.20 incelendiğinde “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 99 kelime ve 72 madde başı yer almaktadır. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında ise 495 kelime ve 258 madde başı yer aldığı tespit edilmiştir. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan sözcüklerin “*Salih(6) ve çocuk(5)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde “*Ali, Betül Hanım, Salih*” özel isimlerinin ve “*ikram etmek*” deyiminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır.

“*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*Salih(6) ve çocuk(5)*” sözcüklerinin, “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(34) ve çocuk(15)*” olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*şeker, helikopter, işaretle-, torba*” sözcüklerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.4’te belirtildiği gibi “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*misafir, şeker, ikram et-, kutla-...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih’in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde özel isimlere ve kalıp sözlere rastlanmıştır.

4.8.5. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin beşinci kitabı olan “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Cümle sıralama, Resim-kelime eşleştirme, Cümle tamamlama, Çoktan seçmeli, Boyama, Açık uçlu sözcük*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.21’de gösterilmektedir:

Tablo 4.21. Salih Hikâye Serisi “Salih Oyun Oynuyor” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

ak-	2	iç-	1	renkli	1
alt	4	istop	1	rüya	2
amca	1	kahvaltı	1	Salih	8
ara	2	kahverengi	1	sarı	2
renkli	1	Kemal	1	sel	1
işaretle-	1	kim	1	siyah	2
arkadaş	3	komşu	1	sonra	2
arka	5	kırmızı	2	sor-	1

baba	1	kız	1	soru	1
bak-	1	mavi	2	sırala-	1
beyaz	1	mor	1	üst	5
bit-	1	ne	3	istop	1
boya	1	nerede	1	sözcük	1
cam	1	ön	3	taşı-	1
cevapla-	1	numara	1	tamamla-	1
cümle	1	çocuk	2	teşekkür et-	1
dışarı	1	oyna-	3	teyze	1
eşofman	1	oyun	1	top	1
fırın	1	pek	1	turuncu	2
gökyüzü	1	pembe	2	ve	3
gör-	1	pencere	1	yağmur	2
göre	1	piş-	1	yan-	1
gri	1	poşet	1	yardım et-	1
hangi	2	öğren-	1	yağ-	2
içinde	5	renk	2	yaz-	1
yeşil	2	yemek	1		

Tablo 4.21 incelendiğinde “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 127 kelime ve 85 madde başı yer almaktadır. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında ise toplamda 520 kelime ve 300 madde başı bulunduğu tespit edilmiştir. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*Salih(8) ve arka(5)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında ise toplamda 520 kelime ve 300 madde başı bulunduğu

tespit edilmiştir. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Kemal, Salih*” özel isimlerinin, “*yardım etmek*” deyiminin ve “*teşekkür etmek*” kalıp sözünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*Salih(8)* ve *arka(5)*” sözcüklerinin, “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(26)*” olduğu ve “*arka*” sözcüğünün hikâye kitabında kullanılmadığı tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı ve “*arka*” sözcüğünün hikâye kitabında kullanılmadığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*mor, kahverengi, yeşil*” sözcüklerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.5’te belirtildiği gibi “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*oyun, renkli istop, renk, kırmızı...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde özel isimlere, deyimlere ve kalıp sözlere rastlanmıştır.

4.8.6. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin altıncı kitabı olan “*Salih Hasta*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Bulmaca, Çoktan seçmeli, Açık uçlu sözcük, Resimden hareketle boşluk doldurma*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih Hasta*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.22’de gösterilmektedir:

Tablo 4.22. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Ahmet	1	hastane	1	var	3
aile	1	işaretle-	1	ve	2
ak-	1	ilaç	1	yapboz	1
al-	1	karın	2	yaz-	1
çağır-	1	kim	2	çöz-	1
arkadaş	1	kol	2	diz	2

ağrı-	15	körece	1	dön	2
ateş	2	öksür-	2	doğru	1
atla-	1	kulak	1	git-	1
ayak	1	mide	2	hangi	2
bacak	1	ne	1	seksek	1
baş	3	nereden	1	soru	1
boğaz	1	neyi	1	sırt	1
boyun	1	oyna-	1	istop	1
bulan-	2	oyun	1	sözcük	1
bulmaca	1	ip	1	Salih	5
burun	1	öğren-	1	seçenek	1
cevapla-	1	saklambaç	1	diş	1
de-	1				

Tablo 4.22 incelendiğinde “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 89 kelime ve 57 madde başı yer almaktadır. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında ise toplamda 505 kelime ve 258 madde başı yer aldığı belirlenmiştir. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*ağrı-(15) ve Salih(5)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Ahmet, Salih*” özel isimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler, deyimler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*ağrı-(15) ve Salih(5)*” sözcüklerinin, “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*ağrı-(4) ve Salih(34)*” ve olduğu belirlenmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*bulmaca, seksek, burun, bacak*” sözcüklerinin yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 4.6’da belirtildiği gibi “*Salih Hasta*” adlı

hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*ağrı-, hastane, öksür-, ilaç...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece özel isimlere rastlanmıştır.

4.8.7. Salih Hikâye Serisi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin yedinci kitabı olan “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Kelime yerleştirme, Yer-yön tarif etme, Resim-kelime eşleştirme, Açık uçlu sözcük*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.23’te gösterilmektedir:

Tablo 4.23. Salih Hikâye Serisi “Salih Hasta” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

aile	2	git-	4	müze	1
ağır	1	gör-	1	ne	1
araba	1	hangi	6	inek	2
aslan	1	hayvan	7	nereye	2
at	1	horoz	1	ön	1
ayı	1	ışık	2	okul	1
baba	2	kaldırım	1	öğren-	1
balık	1	kaplan	2	sağ	1
cevapla-	1	kaplumbağa	1	Salih	5
Demet	1	kara	1	sokak	1
deve	1	karşı	2	sol	2
dün	2	kedi	1	son	1
dur	1	keçi	1	soru	1

düz	2	kelebek	1	su	1
eşleştir-	1	koyun	2	sözcük	1
en	1	köpek	1	tavuk	1
evcil	2	kuş	1	timsah	2
fil	2	kurbağa	1	trafik	2
geç-	2	ilk	1	var	1
geçit	2	maymun	1	ve	5
yaşa-	1	yaya	2	yürü-	1
yaban	1	yaz-	1	zürafa	2
yabani	1	yılan	2	yol	1
yap-	1				

Tablo 4.23 incelendiğinde “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 112 kelime ve 78 madde başı yer almaktadır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında ise toplamda 685 kelime ve 384 madde başı yer aldığı belirlenmiştir. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*hayvan(7) ve hangi(6)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Demet, Salih*” özel isimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler, deyimler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*hayvan(7) ve hangi(6)*” sözcüklerinin, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*hayvan(17) ve hangi(1)*” olduğu belirlenmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*balık, kaplumbağa, maymun, kurbağa, trafik, deve*” sözcüklerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.7’de belirtildiği gibi “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih*

Hayvan ve Tabiat Müzesinde” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “kurbağa, maymun, yaban, yabani...” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem, ikileme ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece özel isimlere rastlanmıştır.

4.8.8. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin sekizinci kitabı olan “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Zamanı söyleme, Resim-cümle eşleştirme, Labirent, Bir işi işlem basamaklarına göre yapma, Resim-kelime eşleştirme, Açık uçlu sözcük*” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâyede etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.24’te gösterilmektedir:

Tablo 4.24. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Bir Günü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

akrep	1	fırçala-	1	ne	1
çalış-	1	fırın	1	nerede	1
anne	1	gel-	2	çocuk	1
arkadaş	1	git-	1	oku	1
baba	1	giy-	1	oku-	2
bardak	4	hamur	1	oyna-	4
Betül Hanım	1	hangi	3	oyun	2
bir	3	işaretle-	1	paket	2
cevapla-	1	şimdi	3	pişir-	1
dakika	3	çiz-	1	öğren-	1
ders	1	kabartma	1	resim	1
diş	1	kahvaltı	1	saat	6

dök-	1	kariştir-	2	sabah	1
doğru	1	kaç	2	Salih	18
Et-	1	kek	1	satranç	1
şeker	1	kitap	1	sonra	3
ekle-	2	kıyafet	1	soru	1
eşleştir-	2	makarna	1	üst	1
ev	1	Ömer	3	su	4
sözcük	1	önce	3	sıvı	1
takip	1	uyan-	2	yağla-	1
tepsi	2	uyu-	2	yap-	4
toz	1	vanilya	1	yarım	3
un	1	ve	8	yelkovan	1
yıka-	1	yağ	1	yemek ye-	1
yumurta	1	yüz	1	zaman	1

Tablo 4.24 incelendiğinde “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 157 kelime ve 97 madde başı yer almaktadır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında ise 712 kelime ve 347 madde başı yer aldığı saptanmıştır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*Salih(18)* ve *ve(8)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Betül Hanım, Ömer, Salih*” özel isimlerinin ve “*yemek yemek*” deyiminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*Salih(18)* ve *ve(8)*” sözcüklerinin, “*Salih’in Bir Günü*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*Salih(36)* ve *ve(23)*” olduğu belirlenmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak

“bardak, şeker, tepsi, kek, vanilya, kabartma tozu, un, yelkovan, yarım” sözcüklerinin yer aldığı belirlenmiştir. Tablo 4.8’de belirtildiği gibi “Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “Salih’in Bir Günü” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “makarna, tepsi, sıvı yağ, yağla-...” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “Salih’in Bir Günü” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem, ikileme ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “Salih’in Bir Günü” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde özel isimlere ve deyimlere rastlanmıştır.

4.8.9. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin dokuzuncu kitabı olan “Salih Çarşıda” adlı hikâyede “Soru-cevap, Resim-kelime eşleştirme, Cümle tamamlama, Cümle sıralama, Kelime gruplama, Metin yazma, Açık uçlu sözcük” biçiminde etkinlikler yer almaktadır. “Salih Çarşıda” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.25’te gösterilmektedir:

Tablo 4.25. Salih Hikâye Serisi “Salih Çarşıda” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

alışveriş	1	durak	1	iki	3
aşağı	1	içecek	1	çikolata	1
aile	1	eczacı	1	çilek	1
akşam	2	ekmek	1	insan	1
al-	6	eşleştir-	1	iste-	3
şarkıcı	1	elma	1	itfaiyeci	1
armut	1	erik	1	iç-	2
ayran	1	et	1	Kadir	1
baba	2	ev	2	kilo	2
balık	1	çevre	1	kim	1
bekle-	1	fasulye	1	koy-	1

bir	3	fırıncı	1	kuaför	1
biz	1	fırın	1	kutu	1
boyacı	1	gel-	1	öğle	1
cevapla-	1	gelecek	3	limonata	2
cümle	2	git-	1	litre	1
dilim	1	grupla-	1	liste	1
doktor	1	hangi	2	manav	3
dolmuşçu	1	herkes	1	Meltem	1
domates	1	ıspanak	1	meyve	3
mühendis	1	paket	1	portakal	2
misafir	2	patlıcan	1	postacı	1
ne	4	paylaş-	1	öğren-	1
nerede	1	peynir	2	ürün	1
ol-	3	polis	1	Salih	5
sebze	1	su	3	tamirci	1
soru	1	sözcük	1	tane	1
sırala-	1	tabak	1	tavuk	1
süt	3	tamamla-	1	teyze	1
ve	5	yarın	1	yemek	1
yaşlı	1	yaz-	3	yoğurt	1
yardım et-	1	yemek ye-	1		

Tablo 4.25 incelendiğinde “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 143 kelime ve 114 madde başı yer almaktadır. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında ise 760 kelime ve 379 madde başı yer aldığı tespit edilmiştir. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime

sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*al-(6) ve Salih(5)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, “*Salih, Meltem, Kadir*” özel isimlerinin ve “*yardım et-, yemek ye-*” deyiminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*al-(6) ve Salih(5)*” sözcüklerinin, “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*al-(7) ve Salih(55)*” olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*fasulye, fırın, fırıncı, ayran, süt, peynir, çikolata, çilek, yoğurt*” sözcüklerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.9’da belirtildiği gibi “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*postacı, manav, et, dolmuşçu...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem, ikileme ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde özel isimlere ve deyimlere rastlanmıştır.

4.8.10. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

Salih Hikâye Serisi’nin son kitabı olan “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâyede “*Soru-cevap, Resim-kelime eşleştirme, Fark bulma, Bulmaca çözme, Resim-cümle inceleme, Resim-cümle eşleştirme, Açık uçlu sözcük*” biçiminde etkinliklerin yer aldığı belirlenmiştir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâyedeki etkinliklerin kelime sıklık dizinine ilişkin bilgiler Tablo 4.26’da gösterilmektedir:

Tablo 4.26. Salih Hikâye Serisi “Salih’in Seyahat Günlüğü” Adlı Hikâyedeki Etkinliklerin Kelime Sıklık Dizini

aile	4	cevapla-	1	Yunanistan	1
akşam	2	check-in	1	yurt	1
al-	1	cumartesi	1	yel	1
Haydar Aliyev	1	değirmen	1	hangi	11

Ankara	2	şehir	5	havaalanı	1
anlat-	1	eşleştir-	2	havayolu	2
Anıtkabir	1	en	1	içi	1
Avanos	1	erken	1	için	1
Ayasofya	1	et-	1	ile	1
Azerbaycan	1	ev	1	işlem	1
bagaj	1	fark	1	kahvaltı	1
başkent	2	gel-	1	Kapadokya	1
banko	2	Gelibolu	1	kapı	2
bilet	2	geç-	5	Karatay	1
bilgi	1	gez-	3	kart	1
bin-	1	git-	9	Kayseri	3
bu	1	gün	3	kervansaray	1
bulmaca	1	göre	2	kim	1
Bul-	1	güvenlik	2	ikinci	2
ilk	1	merkez	1	konakla-	1
ülke	5	Mevlana	1	kontrol	1
makarna	1	Mısır	1	Konya	2
Makedonya	1	Mimar Sinan	1	Kremlin	1
Ömer	1	müze	2	öğle	1
üçüncü	1	nereye	1	otobüs	2
önce	3	ünlü	2	Pamukkale	1
incele-	1	nokta	2	peribacaları	1
nerede	1	çok	1	pizza	1
neresi	2	otel	2	program	1

öğren-	1	sabah	3	sonra	1
robot	1	Salih	3	soru	1
Rusya	1	saray	2	İspanya	1
saat	2	tatil	1	İstanbul	3
Suriye	1	teslim	1	traverten	1
sözcük	1	Topkapı	1	tren	1
İtalya	2	var	1	Türkiye	2
tur	1	ve	8	yel	1
uçak	3	yap-	1	yaz-	1
uçuş	4	yaptır-	1	yedi	1
vakit	1	yarımada	1		

Tablo 4.26 incelendiğinde “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerin kelime sıklık dizini incelendiğinde toplamda 207 kelime ve 147 madde başı yer almaktadır. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında ise 705 kelime ve 422 madde başı yer aldığı tespit edilmiştir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabı ve etkinlikler, toplam kelime sayısı ve madde başı açısından karşılaştırıldığında, hikâye kitabının kelime sayısı ve madde başı sayısı açısından daha zengin olduğu belirlenmiştir. En çok kullanılan kelimelerin “*hangi(11) ve git-(9)*” olduğu tespit edilmiştir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*Haydar Aliyev, Ankara, Anıtkabir, Avanos, Ayasofya, Azerbaycan, Gelibolu, Yunanistan, Kapadokya, Karatay, Makedonya, Ömer, Rusya, Suriye, İtalya, Mevlana, Mimar Sinan, Salih, Topkapı, İspanya, İstanbul, Türkiye*” özel isimlerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde atasözleri, ünlemler, kalıp sözler, deyimler ve ikilemelere rastlanmamıştır. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde en çok kullanılan “*hangi(11) ve git-(9)*” sözcüklerinin, “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabı ile karşılaştırıldığında, hikâye kitabında “*hangi(1) ve git-(20)*” olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitabında sıkça kullanılan bu kelimelerin etkinliklerde de yer aldığı tespit edilmiştir. Etkinliklerde, hikâye kitabından farklı olarak “*Avanos, check-in, yarımada, banko, havaalanı, hava yolu*”

sözcüklerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 4.10’da belirtildiği gibi “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabının söz varlığı unsurları ile konusu arasında uyum olduğu saptanmıştır. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında yer alan etkinliklerde “*uçak, uçuş, tren, otel...*” gibi sözcüklerin de konu alanına uygun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında deyim, kalıp söz, ünlem, ikileme ve özel isim gibi söz varlığı unsurları yer almakta iken “*Salih’in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabındaki etkinliklerde sadece özel isimlere rastlanmıştır.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Bu araştırmada PİKTES Projesi kapsamında hazırlanan Salih Hikâye Serisi'ne ait 10 hikâye kitabı söz varlığı unsurları ve kelime sıklığı açısından incelenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nin söz varlığı unsurları, Avrupa Ortak Başvuru Metni Sözcük Kullanım Tablosu (CEFR, 2009:106)'nda yer alan A1 düzeyindeki "Belirli somut durumlar için tek sözcük ve söz öbeklerinden oluşan temel sözcük bilgisine sahiptir" kazanımıyla uyumlu özellikler gösterdiği için Salih Hikâye Serisi'nin, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre A1 seviyesi dil düzeyine uygun olduğu söylenebilir. Ayrıca Salih Hikâye Serisi'nin söz varlığı unsurları ile Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı (2020)'nda yer alan kazanımlar arasında benzerlikler saptanmıştır. Salih Hikâye Serisi'nin, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı (2020)'ndeki A1 düzeyi 7-10 yaş grubu temalarda yer alan okuma, yazma, konuşma ve dinleme beceri alanlarına ait kazanımlarla benzerlikler gösterdiği belirtilebilir. Yapılan inceleme sonucunda hikaye kitaplarının söz varlığı ve kelime sıklığı ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabının da sayfa sayısı 24'tür. Yapılan araştırmada 10 hikâye kitabının ortalama sözcük sayısının 536,6 olduğu ve ortalama madde başının ise 286,4 olduğu tespit edilmiştir. Bulgular kısmında da detaylı olarak yer verildiği gibi Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabının da söz varlığı unsurları ile konuları arasında uyum olduğu tespit edilmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerde kullanılan kelime sayısının toplamda 1253 olduğu, madde başı sayısının 884 olduğu tespit edilmiştir. Etkinliklerde kullanılan ortalama kelime sayısının 125,3, ortalama madde başı sayısının ise 8,84 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabının toplam sözcük sayısı ile Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerde kullanılan toplam sözcük sayısı karşılaştırıldığında hikâyelerde daha fazla sözcük kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde, bütün etkinliklerde hikâye kitaplarından farklı olarak kullanılan sözcüklerin yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan etkinliklerde kullanılan söz varlığı unsurlarının, konu alanıyla uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bilgin (2020), Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı öğeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği için,

yapılan araştırma ile benzerlikler taşıdığı varsayılarak karşılaştırmalar yapılmıştır. Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği bu çalışmada, A1 düzeyi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime bulunduğu ve A2 düzeyi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Göçen (2016)'in, Gazi Yabancılar İçin Türkçe, Hitit Yabancılar İçin Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarındaki söz varlığı ögelerini tespit etmiş olduğu araştırmasında, A1 seviyesi toplam kelime sayısının Gazi Yabancılar İçin Türkçe 12468, Hitit Yabancılar İçin Türkçe 13160 ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe 11772 kelime olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabının sözcük sayısının ise toplamda 5366 olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgi doğrultusunda Salih Hikâye Serisi'nin Göçen (2016)'in ve Bilgin (2020)'in yapmış olduğu çalışmalara oranla daha az kelime sayısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Her hikâye kitabına ayrı ayrı bakıldığında “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında 231, “*Salih Evde*” adlı hikâye kitabında 300, “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında 453, “*Salih'in Bayram Ziyareti*” adlı hikâye kitabında 495, “*Salih Hasta*” adlı hikâye kitabında 505 “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitabında 520, “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabında 685, “*Salih'in Bir Günü*” adlı hikâye kitabında 712, “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında 760, “*Salih'in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitabında 705 kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi, ilköğretim düzeyindeki öğrenciler hedef alınarak yazıldığı için hikâyelerde kullanılan kelime sayısının uygun olduğu sonucuna ulaşılabilir.

İncelenen hikâye kitaplarına, atasözleri açısından bakıldığında 10 hikâye kitabının hiçbirinde atasözüne rastlanmadığı tespit edilmiştir. Hikâye kitapları temel seviyede dil öğrenecek bireyler hedef alınarak hazırlanmıştır. Bu yüzden basit düzeydeki atasözlerinin kullanılmaması eksiklik olarak nitelendirilebilir. Göçen (2016)'in, Gazi Yabancılar İçin Türkçe, Hitit Yabancılar İçin Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitaplarındaki söz varlığı ögelerini tespit etmiş olduğu araştırmasında, A1 seviyesi ders kitaplarında atasözüne yer verilmediğini; A2 seviyesinde Gazi Yabancılar İçin Türkçe kitabında atasözü kullanılmadığı, Hitit Yabancılar İçin Türkçe kitabında 2 atasözü kullanıldığı ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitabında ise 7 atasözünün kullanıldığını tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği çalışmada ise atasözü kullanılmadığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında atasözlerinin kullanılmaması, Göçen (2016)'in araştırmasında yer verdiği A1

düzeyi hikâye kitaplarında atasözü kullanılmaması ve Bilgin (2020)'in A1 ile A2 düzeyi hikâye kitaplarında da atasözüne rastlanmaması ile benzerlik olduğu söylenebilir. Atasözleri, Türk milletinin dünyayı algılama tarzında ve Türk kültürünün öğrenciye aktarılmasında önemlidir. Bu yüzden Türkçe öğrenen kişinin Türkçeyi ve Türk kültürünü bir bütün olarak algılayabilmesi için atasözlerinin kullanımına önem verilmelidir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde atasözüne rastlanmamıştır.

Deyimler açısından bakıldığında ise; Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 40 adet deyim kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 16 farklı deyim kullanılmıştır. Hikâyelerdeki deyim sayıları farklılık göstermesine rağmen hikâyelerde genel olarak benzer deyimlerin “*yemek yemek, ikram etmek,*” gibi kullanıldığı tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında benzer ve tekrar eden deyimlerin kullanılması öğrencinin yeni öğrendiği unsurları tekrar etmesine imkan sağlaması açısından önemlidir. Deyimlerin kısa ve basit yapıda olması da “*hayal etmek, yemek yemek, yardım etmek*” gibi, temel seviyede dil öğrenecek bireyler için öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir özellik olarak görülebilir. Bu bağlamda deyim kullanımının Salih Hikâye Serisi için uygun olduğu söylenebilir. Hikâyelerde tespit edilen deyimler Türk Dil Kurumu Deyimler ve Atasözleri internet sözlüğünden kontrol edilmiştir. Tespit edilen deyimlerin, bireylerin günlük hayatında karşılaşabileceği ve kişiler arası iletişimi kolaylaştırabilecek deyimler olduğu da belirlenmiştir. Deyimlerin kullanım sıklığının en yüksek olduğu hikâye kitabının, kullanılan 8 deyimle “*Salih Oyun Oynuyor ve Salih'in Seyahat Günlüğü*” adlı hikâye kitapları olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında yer alan deyimlerin hikâye kitaplarının konuları ile uyumlu oldukları tespit edilmiştir. “*Yemek yemek, yardım etmek, ikram etmek*” deyimlerinin farklı hikâyelerde tekrar ettiği ve sıklık sayısının arttığı tespit edilmiştir.

Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği araştırmada, A1 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime ve 51 deyim, A2 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime ve 89 deyim yer aldığı belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 5366 kelime ve 42 deyim bulunduğu tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in araştırmasındaki A1 seviyesi hikâye kitaplarındaki deyim sayısının toplam kelime sayısına oranının 0,004 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki deyimlerin sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,007 olduğu belirlenmiştir. Yapılan araştırmadaki

deyim sayısı oranı ile Bilgin (2020)'in araştırmasındaki deyim sayısı oranı karşılaştırıldığında Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında daha fazla deyim yer verildiği gözlemlenmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde sadece “*Salih'in Bayram Ziyareti*” ve “*Salih Oyun Oynuyor*” adlı hikâye kitaplarında deyim rastlanmıştır. Toplamda 2 deyim ve 2 farklı deyim kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında ise toplamda 40 adet deyim ve 16 farklı deyim kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki deyimlerin sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,007 olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerdeki deyimlerin sayısının toplam kelime sayısına oranı ise 0,001 olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında yer alan deyim sayısı ile etkinliklerde yer alan deyim sayısı karşılaştırıldığında, hikâye kitaplarında daha fazla deyim yer verildiği tespit edilmiştir. Etkinlikler, metinlerde öğrenilen söz varlığı unsurlarının pekiştirilmesi ve öğrenmenin kolaylaştırılması açısından önemlidir. Bu yüzden etkinliklerde daha az deyim yer verilmiş olması, öğrenmenin kalıcı hale gelmesini olumsuz yönde etkileyebilir.

Kalıp söz(ilişki söz) hem iletişimi düzenleyen hem de kültürel unsurları ortaya koyan ifadelerdir. Özellikle de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kalıp sözlerin önemi büyüktür. Yapılan çalışmada Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 153 kalıp söz kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında 28 farklı kalıp söz(ilişki söz) kullanılmıştır. Hikâye kitaplarında yer alan kalıp sözlerin kullanımına bakıldığında günlük ifadeler, tanışma ifadeleri ve basit kalıpların hikâyelerde daha fazla yer aldığı tespit edilmiştir. Hikâyelerde yer alan kalıp sözlere bakıldığında “*iyi akşamlar, teşekkür ederim, rica ederim, elinize sağlık, görüşürüz, merhaba, afiyet olsun, inşallah, iyi bayramlar, hadi, iyi geceler, incek var, hoş geldin, hoş bulduk, günaydın*” gibi kültürü yansıtan, toplumumuzda hangi durumlarda nelerin kullanılacağını gösteren ifadelerdir. “*Salih'in Bir Günü*” adlı hikâye kitabı kalıp söz(ilişki söz) çeşitliliğinin en fazla olduğu hikâye kitabı olarak tespit edilmiştir. “*günaydın, merhaba, teşekkür ederim, hoş geldiniz, hoş bulduk, afiyet olsun, elinize sağlık*” kalıp sözlerinin farklı hikâyelerde tekrar ettiği ve sıklık sayısının arttığı tespit edilmiştir.

Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı öğeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği çalışmada, A1 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime ve 158 kalıp söz(ilişki söz) kullanıldığı, A2 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime ve

110kalıp söz(ilişki söz) yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 5366 kelime ve 153 kalıp söz yer aldığı tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in araştırmasındaki A1 seviyesi hikâye kitaplarındaki kalıp söz(ilişki söz) kullanımının toplam kelime sayısına oranının 0,014 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki kalıp söz (ilişki söz) kullanımının toplam kelime sayısına oranının ise 0,028 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki kalıp söz sayısı oranı ile Bilgin (2020)'in araştırmasındaki kalıp söz sayısının oranı kıyaslandığında Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında daha fazla kalıp söze yer verildiği tespit edilmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde sadece “*Salih Okula Başlıyor*” adlı hikâye kitabında kalıp söze rastlanmıştır. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerde toplamda 1 kalıp söz bulunmaktadır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında ise toplamda 153 kalıp söz kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki kalıp söz(ilişki söz) kullanımının toplam kelime sayısına oranının ise 0,028 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerdeki kalıp sözlerin sayısının toplam kelime sayısına oranı ise 0,0007 olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında yer alan kalıp söz sayısı ile etkinliklerde yer alan kalıp söz sayısı karşılaştırıldığında, hikâye kitaplarında daha fazla kalıp söze yer verildiği tespit edilmiştir. Etkinlikler, metinlerde öğrenilen söz varlığı unsurlarının pekiştirilmesi ve öğrenmenin kolaylaştırılması açısından önemlidir. Bu yüzden etkinliklerde daha az kalıp söze yer verilmiş olması, öğrenmenin kalıcı hale gelmesini olumsuz yönde etkileyebilir.

Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 624 özel isim yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 76 farklı özel isim kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu yüzden Salih Hikâye Serisi'nde incelenen 10 hikâye kitabında özel isimlerin fazlaca yer tuttuğu söylenebilir. Genel olarak yer ve kişi isimlerinin yoğun olduğu saptanmış, “*Salih, Ömer, Betül Hanım, Mehmet Bey, Demet*” özel isimlerinin farklı hikâyelerde en çok tekrar eden özel isimler olduğu tespit edilmiştir. “*Salih'in Bir Günü*” adlı hikâye kitabının özel isim kullanımının en fazla çeşitlilik gösterdiği hikâye kitabı olduğu tespit edilmiştir. Türk kültürünün ve güzelliklerinin doğru anlatılması ve anlaşılması için Türkçe kelimelerin kullanılması oldukça önemlidir. Hikâyelerde de bu unsurlara geniş ölçüde yer verildiği gözlemlenmektedir ve hikâyelerin özel isimlerin kullanımı bakımından zengin oldukları söylenebilir.

Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2

seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği araştırmada, A1 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime ve 161 özel isim bulunduğu, A2 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime ve 114 özel isim yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 5366 kelime ve 624 özel ismin bulunduğu tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in araştırmasındaki A1 seviyesi hikâye kitaplarındaki özel isim sayılarının toplam kelime sayısına oranının 0,014 olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki özel isim sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,116 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki özel isim sayısı oranı ile Bilgin (2020)'in araştırmasındaki özel isim sayısının oranı kıyaslandığında Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında daha fazla özel isme yer verildiği tespit edilmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde bütün hikâye kitaplarında özel isimlerin yer aldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerde toplamda 46 özel isim kullanıldığı belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki özel isim sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,116 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerdeki özel isimlerin sayısının toplam kelime sayısına oranı ise 0,036 olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında yer alan özel isim sayısı ile etkinliklerde yer alan özel isim sayısı karşılaştırıldığında, hikâye kitaplarında daha fazla özel isme yer verildiği tespit edilmiştir.

İkilemeler yazılı ve sözlü iletişimde önemli yer tutup pekiştirme, zarf gibi görevlerde sık sık kullanılırlar. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 9 ikileme kullanılmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 6 farklı ikileme kullanıldığı tespit edilmiştir. 10 hikâye kitabından sadece 3 kitapta ikileme yer almaktadır. “*Salih Köyde*” adlı hikâye kitabında anlamlı kelimelerin tekrarıyla oluşan “*güle güle, yavaş yavaş*” ikilemeleri kullanılmıştır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının konusu itibari ile bazı yansıma kaynaklı sözcüklerden oluşan “*miyav miyav, vızzz vızzz, mööö mööö, meee meee*” ikilemeleri ve yansıma kaynaklı sözcükler dışında “*yavaş yavaş*” ikilemesi; “*Salih Çarşıda*” adlı hikâye kitabında “*güle güle*” ikilemeleri kullanılmıştır. “*Salih Hayvan ve Tabiat Müzesinde*” adlı hikâye kitabının en fazla ikileme çeşitliliğine sahip hikâye kitabı olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi ikilemeler açısından değerlendirildiğinde ikileme sayısının yeterli olmadığı gözlemlenmiştir.

Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2

seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği araştırmada, A1 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime ve 1 ikileme, A2 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime ve 11 ikilemenin yer aldığı gözlemlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 5366 kelime ve 9 ikileme kullanıldığı tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in araştırmasındaki A1seviyesi hikâye kitaplarındaki ikileme sayısının toplam kelime sayısına oranının 0,00009 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki ikileme sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,0001 olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki ikileme sayısı oranı ile Bilgin (2020)'in araştırmasındaki ikileme sayısının oranı kıyaslandığında Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında daha fazla ikilemeye yer verildiği tespit edilmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde ikilemelere rastlanmamıştır.

Ünlemler de iletişimde birçok duyguyu ifade eden, cümleleri süsleyen ve cümleye anlam katan unsurlardır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 19 ünlem kullanıldığı tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 12 farklı ünlem kullanıldığı tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında kullanılan ünlemler genel olarak “*sevinme, şaşırma*” anlamlarında kullanılmıştır.

Bilgin (2020)'in Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisindeki A1 ve A2 seviyesi 14 hikâye kitabını söz varlığı ögeleri ve kelime sıklığı açısından incelediği araştırmada, A1 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 10.782 kelime ve 10 ünlem, A2 seviyesi hikâye kitaplarında toplamda 9979 kelime ve 6 ünlem kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında ise toplamda 5366 kelime ve 19 ünlem kullanıldığı tespit edilmiştir. Bilgin (2020)'in araştırmasındaki A1 seviyesi hikâye kitaplarındaki ünlem sayısının toplam kelime sayısına oranının 0,0009 olduğu belirlenmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki ünlem sayısının toplam kelime sayısına oranının ise 0,003 olduğu tespit edilmiştir. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabındaki ünlem sayısı oranı ile Bilgin (2020)'in araştırmasındaki ünlem sayısının oranı kıyaslandığında Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında daha fazla ünleme yer verildiği tespit edilmiştir.

Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinlikler incelendiğinde ünlemlere rastlanmamıştır.

Sonuç olarak Salih Hikâye Serisi'nin, temel seviyede dil öğrenen bireyler için uygun olduğu, Salih Hikâye Serisi'nde yer alan 10 hikâye kitabında toplamda 5366 kelime

yer aldığı ve hikâye serisinin kelime sayısı açısından zengin olduğu tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarının konuları ile söz varlığı unsurları arasında uyum olduğu saptanmıştır. Salih Hikâye Serisi'nde yer alan kitapların hiçbirinde atasözü kullanılmamıştır. Hikâye serisi deyimler, kalıp sözler(ilişki söz), özel isimler, ikilemeler ve ünlemler açısından incelenirken söz varlığı unsurlarının sayıları, toplam kelime sayısına oranlandığında, hikâye kitaplarında söz varlığı unsurlarının kullanımlarının temel seviyede hazırlanmış bir hikâye kitabı için uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Salih Hikâye Serisi'ndeki 10 hikâye kitabında yer alan etkinliklerde atasözlerinin, ikilemelerin ve ünlemlerin yer almadığı tespit edilmiştir.

5.2.ÖNERİLER

Salih Hikâye Serisi'ne ait 10 hikâye kitabından elde edilen bulgu ve sonuçlara göre yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki uygulayıcılar için şu öneriler söylenebilir :

1. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitapları sözcük sayıları ve sıklık oranları bakımından seviyelere uygun olarak düzenlenebilir.

2. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının hangi yaş grubuna ve hangi dil seviyesine uygun olduğu belirtilebilir.

3. Kültürü yansıtan söz varlığı unsurları olan atasözleri, deyimler ve kalıp sözlerin dağılımı dil düzeylerine uygun olarak düzenlenebilir.

4. Yabancılar için hazırlanan hikâye kitapları Türkçenin söz varlığı dikkate alınarak zenginleştirilebilir. Ayrıca kitaplar değişen çağa ve teknolojiye de uygun olarak kelimeler açısından güncellenebilir.

5. Her dil seviyesine uygun hikâye kitapları yazılabilir ve bu kitapların sayıları arttırılabilir.

6. Hayatın her alanında kullanılabilecek olan söz varlığı unsurlarının kullanımı hikâye kitaplarında çeşitlendirilebilir ve arttırılabilir.

7. Hikâye metinlerinin dil becerilerini geliştirilebilecek nitelikte olmasına önem verilebilir.

8. Hikâye metinlerinde toplumun kültür öğelerine, sosyal hayata dair aktivitelere ve toplumun yeme-içme alışkanlıklarına daha fazla yer verilebilir.

9. Hikâye kitaplarının kapak tasarımları daha ilgi çekici ve konuyla alakalı olarak tasarlanabilir.

10. Hikâye kitaplarında kullanılan resimlerin öğrencide estetik zevk oluşturacak nitelikte olması ve resimler ile kitapta anlatılanların uyumlu olması sağlanabilir.

11. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan yazılı materyallerdeki söz varlığı unsurlarının dağılımının dengeli olması sağlanabilir.

Salih Hikâye Serisi'ne ait 10 hikâye kitabından elde edilen bulgu ve sonuçlara göre yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki araştırmacılar için şu öneriler söylenebilir:

1. Çalışmalar yalnızca yabancılar için Türkçe ders kitaplarıyla sınırlanılmayıp, hikâyeler, filmler ve farklı materyaller de söz varlığı açısından incelenebilir.

2. Farklı dillerin öğretimi için hazırlanmış hikâye kitapları da söz varlığı açısından incelenebilir.

3. Farklı dillerin öğretiminde kullanılan kitaplar ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplar söz varlığı açısından karşılaştırmalı olarak incelenebilir.

4. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapılacak söz varlığı çalışmalarında hangi düzeyde hangi sözcüklerin öğretileceğinin belirlenmesini amaçlayan sıklık çalışmaları daha fazla sayıda okuma kitabı üzerinde yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acıpayamlı, O. (1992). Türk kültüründe ad koyma folklorunun morfolojik ve fonksiyonel yönlerden incelenmesi. Ankara:VI. Milletlerarası Türk Halk Kongresi Bildirileri.
- Akgün, E. (2020). İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Ders ve Çalışma Kitaplarındaki Deyim ve Atasözü Varlığı, *International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language*, 3(2).
- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksan, D. (2004). *Türkçenin söz varlığı*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Aksan, D.(2007). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aksan, D.(2018). *Türkçenin sözvarlığı*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D.(2004). *Türkçenin zenginlikleri incelikleri*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksoy, Ö.A.(1962). Atasözleri, deyimler. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, 10, 131-166.
- Armut, M. (2019). Bir sözcük sıklığı çalışması ve Türkiye'deki mülteci öğrenciler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 728-749. doi: 10.16986/HUJE.2018043696
- Aydın, M.(2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki kelime sıklığı ve seviyelere göre sözcük hazinesi çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barın, E.(1992). *Yabancılarla Türkçenin öğretiminde bir metod denemesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Barın, E. (2004). *Yabancılarla Türkçe öğretiminde ilkeler*.Ankara: Türkiyat Araştırmaları.
- Bayraktar, N.(2003). Yabancılarla Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimi.*Dil Dergisi*, 119, 58-71.
- Bekleyen, N. (2015). Dil öğretiminin tarihsel gelişimi. N. Bekleyen (Ed.), *Dil öğretimi* içinde (ss. 3–22). Ankara: Pegem Akademi.

- Bilgin, B.(2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan hikâye kitaplarının söz varlığı açısından değerlendirilmesi: Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâyeleri Dizisi örneği A1-A2* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tokat.
- Bozkurt, B.(2015). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde orta seviye(B1-B2 düzeyi) hedef sözcük belirleme çalışması*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çaydaş, A. (2016). *Gazi Üniversitesi TÖMER ve İzmir yabancılar için Türkçe öğretim setlerinde kullanılan kalıp sözlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Çelik, S.(2014). *Yabancı dil olarak Almanca ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarında kullanılan söz varlığının karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çetinkaya, E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar: Yedi iklim Türkçe örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Demirel , Ö.(2021). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirezen, M. (1983). Sözcük öğretiminde anadili-yabancı dil çatışması. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 282-289.
- Durmuşçelebi, M. (2006). Türkiye’de anadili eğitimi ve yabancı dil öğretimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 285-307
- Er, K. O. (2006). Yabancı dil öğretim programlarında kültürün etkileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(1), 1-14.
- Erdal, K. vd. (2018). Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Öğeler (A2 Düzeyi). *Türk Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 6(12), 11-23.
- Ergin, M. (2002). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Ergin, M.(2004). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Erol, H.F.(2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel seviyede kelime edinimi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

İstanbul.

- Ersoy, H.(2006). Türkçedeki yabancı sözcüklerin kullanım alanı bilgileri ve düşündürdükleri (sözlükbilimsel bir çalışma). *Akademik İncelemeler Dergisi*, 1(2), 205-219.
- Göçen, G.(2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Göçen, G. ve Aydın, E. (2021). *Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2 Örneği. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 93-126.
- Göçer, A.(2017). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde iletişimsel yöntemin özellikleri, kullanımı ve işlevleri. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 5(4), 1-16.
- Güvendik, T.(2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil-kültür ilişkisi bağlamında yazınsal metinlerin temel söz varlığı açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Güzel, A. ve Barın, E.(2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Akçağ.
- Hasekioglu, I. (2009). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük bilgisi öğretimi -yeni Hitit yabancılar için Türkçe 1 serisinde sözcük öğretiminin değerlendirilmesi ve sözcük öğretimi için uygulama örnekleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hayran, T. ve Yazıcı, H. (2020). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarında Yer Alan İkilimler Üzerine Bir İnceleme, *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 3, 22-40.
- İşcan, A.(2017). *Filmlerle yabancılar Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- İşcan, A.(2019).Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan Çeşitli Ders Kitapları. M. Nuri Kardaş (Ed),*Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi* içinde (s. 267-276). Ankara: Pegem Akademi.

- İşeri, K.(1996). Dilin kazanımı ve yabancı dil öğretimi. *Dil Dergisi*, 43, 21-27.
- Kaçmaz, G.(2018). *Cahit Zarifoğlu'nun masallarının değerler eğitimi ve söz varlığı açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kaplan, M.(1996). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Karaağaç, G.(2013). *Dil bilimi terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Karatay, H.(2016). 6-8. sınıf öğrencilerinin mecazlı dili anlama düzeyleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 210, 265-285.
- Kıymaz, M.(2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel kavramlar ve kurumlar*. M. Nuri Kardeş (Ed),Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi içinde (s. 43-82). Ankara: Pegem Akademi
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z.(2003). *Türkiye Türkçesi grameri*. Ankara: TDK Yayınları.
- MEB Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü (2009). Diller için Avrupa ortak başvuru metni öğrenme-öğretme-değerlendirme http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_11/12164509_CEFR_CV_TR.pdf
- Miçooğulları, M.(2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel unsurların kullanımı: “Anadolu Hikâyeleri Dizisi” örneği. *International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language Dergisi*,3(1),43-63.
- Öz, G.(2012). *İlköğretim sekizinci sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı bakımından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu D.(2013). Türkçe öğrenen yabancıların sözlük kullanma becerileri üzerine bir araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 13-23.
- Özdemirel, A.Y.(2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özkan, E.(2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında Türk kültür öğeleri olarak atasözleri ve deyimler. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research*, 4(3), 295-300.

- Püsküllüoğlu, A.(1995). *Türk atasözleri sözlüğü*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Saussure, F. D. (1998). *Genel dilbilim dersleri* (B. Vardar,Çev.). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Serin, N.(2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayınları.
- Şahin, Y. (Ed.) (2013). *Yabancı dil öğrenimi ve öğretimi*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Şen,Ü.(2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*.Ankara: Pegem Yayınları.
- Şimşek, N. D. (2015). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin ilişkisel söz varlığı açısından değerlendirilmesi [Özel sayı]. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3, 809- 827.
- Şimşek, R. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde kullanılan materyallerin akademik söz varlığı bakımından derlem tabanlı incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 6 (1), 345-364.
- Tunçel, H.(2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü Türkçenin kelime sıklığı ve yaygınlığını belirleme çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Tüfekçioğlu, B.(2018). *Yabancı dil olarak akademik Türkçe: sosyal bilimlerde akademik ve teknik söz varlığı* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dil Kurumu(2019). *Türkçe sözlük* (11. bs. Tıpkı Basımı). Ankara: TDK Yayınları.
- Türk, H.(2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde bir izlenim tasarımı ve kültürel öğelerin hikâye kitapları aracılığıyla aktarımı*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türkiye Maarif Vakfı (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı*. İstanbul: Türkiye Maarif Vakfı.
- Ungan, S.(2006). Avrupa birliğinin dil öğretimine karşı tutumu ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15,217-226.
- Uzdu Yıldız, F. (2013). M. Durmuş ve A. Okur, (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi el*

kitabı içinde (s.357-364). Ankara: Grafiker Yayıncılık.

Yahşi, Ö.(2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına dayalı söz varlığı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M.(2007). *Eğitim psikolojisi*, İstanbul: Lisans Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zorpuzan, S. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplardaki kalıp söz ve deyim varlığı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

TİKA (t.y.). *Tarihçe*. <https://www.tika.gov.tr/tr/sayfa/tarihçe-222> adresinden edinilmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü (t.y.). *Yunus Emre Enstitüsü*. <https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu> adresinden edinilmiştir.

Türkiye Maarif Vakfı (2018). *Tanıtım kataloğu 2018*. <https://turkiyemaarif.org/uploads/TanitimKatalogu2018.pdf> adresinden edinilmiştir.

PİKTES (t.y.). *Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi*. <https://piktes.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı: Tuğçe BAYRAK GÖKKAYA

Eğitim Durumu

Lisans : Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği

Yüksek Lisans: KAEÜ, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı